

"הסודות"

תסריט מאת:
אבי נשר
הדר גלרון

© כל הזכויות שמורות. גרסת צילומים. מעודכן 19.1.06

ארטומאס תקשורת בע"מ הרצל רוזנבלום 6 ת"א 69379 טל- 03-6994754

nesheril@netvision.net.il

1. חוץ – שכונת אלעד – יום

שתי ילדות דתיות, לבושות שמלות ארוכות וגרביונים עבים, משחקות אחת עם השנייה, כשהן מתעלמות לגמרי ממודעת האבל המודבקת מאחור. את שלוותן מפרה מכונת שרד בה ישובים שני רבנים מזוקנים, חבושים בכובעים שחורים. המצלמה נוטשת את הבנות וממשיכה עם המכונית. גברים מזוקנים בחליפות שחורות, ונשים מנמיכות מבט בפאות וכובעים, מתגודדים מחוץ לאחד הבתים. מודעות אבל מודבקות על קירות הבית והעצים מסביב. ממול לכניסה לבית עוצרת המכונית, צעיר חרדי פותח את דלת המכונית. שני הרבנים, יוצאים. הקהל מתלחש בהתרגשות ומפנה דרך ל"גדויילים".

2. פנים – דירת הרב הס – יום

הדירה מרוהטת בריהוט עץ כהה, המראות מכוסות בבדים. גברים מצטופפים בסלון בעוד הנשים בהול ובמטבח. הן בעזרת הגברים והן בעזרת הנשים – אנחנו מזהים את בניה ובנותיה של המנוחה – כשהם יושבים על שרפרפים נמוכים ומוקפים בילדיהם שלהם. על הקיר מאחוריהם תמונות משפחתיות כולל תמונות שחור-לבן של בני משפחה מדורות קודמים וכולל תמונת צבע של אבא ואמא של נעמי מיום חתונתם. על השולחנות כיבוד קל, כמנהג הליטאים. בפינת הסלון יושב הרב הס – ארוך זקן, עיניים מאירות, צווארון חולצתו שסוע כמנהג האבלים, כשלפניו יושב מנחם נשוא פנים. מאחוריהם עומד מיכאל – צעיר חרדי נבון ורציני – מזכירו של הרב – שתנועות הגוף שלו מאד מזכירות את הרב ואפילו המשקפיים שלו כמעט זהים לאלו של הרב - ומביט בתור האבלים המצפים לנחם את הרב הס. עיני הרב ועיני מיכאל נפגשות, בעוד המנחם ממלמל את תנחומיו.

מנחם נשוא פנים

ואשת חיל כזו שתמיד עמדה לצידך, איזה ייראת שמיים,
איך היא גידלה את הילדים באמונה ואהבה,
אבל באמת... טוב שאשתך נגאלה מייסוריה, באמת
ברוך השם. אבל כל-כך חבל שלא תזכה
להכניס את הקטנה שלכם לחופה.

הרב הס

"הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט..."

מנחם נשוא פנים

אלו דברי צדיק, שמקבל עליו הכל באהבה כדין שמיים,
ותמיד היית אדם שהוא לא רק גדול בתורה..

הרב הס מרמז בעיניו למיכאל. מיכאל גוהר ולוחש באוזן המנחם נשוא הפנים

מיכאל

ברשותך... יש פשוט עוד עשרות אנשים
שמחכים לנחם את כבוד הרב...

בכי נשי קורע לב שובר את השקט. ב"עזרת הנשים" רחלי – אחת מבנותיו, הנשואות של הרב, ממררת בבכי. ליזה עומדת אחותה הצעירה, נעמי – דקה, שברירית וממושקפת – מנסה להרגיע את אחותה.

נעמי

רחלי , רחלי ... בבקשה
 אנחנו צריכות להיות חזקות בשביל אבא ...
 (עיניה נישאות אל עבר הכניסה) תראי מי הגיעו

רחלי מנגבת דמעות מעיניה ומביטה אל עבר הכניסה . שני הגברים המכובדים
 עם הכובעים נכנסים . מיכאל ממהר לעברם .

רחלי

יפה איך שכל הגדוילים באים
 לעשות כבוד לאמא

נעמי

לעשות כבוד לאבא . (מחשבה מהירה)
 ואני הולכת ...להביא לאבא כוס תה

רחלי

אבל אל תתעכבי שם להתפלפל עם הגדוילים,
 זה לא הולם...

נעמי עושה את דרכה אל עבר אביה כשכוס תה בידה . בצד השני של הסלון ,
 מיכאל מוביל את "הגדוילים " אל עבר הרב הס . המנחם שיושב מול הרב
 מתפנה מרצון כשהוא רואה את 'הגדוילים'. נעמי מביטה בגדוילים בסקרנות
 שגובלת בהערצה , ואז פונה לאביה.

נעמי

אבא – תשתה . זה חשוב ...

הרב הס (מציג את נעמי)

הבת הקטנה שלי – נעמי . (ה'גדוילים ' נדים
 בראשם אך מדירים עיניהם מנעמי) בסוף הקיץ
 בע"ה , תשמחו אתנו בחתונה שלה עם מיכאל...

הרב הס מורה לכוון המזכיר . ה'גדוילים ' לוחצים את ידו של מיכאל ומאחלים
 לו מזל טוב . הרב הס לוקח את כוס התה מנעמי . נעמי לא ממהרת לחזור
 לעזרת הנשים. הרב הס רומז למיכאל קלות כפי שעשה מקודם, מבלי שנעמי
 תרגיש .

מיכאל (בקול רם)

כבוד הרב, ברשותך אוכל לשוחח עם
 נעמי? במרפסת ?

3. חוץ – מרפסת – יום

השניים יוצאים למרפסת כשמיכאל שומר על מרחק הולם מארוסתו .

מיכאל

נעמי, אני יודע שבטח קשה לך לחשוב על דברים אחרים
 עכשיו אבל אמא שלי מוסרת שהיא מוכנה לעשות כל

מה שאת צריכה לקראת החתונה... הרשימות וההזמנות –

נעמי (כועסת)

מיכאל, בשביל זה הוצאת אותי לפה ?
דווקא עכשיו חשוב לדבר על זה ?

מיכאל (תקיף)

נעמי ! החתונה בעוד חודשיים
מתי את רוצה שנדבר על זה ?
אני מבין שקשה לך, אבל חייבים...
מה את רוצה שאני אגיד לאמא שלי?

נעמי (מתרככת)

סליחה...אני ... לא מצליחה
לחשוב על כלום . אני מצטערת

מיכאל (מתרצה)

זה בסדר . אני אחשוב בשביל שנינו .
אני מבטיח לך ...

באותו הרגע מתפרצים שני ילדיה של רחלי למרפסת כשאחד רודף אחרי השני.
הם מתנגשים בנעמי מאחור ודוחפים אותה , מבלי משים , אל עבר מיכאל .
נעמי מנסה לשמור על שיווי משקל , ונאלצת לאחוז במיכאל כדי לא ליפול .
מיכאל ההמום , לא רוצה לחטוא ב'נגיעה' , פורס ידיים הצידה ולוקח צעד
אחורה, נעמי ממשיכה לאבד שיווי משקל ולכרוך זרועותיה סביב מיכאל.
רחלי מגיחה מפנים הדירה כשהיא דולקת אחרי בניה הסוררים .

רחלי

יצחק - יהונתן ! אתם מביישים את סבא !-
(רואה את נעמי מרוחה על מיכאל)
אההה! לא הייתי ... – לא ראיתי ...
אני הולכת !

נעמי

(מצליחה להדוף את עצמה ממיכאל)
רחלי ! מה את חושבת !? (שני השובבים
נמלטים מהמרפסת) זה הצדיקים שלך- דחפו אותי.
אין לך מה ללכת !!

מיכאל מפנה פניו ומביט מבעד לדלת הזכוכית בהמון המצטופף בסלון . כמה
מהעומדים נועצים בו ובנעמי עיניים . נעמי מפנה את גבה לדלת הזכוכית
במבוכה גדולה . מיכאל הודף את נעמי ממנו .

מיכאל (פניו סמוקות)

“מגע שאין בו כוונה – אין בו עבירה”

רחלי (גם במבוכה)

לא –לא התכוונתי! ברור שאתם שומרים
'נגיעה'! אם יש מישהי צנועה... היא נעמי...
צניעות... זה נעמי...

נעמי היא כל-כך צנועה שכבר מגיל חמש
היא לא הסכימה לנעול נעלי
לקה שחורות לבית הכנסת – כי היא החליטה
שזה משקף את ה...

מיכאל מביט הצידה בנירגנות הפגנתית .
רחלי מציצה בנעמי ופוכרת כפיים בחרטה .

נעמי (חשוקת שפתיים)
רחלי – תודה על העזרה .

רחלי (למיכאל - מנסה לתקן)
לא ! באמת – נעמי, צניעות זה אצלה...
תראה אותה מסמיקה עכשיו...

נעמי (רוצה לקבור את עצמה)
רחלי !!

מיכאל פונה אל עבר דלת המרפסת

מיכאל

תסלחו לי – זה כבר גולש לשיחת-נשים
– תמשיכו בלעדיי אני חוזר לאבא שלכן

מיכאל יוצא את המרפסת בחיפזון. נעמי מביטה אחריו בזעם כבוש .

נעמי

איזו הגזמה ! "שיחת נשים" –? עשה מאיתנו
קאצ'קס

רחלי

גם מוישי בורח כשחברות שלי מגיעות ...

נעמי

אותי זה מאד ירגיז עם מיכאל יתנהג ככה !

רחלי

מיכאל? מרגיז ? יצא לך החתן הכי מבוקש שיש –
הכי ראוי !! אני מתערבת איתך שתוך שבע שנים
מיכאל שלך הוא ראש ישיבה – כמו אבא, ואת והילדים שלך-
ארבעה אולי, בעזרת השם, חמישה.

נעמי

די, רחלי, די...

רחלי

מה די? למה את כזאת?

נעמי

לא סתם, אמרת ראש ישיבה מזכרתי פתאום

שכשאני הייתי קטנה דמיינתי שאני
אהיה ראש ישיבה כמו אבא ...

רחלי

(מחייכת) היית מסתובבת ככה עם היד מלטפת
את הסנטר, כאילו יש לך זקן ! (נעמי מחייכת)
ואיזה אומץ היה לך בתור פישרית קטנה לרוץ
אחרי אבא שילמד אותך , ואיך הייתי מקנאה בך שהוא
עשה איתך חברותות ... בואי, בואי נחזור לעזור.

הן שבות ונכנסות פנימה.

נעמי

ואיך שאני הייתי כועסת כשהשכנה ממול
היתה אומרת לאמא, ועוד בנוכחותי –
"כל המלמד בתו תורה כאילו לומדה תפלות"
ואמא , כמו תמיד , התקפלה
ולא ענתה לה כלום...

רחלי (לחוצה, בלהט)

אוי, נעמי ! גם את זה את זוכרת לה ?
, ועוד בשבעה !..

נעמי

שבעה לא מבטלת אמת !

רחלי

ששש... אנשים מקשיבים.

נעמי (ממשיכה בלהט)

אף אחד לא מדבר על שהיא באמת היתה ,
ומה שבאמת קרה...

נעמי תולה עיניים באבא שלה, במיכאל, ובמנחמים חדשים..

רחלי (אוחזת בנעמי)

טוב נעמי, אני לא רוצה לחזור
ולהתווכח איתך על אמא ועל מה שקרה.
את חייבת להפסיק לשפוט
אותה (על סף דמעות) ואל תחשבי שלא ראיתי שלא
בכית אפילו בלוויה ...
אני הכי אוהבת אותך בעולם נעמי ,
אבל תאמיני לי , כמו שאת - את עושה לעצמך רק רע !!

רחלי מביטה בנעמי במבט מודאג. שמה יד על לחיה של אחותה הצעירה. נעמי לא מצליחה
להביא עצמה להתמסר למגע.

4. פנים – מטבח – לילה

הבית ריק מאורחים . נעמי לבושה כותונת לילה ולידיה כפפות גומי ,
מקרצפת מחבתות עטירות שומנים , היא מחזיקה את המחבת במרחק גדול
ממנה , כדי שהלכלוך לא יינתז וידבק בה . נעמי מפנה ראשה מהמחבת ומוצאת
עצמה מביטה בלוח שעם ממוסמר לקיר המטבח , עליו מתכונים , ברכות ,
איחולי רפואה שלמה , הזמנה לחתונה , וגם תמונה של אמא שלה מחבקת
אותה ואת אחותה רחלי , כשילדיה לידה – בתמונה גם שני אחיה עם ילדיהם .

שפתיה של נעמי מתהדקות כשהיא מביטה בתמונה – המצלמה הולכת וסוגרת על על פניה של אמא של נעמי . פתאום יד מונחת על כתפה של נעמי ... נעמי מסובבת ראש בבהלה, ומוצאת את עצמה מול אביה – לבוש פיג'מה וחלוק .

הרב הס

נעמי – למה את לא ישנה ? מאוחר

נעמי

אני לא עייפה . והכלים האלה לא ירחצו את עצמם.
חוץ מזה זה מרגיע אותי.

הרב הס

בואי , תני לי לעזור לך .

נעמי

לא! מה פתאום , אבא?! לך לישון
היה שבוע קשה...

הרב הס

היה לשנינו שבוע קשה .
ואנחנו ... אנחנו מוכרחים לחזור אל עצמנו.
למחשבה הישרה . ההלכתית .
(מחייך חיוך עגום) אני לא מדבר, אני מרצה , נכון ?

נעמי (מחייכת)

אני אוהבת לשמוע אותך מרצה .
(סוגרת את הברז) אולי במקום זה
נלמד דף גמרא ?

5. חוץ – מרפסת – לילה

הרב הס יושב ומעיין בספר גמרא. נעמי לוגמת כוס תה.

הרב הס (מקריא)

“ וינחם ה' כי עשה את האדם ויתעצב אל לבו”
מפרשים אומרים “אין עציבה אלא אבל” (שמואל ב יט)
(מרים ראשו מהספר)
למה טורחים להבדיל בין
“עצב לאבל” הלא אין אבל בלי עצב ...

נעמי

אפשר להבין את דברי מדרש תנחומא
בתפיסת אבל כתהליך שאפשר למצוא לו נחמה
בניגוד לעצב שהוא מצב בו אתה לא מצליח למצוא נחמה
- כמו מרה שחורה , למשל .
ולכן גם כתוב “ אל תעצבו כי חדות ה' היא מעזכם”

הרב הס

הסבר מצוין . אבל אם כך מעניינת בחירת
המילים “ וינחם ” מצד אחד מול “ויתעצב”

מצד שני (בניגון) אמנם וינחם מובא כאן
במובן "ויתחרט" אבל גם זו שיילה - וכי הקדוש ברוך הוא
יש בו חרטה ? היתכן שהקדוש ברוך הוא טועה,
כמו בן-אדם – ומתחרט ?

נעמי (פתאום)

אבא. סליחה שאני קוטעת אותך, אבל יש משהו
שאני רוצה לשאול אותך. (מהססת)
אולי זה לא זמן מתאים.

הרב הס

לשאול אותי מה?

נעמי (בזהירות)

החתונה. אם היה אפשר לדחות קצת...
רק לדחות, לא לבטל.
ואני בשנה הזו אלך להתחזק במדרשה.

הרב הס (המום)

נעמילה, אסור לנו לתת למצב רגשי להכתיב לנו את החיים
אני מבין את ההגיון שלך ברצון
להתמודד דרך הראש, דרך הלימוד.
ואני מבין את הצורך שלך לברר ולשאול, כי חודשים
כמו שאנחנו עברנו יכולים לערער...
אפילו את האמונה חס וחלילה

נעמי

האמונה שלי חזקה
לפני שאני מקימה משפחה, אני רוצה לגמרי להתמסר
ללימוד, (בתחינה) רק לשנה.

הרב הס

נעמילה, אין כמוני שמח וגא שהצלחתי
להחדיר בך את אהבת הלימוד,
אבל אין לך שום צורך במדרשה...
אמא שלך, זיכרונה לברכה עוד לא סיימה את הלימודים
כשהתחתנתי איתה... (נעמי מנמיכה מבט) והיא היתה רעיה נהדרת
ואמא מסורה – ממש עד המחלה...

נעמי

אבל אבא – אהבת ה' אצלי כל-כך גדולה
שלפני שאני מקימה משפחה
אני רוצה את הזכות לחוות את ה' כמו שאתה חווה אותו
לא שעה פה שעה שם - 24 שעות ביממה.
ובמקום ששום דבר לא יסיח את דעתי....

הרב הס מביט בבתו האהובה באהבה גדולה ונאנח.

הרב הס

לדחות חתונה זה... מעשה לא אחראי.

לא כלפי החתן והמחותנים... ו... אין
דבר חשוב יותר מהקמת משפחה...
(מצטט) "חכמת אשה בנתה ביתה"

נעמי

אני יודעת. ודווקא בגלל שזה כל-כך חשוב,
נראה לי שצריך לעשות את זה ברצינות ובהתמסרות מלאה...
אבא, אתה בעצמך לימדת אותי שאין טעם
לעשות דבר אלא אם כן הוא נעשה
בכוונה שלמה...

הרב הס

אבל כיוון שכבר נקבע תאריך
"אין דוחין את המצווה", (בהיסוס)
אלא אם כן יש לך בעיה... עם מיכאל?

נעמי

ממש לא! אין למיכאל שום קשר לעניין.
אבל "אין מקדשין את האשה אלא לדעתה", ואני יודעת
שזה מאד לא מקובל לדחות שמחה, אבל הדחייה
הזו היא בגדר עקבה שלטובה.

נעמי תולה בו עיניים מתחננות. הרב מביט בה ממושכות.

הרב הס (לבסוף)

כבר כשהיית קטנה, כשהיית לך איזו שיילה
את התשובה כבר ידעת, רק מתוך נימוס חיכית לשמוע
אותה מפי. (הרב הס מחייך) איזה מדרשה?

6. חוץ – אוטובוס – יום

בחזית האוטובוס שלט דיגיטלי שמכריז על יעד האוטובוס: צפת.. מתוך
האוטובוס בוקעת שירה מלווה בגיטרה של חבורת ברסלבים: "מזמור לדוד"

7. פנים – אוטובוס – יום

בסוף האוטובוס יושבים ארבעה ברסלבים – כיפות לבנות סרוגות, ציציות
מעל הבגדים, פאות ארוכות, פנים סמוקות מהתרגשות – ומכניסים את עצמם
לטראנס. האוטובוס מלא, חרדים, חילונים, תמהונים. נעמי, לבושה כמנהגה
בשמרנות מרובה, יושבת באחד המושבים הקדמיים, ומביטה. אחד הברסלבים
מתקדם לעבר קדמת האוטובוס בניסיון לשלהב גם את שאר הנוסעים. הוא
נעצר ליד שתי בנות חסודות – אביגייל ולאה, שקולעות צמות זו לזו. הוא
מדרבן אותן להצטרף לשירה – הן עושות זאת. הוא ממשיך בדרכו ונעצר ליד
שיינה - צעירה דתייה, מלאת גוף, שעסוקה בסריגת כיפה כפייתית, חסרת כל
מיומנות. הברסלבי מנסה לצרף אותה לשרים.

ברסלבר

"מצווה גדולה להיות בשמחה, אחותי"

שיינה (ממשיכה לסרוג)

תאמין לי, אם אני אשיר שמחה לא תהיה פה...

ברסלבר (ממשיך להציק)
אחותי, אין היחיד רשאי לסגף עצמו

נעמי מתנתקת מספר הגמרה שבו היא שקועה, ונחלצת לעזרת הנצורה.

נעמי

סליחה, אתה מוציא דברים מהקשרם
"אין היחיד רשאי לסגף עצמו
בתענית, שמא יפול על הציבור".
אתה מבין?

הברסלבי המום מההתערבות, לא לגמרי מבין. שיינה, אסירת תודה על מעשה החילוץ, מיסירה מבט אל עבר הברסלבי המציק

שיינה (מלטפת בטנה)

אני נראית לך בתענית? לא שאיזה צום היה מזיק לי, אפילו הרבה צום...

הברסלבי נד בראש, מובס, וממשיך בדרכו.

שיינה (פונה לנעמי)

נודניקים אלה. תודה. איזה שליטה בחומר... בראבו

נעמי נדה בראשה ופונה חזרה לספר הגמרא. שיינה פותחת תיק, שולפת תפוח ונוגסת.

8. חוג – אוטובוס – יום

האוטובוס עושה את דרכו מול נוף גלילי הררי ודרמטי.

9. חוג – ישיבה צפתית – יום

תלמידי ישיבה יושבים תחת עץ בסמוך לבניין האבן העתיק והמרשים, ולומדים גמרא.

הרב הלל (VO)

מה את רוצה, אני מסביר לך שוב ושוב ושוב,
אי אפשר...

no possible! OK? goodbye !

שלום עליכם

10. פנים – מסדרון ישיבה – יום

הרב הלל – גבוה, עב בשר, מזוקן – פותח את דלת משרדו לרווחה ומורה בכף ידו לכוון המסדרון כאילו ומסמן הדרך החוצה. מתוך החדר אנחנו שומעים קול נשי רוטט, דובר אנגלית במבטא צרפתי כבד.

אנוק

אבל(בצרפתית)

אם לא עוזר לי (בעברית)

- מה אני אעשה (בצרפתית)
בעברית- אלוהים אומר לא לי
בצרפתית- ככה?

הרב הלל

אלוקים אומר, אלוקים אומר
אני לא יודע מה אלוקים אומר
I only know god's law. Understand?
יש לי הרבה עבודה. GOODBAY

מאפולולית החדר , בצעדים קטנים וקפואים מופיעה אט אט בעלת הקול הנשי :
אנוק קסנר – שערה אסוף , בגדיה צחורים ואלגנטים , פניה אציליות
ומיוסרות . ניכר בה כי היא מאד לא רוצה לעזוב את החדר . הרב הלל –
כשמבטו מופנה ממנה והלאה - חוזר על תנועת הגירוש בידו . אנוק , בל כורחה
חוצה את מפתן הדלת ומפנה פנים שוב אל הרב קצר הרוח .

אנוק

(בצרפתית) אתה איש חכם
(בעברית-) חכם. בבקשה תגיד אותי מה עושה?
(בצרפתית-) אני מצטערת כל כך על כל מה שעשיתי.
בעברית- אני סליחה.
(בצרפתית-) בבקשה תאמין לי. אני בטוחה (בעברית) אלוהים יודע

הרב הלל , מושך בכתפיו , נבלע בתוך החדר , וסוגר את הדלת אחריו. אנוק
מתחילה להתנהל במורד המסדרון בצעדים כושלים , כאילו ואין היא יודעת
לאן ללכת . משני צדדיה חולפים תלמידי ישיבה לבושים שחורים. היא מחפשת
מבט ידידותי , קשר עין , קצה חוט ... אבל איש איננו מתייחס אליה. עיניה של
אנוק הופכות זגוגיות , צעדיה הופכים כושלים עוד יותר , היא מנסה להיאחז
במשהו , מישהו ולבסוף מתמוטטת בסמוך לאחד הקירות .
תלמידי הישיבה אינם יכולים להעמיד פנים שדבר לא קרה . אחד התלמידים
ממהר להביא לה כוס מים כשהוא עדיין מקפיד לא להביט בה . אחר רץ לקרוא
לרב הלל . אנוק לוגמת מכוס המים

אנוק

(בעברית) תודה רבה. (בצרפתית) אני מצטערת שאני מטריחה
אתכם ... אני פשוט ... מסתובב לי הראש

מקצה המסדרון מגיח הרב הלל. הוא מפזר את ההתקהלות סביב אנוק

הרב הלל

רבותי, רבותי , זה ביטול זמן תורה ,
האישה הזו עושה הצגות . תלכו תלמדו .

הוא ניגש לאנוק ועומד מעליה

רב הלל (קר ומרוחק)
את רוצה אמבולנס? נקרא לאמבולנס...

אנוק

no (בצרפתית)

דמעות מתחילות לזלוג מעיניה של אנוק .

אנוק

בצרפתית- אל תשלח אותי מפה. ביזבזתי את כל הכסף שלי בשביל לבוא לכאן. אין לי יותר כלום.

No kesef

צרפתית- תעזור לי

הרב הלל

את צריכה עזרה סוציאלית

social service.

אני לא יכול לעזור לך

Understand

אסור לך להיות כאן

Forbidden you to be here.

אם לא אמבולאנס יש פוליס.

אנוק מתאבנת למשמע המילה "פוליס". היא עושה כמיטב יכולתה להתעשת

אנוק

No police

הרב הלל (מסמן עם ידו לכיוון הרחוב)

Then go

בקושי רב היא נעמדת .

אנוק (בעזות מפתיעה)

So you want me to jump?

הרב הלל

מה? מה את רוצה?

(לאחד התלמידים) האשה הזו

היא לילית בת שטן! לא יודע מה המזימה שלה

אבל את השקר רואים לה בעיניים!

אנוק (צרפתית)

מה שאמרת עליי , שיבוא עליך פי שבע!!

לא צריכה טובות מבן זונה כמוך

היא מתנתקת מהקיר , ועושה דרכה אל עבר המדרגות מבלי להביט לאחור .

11. חוץ - תחנת אוטובוס צפת - יום

רוכלים מכריזים על תרופות מדפא, סגולות, קמיעות ומזכרות תיירות.

אביגייל ולאה מושכות מזוודות וגיטרה מבטן האוטובוס . נעמי, כשמזוודה בידה, פונה לאחת מעוברות האורח.

נעמי

איפה זה רחוב החסידיים? מדרשת "דעת אמת"

האישה מצביעה לימין, שיינה מזדרזת ומדביקה את נעמי.

שיינה

סליחה, במקרה שמעתי לא התכוונתי, פשוט...
גם אני ל"דעת אמת"
זה רחוק מכאן? אולי ניקח מונית ביחד?

נעמי

נשמע לי מרחק הליכה (מושיטה יד). נעמי.

שיינה (לוחצת ידה)

שיינה. שתדעי הבדיחה הקבועה היא "שיינה שמיינה"
אני מספרת לך לפני שתספיקי לחשוב על זה לבד.
אני לא באמת כזו שמיינה, אבל כמה קילוגרמים...

נעמי מחייכת ויוצאת לדרך. שיינה נאנחת והולכת אחריה.
ממול עומד גבר גבה קומה (**ינקי מייזליש**) כבן שלושים, חרדי, תכול עיניים ונעים חיוך ובידו קלרינט. הוא מביט במורד הרחוב כאילו לכוון שיינה ונעמי ופתאום שם את הקלרינט בפיו ומתחיל לנגן מוסיקת כלייזמר – ניגון חתונות עתיק. על פני שיינה ונעמי חולפת מכונית מקושטת, נעצרת בסמוך לסמטת המדרגות הצרה שלפניה עומד ינקי. מהמכונית יוצאת כלה ושתי אמהות.

שיינה

תראי איזה יפה? ... את חושבת שזה
סימן בשבילנו? למרות, שאיך שאת נראית,
לא נראה לי שתהיה לך בעיה לתפוס חתן

נעמי (פנים חתומות)

אני ... אה, מאורסת.

שיינה

מאורסת? מזל-טוב. אז ... אני מקווה שזה סימן
בשבילי! אגב אם לארוס שלך יש חברים, אפילו
הלא-נורא מוצלחים, בשלב זה אני מוכנה להתפשר ...

שיינה מביטה בינקי שמנגן תוך כדי צעדה לאחור – כאילו מקדם פני הכלה.
פתאום הוא נתקל בזוג אופניים שמוטות על הקרקע, מפרפר באויר ומשתרע
על הקרקע.

שיינה (מביטה בינקי)

טוב, לא עד כדי כך להתפשר

11.א חוץ – רחוב המוביל לבית כנסת האר"י האשכנזי (ליד ככר מגינים)-יום

במרכז הרחוב עומד גבר לבוש חליפה ממורטת, קרוע עיניים, ובאנגלית
אמריקאית מכריז על קשריו המצוינים עם הקדוש ברוך הוא, כשהוא מטריד

עוברים ושבים. ממול מגיעות נעמי ושיינה. נעמי שומרת מרחק מהתמהוני.

שיינה

... כל החברות הרווקות שלי, לא שנשאר הרבה,
ביקשו ממני להתפלל כאן בשבילן – כי אומרים
שבצפת יש ממש קו ישיר לאלוקים ...
ואת לא תקועה שנים בממתינה ... (מביטה במשוגע)
למרות שצריך להיזהר כי מרוב קו ישיר
אפשר בטעות לחצות את הקו ...

נעמי

בכל מקום אפשר לחצות את הקו
- הגבולות הן מבפנים לא מבחוץ.
(שיינה מרימה גבה) מצטערת - לפעמים
אני מנסה להגיד משהו – ובורחת לי הרצאה

שיינה

זה בסדר, תמשיכי!
ככה אני גם שוכחת כמה כבד לי התיק הזה

נעמי (צוחקת, משנה נושא)

אין בעיה ... רואה את הסמטה הזו? לפי האגדה,
מכאן המשיח אמור לרדת בדרכו לטבריה חברון וירושלים.
והאישה הזו, עם הקומקום תה, כבר
יושבת כאן שנים כל בוקר, מחכה לתת למשיח
כוס תה.

שיינה

את ממש מכירה ... את מכאן במקור?

נעמי

לא, כשהייתי ילדה אמא שלי היתה סוחבת אותי
הנה כי אני אהה... אני קצת אסטמטית

מול השתיים מופיע גבר, לבוש לבן, צולע, עיניו בוהות ופיו ממלמל. נעמי
מפנה ראש כאילו ומתקשה להביט במשוגע.

שיינה (לוחשת)

אני חושבת שזה המשיח, מחפש את התה שלו
את יודעת למה יש כל-כך
הרבה משוגעים בצפת? כשאלוהים רצה
לפזר את המשוגעים בעולם, הוא שם את כולם
במלחייה, פיזר קצת פה, פיזר קצת שם
וכשהוא הגיע לצפת – נפל לו המכסה...

נעמי מותחת צווארה ומציצה מעבר לפינה

המצלמה מגלה את בניין המדרשה ואת השלט הגדול המכריז על "דעת אמת"

12. פנים – מסדרון – מגורי מדרשה

סיגי ממן – שיער מתולתל, חולצה זרוקה גדולה שחפתי שרווליה מכופלים עד סמוך למרפק – עושה דרכה כשעיניה תרות אחר דלת חדר המגורים שלה. על אצבעה של סיגי טבעת, אותה היא מסובבת בעצבנות, שפת הגוף שלה אומרת חוסר בטחון מוחלט. במסדרון שומעים בליל שפות...

13. פנים – חדר מגורי נעמי – יום

שיינה ונעמי פורקות תוכן מזוודותיהן. נעמי שולפת ממזוודתה הרבה ספרי לימוד ושיינה שולפת דובי גדול. לחדר נכנסת סיגי.

סיגי

אהלן, אני סיגי.

נעמי (מרימה מבט)

ברוכה הבאה, נעמי

שיינה

שיינה. (אוטומטית) הבדיחה הקבועה היא שיינה שיינה שיינה אני מספרת לך לפני שתספיקי לחשוב על זה לבד.

סיגי

חס ושלום. נבראת בצלם אלוקים, איך אפשר לצחוק על זה? אוי, ברוך השם שאני פה. איך מרגישים בעיר הזאת את הרוחניות, את הקדושה. פגשתם כבר את הרבנית?

נעמי

עוד לא. יש שיחה אתה בעוד חצי שעה

סיגי

היא צדיקה. אין היא גיבורה. היא הצילה אותי, שבח לא-ל שלא נתן לי להתדרדר למקום שממנו כבר אין חזרה! ותאמינו לי – הייתי ככה קרובה, ככה! (אוחזת בספר תהלים) ואני אומרת לכם, ומתנצלת מראש שאני חדשה בדתיות ואני בטוח אעשה טעויות, אז אני מבקשת מכם להעיר לי אני נשבעת שאני לא אפגע. אני נשבעת!

נעמי

אל תיפגעי אבל ... אסור להישבע ... בגלל זה תמיד אומרים 'בלי נדר'

סיגי

אה ... בטח שבלי נדר ... ברור, תודה שאת אומרת לי (שולפת מחברת ועט) הרבנית אמרה לי לרשום ולשנן כל יום. בחיים לא פגשתי אשה כזאת חכמה. אין-אין!

שיינה

שמעתי שכמה שהיא גדולה
בתורה - היא גם אלופה בשידוכים
(נעמי מחייכת) לא מצחיק. את כבר מאורסת, ואת
עם ה"ככה קרובה" שלך בטח צריכה קצת מנוחה מגברים

סיגי

קצת?! אני צריכה הרבה הרבה מנוחה. מכל מני דברים!!

נעמי חוזרת למלאכת פירוק המזוודה. היא שולפת משאף וונטולין ומילוי
רזרבי. לאחר מכן היא מוציאה נר נשמה, ומציבה אותו על השידה ליד מיטתה.
נעמי מביטה ארוכות בנר לפני שהיא מדליקה אותו

13. א. חוץ – צפת – בין ערביים

שקיעה - נוף מרהיב, צבוע ארגמן ...

14. פנים – כיתה – בין ערביים

אור אדום צובע את הקירות הלבנים.
הרבנית דבורי – ממוצעת קומה, חובשת שביס, עיניים בורקות, עומדת מול
ארבעים בנות המדרשה שמביטות בה בכוונה גדולה. סיגי מביטה בה בעיניים
קרועות, ורושמת כל מילה.

הרבנית דבורי (בקול רך)

אני מאד גאה בכך שאתן כאן – מה, יש כאן מישהי
פשוט אמרה להורים שלה "אני רוצה ללכת ללמוד במדרשה" –
וההורים אמרו לה בלי שום מחלוייקת: "יופי! לכי... תלמדי"
(הבנות צוחקות)
לא, לא. אני רוצה באמת לדעת! יש כאן אחת כזאת?

כל הבנות צועקות "לא!" בנוסף לסיגי שיינה ונעמי - אנחנו מזהים בין הבנות
גם את אביגייל ולאה. כמו כן, אנחנו מתמקדים בארבע בנות נוספות: **מירה**,
אסתי, **מלכה** ו**חוה**, שבולטות בלהט ובנחישות שלהן.

הרבנית דבורי

ברור לי שהיו בני משפחה
שהתנגדו ואמרו לכן שאתן מבזבזות את זמנכן
על לימוד שאין בו תכלית פרקטית, אין בו תואר,
ואין בו מקצוע או מינוי. אז למה לכן ללכת נגד הזרם?
מה הנפקא מינא? (הבנות מביטות בה בעיניים כלות)
תגידו לי אתן – לשם מה?

אביגייל (משולהבת)

להוכיח שאנחנו שוות!

אסתי

להתקרב אל השם...

סיגי

ללמוד איך לשמור על עצמנו

מירה (מבטא אמריקאי)
בשביל להיות אשת חיל !

דבורי

כל זאת נכון , אבל בסופו של דבר
החשוב ביותר – אנחנו לומדות כי הידע הוא
מפתח . מפתח שלנו מול החברה , וגם המפתח
שלנו מול עצמנו .

(נעמי מרימה ראש ומביטה בה)
דרך הידע נשיג גם את כל הדברים היפים
שהעליתם נשמור על עצמינו , נתקרב אל ה' ,
נהיה נשות חייל... ואני מצפה מכן שתפתחו
בשנה הזו חשיבה עצמאית ותלכו עד הסוף
בבידור נוקב של השאלות הכי קשות שמעסיקות
אתכן . ואני מקווה שזכרתן להביא אתכן מסכת
ברכות כמו שביקשתי כי אני רוצה כבר עכשיו
להתחיל – דף נ"ד.

כל הבנות שולחות יד אל תוך תיקים ושולפות ספרי גמרא – 'מסכת ברכות'

15. פנים – דירת אנוק – כין ערביים-בוטל

16. חוץ- מדרשה- בין ערביים

מונית נעצרת מחוץ למדרשה. מהמונית יוצאת מיכל (מישל) סלנג'ר – נערה ,
לבושה בהידור מחויט. נהג המונית פותח את תא המטען, ומוציא שתי מזוודות.
מישל בחוסר רצון בולט, עושה דרכה אל תוך החצר הפנימית של הבניין.
מישל כלל לא מבחינה באנוק העומדת ומביטה דרך החלון. פניה של אנוק
מביעות אכזבה. מבלי משים היא נושכת את אצבעות ידה .

17. פנים – כיתה - בין ערביים

בנות המדרשה מעיינות בגמרות הפתוחות לפניהן .

רבנית דבורי

...ואיך אפשר לאהוב מישהו – אפילו את אלוקים ,
מתוך ציווי ? הרי כתוב במפורש " ואהבת את השם אלוקיך
בכל נפשך , בכל מאודך , בכל לבבך "
פשוט פקודה לאהוב. איך זה ייתכן – הרי אוהבים
מהלב , בתחושה – לא מתוקף פקודה .
וגם למה לבבך ולא לבך – כמה לבבות יש לנו ?

רגע של שקט , הבנות נראות קצת אבודות . נעמי מרימה יד , בצניעות .

נעמי

רבי מאיר מפרש "לבבך" – שני לבבות כנגד
שני יצריך – יצר הטוב ויצר הרע. וכאן כתוב
(מקריאה) " חייב האדם לברך על הרעה
כשם שמברך על הטובה " (מרימה ראש) כלומר
אלוקים נוכח גם בדברים הטובים שקוראים לך

וגם בדברים הפחות טובים . ולכן הציווי " ואהבת " . כי הנטייה הטבעית היא לאבד אמונה כשרע לך ...

אל בית המדרש נכנסת סגניתה של דבורי – **ברכה** – כבת שלושים . חמורת סבר , כשאחריה מישל . מישל מניחה את המזוודות, מחפשת מקום ישיבה. היא מתיישבת מאחורי שיינה ומתרווחת.

דבורי (מתרשמת)

יישר כוח גדול ... ואני רוצה להעמיק בסוגייה
למה אם כך " ואהבת " ולא למשל , " ויראת "
 , במובן "ירא שמיים " או "וכיבדת " במובן " כיבוד
אב ואם " – למה דווקא 'אהבה' ?
(נעמי מרימה יד) אולי מישהי אחרת ..?

אף אחת אחרת לא מרימה יד . דבורי מביטה סביב , ולבסוף מביטה בנעמי

נעמי

בספרי דברים , פיסקא לב- אני חושבת – או ל"ג
כתוב " עשה מאהבה " מבדיל בין העושה מאהבה לעושה מיראה
כי "העושה מאהבה שכרו כפול ומכופל " . במילים אחרות –

פתאום, נשמעת צהלת סוס רמה. שיינה מנתרת בפאניקה. ברכה מביטה סביב בזעם . מישל שולפת פלאפון מהכיס, ומנסה לכבות אותו. צהלות הסוס הסלולרי נמשכות. הרבנית מביטה במישל.

רבנית דבורי (בחומרה)

אין הרבה איסורים אצלנו, אבל
טלפונים סלולריים – רק בחדר.

מישל נבוכה, מצליחה לכבות את הפלאפון הסורר. היא מישירה מבט אל דבורי, כאילו מאשרת לה להמשיך. זו איננה התחלה של ידידות מופלאה

18. פנים – מקלחת – לילה-בוטלה

19. פנים - מסדרון - לילה

נעמי, סיגי ושיינה - מגבות וסבונים בידיהן – יוצאות מחדר האמבטיה , בעוד אביגייל ולאה ומירה, שחיכו בחוץ , נכנסות פנימה . ביזה של מירה סבוֹןִסבונייה עם וו לתלייה , וכשסיגי חולפת על פניה – נתפס הוו בחלוק המגבת של סיגי ומושך אותו . פנתר שחור מקועקע על חזה של סיגי נגלה לעין. שיינה מציצה בהשתאות . מירה מתנצלת – סיגי ממהרת לשחרר את החלוק מהוו ולשוב ולהדק אותו סביב גופה . שיינה עדיין מנסה להגניב הצצה . סיגי מבחינה בכך .

שיינה

אה... אף פעם לא ראיתי מקרוב ...

סיגי

אני יודעת שקעקוע חטא נוראי
ושכתוב בתורה שאסור ...

שיינה

באמת ? איפה כתוב ?

נעמי

” וכתובת קעקע לא תתנו בבשרכם ” –
פרשת קדושים (לסיגי) אבל זה לפני שידעת ,
לפני שחזרת בתשובה ...

סיגי (בסלידה)

שמעתי שאפשר להוריד את זה בלייזר
אבל זה עולה בוכטא כסף , –
אוף זה מגעיל אותי ... אני מצטערת שאתן
צריכות לראות את זה...

נעמי

זה לא עבירה לראות ... זה בינך ולבינך –

בקצה המסדרון, הן רואות את מישל יוצאת מאחד החדרים, כששתי מזוודותיה
בידיה, ומציצה אל תוך החדרים האחרים.

סיגי

מה היא עושה?

שיינה

מחפשת את הסוויטה עם הג'קוזי. (נבהלת
מעצמה) יו! אני מדברת לשון הרע היום...
זה מההתרגשות של היום הראשון...

מישל מציצה לתוך חדר השלושה.

סיגי

את צריכה עזרה? זה החדר שלנו.

מישל (מניחה את המזוודות)

יופי, אתם החדר עם החלון שנפתח, נכון?
ואתן רק שלוש, אז יש מקום גם בשבילי.
כי בחדר שנתנו לי החלון לא נפתח ואני
מעשנת וזה מפריע.

שיינה מביטה בנעמי.

שיינה (המומה קצת)

מעשנת ? סיגריות ?

מישל

מעשנת דגים . מה הבעיה ?

שיינה

יש הרבה בעיות ! נעמי אסטמטית...

מישל (מביטה בנעמי)
אהה, טוב, בדיוק בשביל זה יש חלון . נכון ?

נעמי

רק שתדעי שבחורף כאן נעשה מאד קר,
וזה יהיה בלתי אפשרי להשאיר חלון פתוח.

מישל

באירופה החורף הרבה יותר קר ואני ישנה
שם עם חלון פתוח... ואם את באמת אסטמטית
את צריכה אוויר – לא ?

נעמי לא עונה אך נועצת במישל מבט קר וחולפת על פניה , ונכנסת לחדר .

מישל

 (לנעמי)

אל תסתכלי עלי בטון כזה !
(פונה וסיגי) פשש ... איזה פוזה –

שיינה

אולי אצלך באירופה לא שמעו על המילה
'התחשבות'

שיינה נכנסת לחדר בהפגנתיות .

מישל

 (לשיינה)

סליחה, אמא, אני נורא מצטערת
(פונה לסיגי) איזה קלפטעס !

סיגי

די מספיק! קודם כל "ואהבת לרעך כמוך"
ואח"כ הכל מסתדר מעצמו .
(לוקחת מזוודה מידיה של מישל והיא מוסיפה)

סיגי נכנסת לחדר. מישל שולפת חפיסת סיגריות , מדליקה ונכנסת .

20. חוץ - צפת - שחר

שמש עולה על העיר העתיקה.

21. חוץ - גג המדרשה - יום

נוכח נוף גלילי, מתפללת סיגי תפילת שחרית, בדבקות ובכוונה גדולה,
מאחוריה עומדות אביגייל מירה אסתי ולאה ועוד כמה תלמידות מדרשה
אחרות ומתפללות אף הן, כל אחת שקועה בעולמה ובתפילתה שלה.

22. פנים - בית מדרש - יום

כחמש עשרה תלמידות מדרשה מתפללות, ביניהן נעמי ושיינה (וגם מלכה
וחווה), בהנהגתן של ברכה והרבנית דבורי. דבורי מתמסרת לתפילה בכל
גופה, אבל ניכר בה כי היא מודעת למאפייני ההתנהלות החיצוניים שלה.
עיניה של שיינה עצומות בשעת התפילה, עיניה של נעמי פקוחות לרווחה.

23. פנים – חדר מגורי נעמי – יום

מישל עומדת ליד החלון סמוך לנר הנשמה של נעמי, ומתפללת בדבקות.

24. פנים דירת אנוק – יום

הדירה זעירה, מרוהטת בדלות מרובה, כשמשונה בה, שמלבד דלת הכניסה, הוסרו מהצירים כל הדלתות. על אחת השידות צילום של אנוק הצעירה, מחובקת עם נער בן 9 ונערה בת 12. אנוק מסתובבת בחוסר מנוחה – היא חלשה, צעדה מהוסס, טרודה ונואשת. היא מכרסמת את אצבעות ידיה באובססיביות. היא פונה אל המטבח, פותחת מגירה ושולפת סכין מטבח בוהק. היא מביטה בלהב, חושבת לרגע, עושה צעדה אל עבר חדר השינה. אנוק נעצרת בסמוך למיטה, דוקרת את כף ידה בזהירות עם חוד הסכין, כאילו ומנסה לעורר עצמה מתרדמה. היא כורעת ברך, שולחת יד ומושכת מתחת למיטה מזוודה גדולה וישנה, כרוכה בחבלים. אנוק מקרבת את להב הסכין לחבל ואז שומעת קולות מכיוון החלון שבסלון. היא מסתובבת וצועדת אל עבר החלון.

25. חוץ – מדרשה – יום

שערי המדרשה נפתחים וברכה מובילה את הבנות (ביניהן אביגייל, לאה, מירה, אסתי, מלכה וחווה) במורד הרחוב הצר.

ברכה

בנות, אני מאד מבקשת להישאר יחד
צפת אמנם עיר קטנה, אבל מאד קל
ללכת בה לאיבוד...

בחלון הבית שממול, אנחנו מבחינים באנוק שמביטה דרך החלון ומעשנת סיגריה. עיניה מאתרות את מישל, אותה ראתה מגיעה למדרשה כמה ימים קודם לכן. מישל אווזת בידה פלאפון ומשוחחת בקולניות עצבנית בצרפתית.

מישל (צרפתית)

אני לא מצליחה להבין בשביל מה אני
צריכה להיות תקועה בחור הזה שנה?
אבא, זה יותר גרוע מהבגרריות – מרביצים בנו
תורה, ותורה שבעל-פה, ותורת הנסתר
שאפשר לחשוב שאני הולכת להיות
רב או משהו ...

אנוק שומעת היטב שהצעירה אדומת השיער דוברת צרפתית וארשת מהורהרת פתאום עוטה את פניה.

25א. חוץ – רחוב עולי הגרדום – יום

בנות המדרשה צועדות לכוון מדרגות האבן הגדולות.

מישל

אוי, אבא, עם כל הכבוד - אל תטיף לי
עכשיו שזה לטובתי ... בגלל שתפסת אותי
פעם אחת יוצאת לקולנוע – זה עוד לא עושה
אותי איזו מופקרת! ...!

(מישל במעין פרץ של עצבנות שולפת סיגריה),
 די , אבא ! אין לי שום עניינים עם
 שום בחורים !! אני לא כזאת !

לידה, סיגי מביטה בסיגריה במבט מתאווה, מישל מושיטה לה את הקופסה.

סיגי

לא אני לא יכולה

מישל

באיזה מסכת כתוב שאסור לעשן...

סיגי

זה לא מתאים

מישל

באיזה מסכת כתוב שאסור לעשן ?
 נו , קחי כבר !

סיגי מתלבטת , שולחת יד לכוון הסיגריה , מביטה ימין ושמאל , עיניה
 נתקלות בנעמי ושיינה . שיינה נועצת בה מבט מסתייג – סיגי מאדימה –
 מושכת ידה מהסיגריה .

מישל

תגידי , את צריכה אישור משתי 'הקלפטעס'

סיגי

לא , אני לא יכולה – בשבילי
 זה יצר הרע טהור ... עדיף שלא...

מישל

(חוזרת לטלפון , צרפתית)
 מה , שאני אגיד לך שאני מרוצה למרות שאני
 לא מרוצה ?! אני לא מרוצה !

בקצה הרחוב כרזת פרסום לאפנת גברים שבמרכזה צעיר מפתה, חושף פלג גוף
 עליון . סיגי מפנה מבטה בחדות לכוון הנגדי.

סיגי

השם ישמור ! בחילוניות הכל יצר ...
 מה קשור הפוסטר הזה עכשיו באמצע הרחוב?

26. פנים - בית תמחוי – יום

שולחנות ארוכים. נדכאים וחלכאים שונים יושבים סביב שולחנות ואוכלים
 מרק. ברכה מובילה את הבנות אל עבר המטבח.

ברכה

מאז שהרבנית דבורי הקימה את המדרשה
 היה לה חשוב מאד שהבנות לא רק יבואו

לקחת מצפת אלא גם יתנו מעצמן. ולכן
אימצנו את בית התמחוי שעושה ממש עבודת קודש.

נעמי חולפת על פני אחד השולחנות, פתאום אשה משוגעת קמה על רגליה
ומביטה בה. נעמי נדחקת הצידה ומתנגשת במישל ודורכת לה על הרגל.

מישל (אוחזת ברגלה)

אחח! השתגעת?! תגידי, את נורמלית? מה הבעיה שלך?

נעמי

סליחה, זה בטעות...

מישל

טעות, אבל זה כאב...

נעמי

אני אמרתי, זה בטעות...

מישל מביטה בה בזעם ומתרחקת. שיינה נעצרת ליד נעמי.

שיינה

מה קרה?

נעמי

כלום.

שיינה

נראה 'כלום' די אלים

נעמי

אני לא מתכוונת לריב איתה.

27. פנים – מטבח – יום

נעמי, מישל, שיינה, אביגייל, לאה, מירה, אסתי, מלכה וחווה ותלמידות
אחרות נאבקות בשכבות שומניות שבתחתיות סירים. נעמי שוב עושה כל מאמץ
אפשרי שלא להתלכלך. שיינה מכוונת מזלף אבל מועדת ובטעות משפריצה
על מישל.

מישל (בכעס)

מה הבעיה שלך?

שיינה

סליחה, זה בטעות...

מישל

אפילו התשובות מתואמות! (מפנה ראש)
אני מזהירה אתכן ...

שיינה (צינית)
מתה מפחד ....

שיינה מנסה להסיט את המזלף הסורר אבל מחליקה על שומן ושוב משפריצה על מישל. מישל לוקחת סיר ענק ושופכת את כולו על שיינה. מאד מהר מתפתח קרב מים שמערב את כל התלמידות. סיגי עושה מאמץ עליון להתחמק מ"קו האש" ומסתתרת מאחורי המקרר – כשהיא מציצה לרגע החוצה, היא זוכה לקיטון צוננים .

סיגי

כסאמ-אמ-אמק ארס!(תופסת את עצמה)
אח שיט, סליחה לך סליחה סליחה ! השם ישמור.

מישל שולפת הטלפון שלה ומצלמת את שיינה הרטובה ואת סיגי הנוטפת דרך מסך הפלאפון – היא מבחינה שנעמי מנסה להתחמק מסילונות המים, ועושה את דרכה לעבר הדלת. שניה לפני נטישה, עיניה נפגשות עם עיניה של מישל.

מישל (משועשעת)

מה חשבת יבשושה ? שעלייך לא יעזו להשפריץ !?

מישל מתיזה על נעמי, בדיוק כשברכה נכנסת. סילון המים מרטיב אותה.

ברכה (צווחת)

ריבוננו של עולם, מה קורה פה?
אתן השתגענתן? בנות בגילכן?

מישל "מגניבה" צילום של נעמי הרטובה באמצעות הטלפון הסלולרי שלה.

28. פנים – כיתה – לילה

מישל, שהחליפה בגדים, יושבת מכווצת. הרבנית דבורי, , משוטטת בחדר

דבורי (חמורת סבר)

מיכל, אני זקוקה לעזרתך, כדי
שאני אוכל לעזור לך.

מישל

מישל. לא מיכל.

דבורי

מישל. אני מבינה שלא מתוך
רצון הגעת הנה, ואני שמעתי מאביך שגם
בבית- יעקב בליון היו ... קשיים

מישל

לא היו קשיים. היו חילוקי דעות

דבורי

אני לא חוקרת אותך... ואני אפילו לא צריכה לדעת
מה היו חילוקי הדעות - אבל תביני, התנהגות כמו
היום אחר הצהריים תוציא לך גם כאן שם רע,
ומאוד תקשה על השידוך...

מישל (מתרגזת)
איזה שידוך ?

דבורי

מהמעט שאביך אמר לי, אני הבנתי שהיו...
אה... חילוקי דעות בדבר הבחורים שהוא
רצה שתיפגשי איתם... ואני חשבתי
שאולי את זקוקה לעזרה, וכיוון שיש לי הרבה נסיון

מישל (זועמת)
אני זקוקה לעזרה?! בגלל שהנבעחים הצרפתים העשירים שלו
משעממים אותי עד דמעות – עוד בסוף יוצא שאני
'זקוקה לעזרה'?! (יורד לה אסימון)
אהה?! אז בכלל בגלל זה הוא
שלח אותי הנה! שתכירי לי נבעחים *ישראלים* עשירים!

דבורי

מיכל – אה, מישל – את לא הבנת!

מישל

הבנתי. הבנתי!
כל המדרשה הזאת זה הסוואה למשרד
שידוכין בכלל? איך את יכולה?

דבורי

אין כאן חס וחלילה שום הסוואה. הלימודים הם העיקר
אבל בעיניי אין הדבר עומד בסתירה
להקמת בית כשר בישראל, ואם אני יכולה לעזור...

מישל

אל תדאגי - אני אחראית לך שתקבלי את התרומה
מאבא שלי – גם בלי שתמצאי לי שידוך, בסדר?
(דבורי נאנחת)
אני ממש מבקשת שלא תשדכי לי אף אחד!

29. פנים - מגורי נעמי – לילה

סיגי מקשיבה לרדיו "קול האמת", מחזיר בתשובה, בעיניים עצומות. מישל
עומדת ליד החלון מעשנת ומקשיבה למוסיקה הבוקעת ממכשיר הטלפון שלה.
שיינה ונעמי בכותנות לילה, חוזרות מהמקלחות. נעמי רועדת ומשתעלת.

שיינה

מה היא השתגעה לגמרי? (לנעמי) את קפואה...
(פונה למישל) מיכל! מיכל! (אוחזת בזרועה)
מיכל! באמת! אי אפשר ככה. סיביר!

מישל

מישל, מישל – לא מיכל! עכשיו מה את רוצה?
שימי סוודר!

שיינה

על הכותונת? לשים סוודר?!

מישל (עוקצנית)

אם איך שאת נראית,
מה זה בכלל משנה?

שיינה נפגעת עד עמקי נשמתה. מישל מפריחה עשן בהפגנתיות. נעמי מביטה
בשיינה ורואה שהיא על סף בכי.

נעמי (פונה למישל)

מישל, אנחנו ארבע בנות בחדר,
... את לא יכולה לעשן בחוץ?

מישל (קוטעת אותה)

קודם כל תודה שהרסתם לי את הסיגריה האחרונה.
ואני לא מתלוננת על הרעש של הביסקוויטים של זאת
(מצביעה על שיינה) בלילה בחושך...

נעמי (בשליטה)

תשמעי, המלבין פני חברו ברבים – כאילו שפך דמו...

מישל (מאבדת סבלנות)

תגידי, את מדקלמת פתגמים כל הזמן
כי פשוט אין לך אף מחשבה מקורית בראש?

נעמי נועצת במישל מבט קר וחודר. סיגי קמה ומנסה לפשר

סיגי

נשמות טהורות ... תדעו לכם שמריבה
אין זה איבוד שליטה. זה התפרצות של רגש
שלוקחות אותך למקומות לא טובים. תאמינו לי...
- כואב לי! כואב לי ...

שיינה (פנים מאדימות)

סיגי – אבל (מביטה למישל)
עד כמה שזכור לי,

את בכלל לא אמורה להיות בחדר הזה – אז אם יש לך בעיה

מישל מטביעה את הסיגריה שלה בבקבוק דיאט קולה ששימש לה כמאפרה.

מישל (אי נוחות)

הבעיה היחידה שיש לי זה שרציתי סיגריה אחת בשקט
לפני השינה – ועכשיו נגמר לי.

היא פתאום אווזת בבקבוק הדיאט קולה ומטיחה אותו בזעם מחוץ לחלון ומביטה בסיגי

מישל (לסיגי)

יש בחור הזה איזה מכולת פתוחה בשעות האלה?

30. פנים – דירת אנוק - לילה

הדירה חשוכה. אנוק יושבת ליד החלון, מהורהרת, ומשרבטת שרבוטים משונים על הנייר שלפניה. נשמעת חריקת שער מכוון המדרשה, אנוק באותו אורח כפייתי שלה, מפנה פניה לכוון החלון, קמה על רגליה, מעווה פניה בכאב, ונעמדת בסמוך לחלון.

30. א. P.O.V. אנוק : חוץ מדרשה – לילה –

אנחנו שומעים את בנות המדרשה שרות "מזמור לדוד". סיגי ומישל יוצאות את המדרשה.

מישל (עצבנית)

הכי אני שונאת זה אנשים שממציאים חוקים חדשים
! כאילו

שאין מספיק בהלכה !! בנות כמו
הנעמי הזו – שחושבות ש ... לא יודעת איך זה
בעברית, בצרפתית קוראים לזה... (שהצואה שלהם לא מסריחה)

סיגי (מבינה חלקית)

מה? מסריח אמרת משהו? נכון?

מישל

זה... אה...

את מבינה קצת צרפתית?

סיגי

אני חצי מרוקאית, סבתא שלי, המרוקאית,
חושבת שאם היא מדברת צרפתית
עם ההורים שלי אנחנו לא נבין.
אז מה מסריח? ...

מישל

אה...לא משנה.

30. פנים – דירת אנוק – לילה

אנוק חושבת, מהססת, מחליטה, עושה דרכה אל עבר הדלת.

30. חוץ - מדרשה – לילה

הבנות עולות במדרגות בדרכן אל חנות המכלת. אחרי כמה שניות אנוק מופיעה מאחוריהן, והיא הולכת בעקבותיהן.

31. חוץ - ככר המעיין הרדום - לילה

מישל וסיגי חוצות את הכיכר הציורית, בדרך למכולת של מרקו. הן אינן

מודעות לכך שבמרחק מה מאחוריהן אנוק פוסעת בשקט, עיניה נעוצות במישל, כאילו ומחפשת הזדמנות ליצור קשר .

מישל

לא, נולדתי בארץ, אבל ממש אחרי הבת מצווה, ירדנו לבלגיה , בגלל העסקים של אבא שלי- ובגלל שהיתה לו שם משפחה . ואז הוא הסתכסך עם המשפחה שלו ועברנו ל לעוד כמה מקומות ובסוף לצרפת...

סיגי

רגע - אבל אתם דתיים מהבית , נכון ?

מישל

ברור! אבא שלי רב ...

סיגי (בפליאה)

רב !?

מישל

בטח ! רב עם כל העולם...

סיגי צוחקת . מישל גם כן . מאחור , אנוק ממשיכה לעקוב אחריהן , כאילו ומחכה לאיזו שהיא 'שעת כושר'...

סיגי

אבל זה בטח כיף ככה לנסוע בכל אירופה, בלגיה , צרפת ...

מישל

זה כיף כשנוסעים לטייל – לא כשכל פעם צריכים להעביר את כל החיים למקום אחר. אין לך בית בעצם . את לא דתית מבית, נכון ?..

סיגי

רואים אה ? לא חשוב מה שאני אעשה רואים עלי את כל החטאים. די, אבוד לי...

מישל

מה זה, חטאים עם בניס? למשל אבל כש ... מה שעשית היה ... מאהבה ?

סיגי

מזתומרת אהבה? אהבת אמת זה רק אהבת ה' . כל מה שחילונים חושבים שזה אהבה – זה סתם, זה תשוקה. כמו בתמונות

מישל

אבל תשוקה זה לא סתם. גם בתורה יש תשוקה ... נגיד יעקוב לרחל

או בועז לרות ...

סיגי

מה קרה לך? איך את משווה – את מדברת על זיווגים מהשמיים
אצלי זה היה ... עזבי, אני לא רוצה לדבר על זה בכלל...

מישל

לא, בבקשה! זה מעניין אותי.

פתאום חותכים את האוויר צלילי מוסיקת כלייזמר. מישל, מפנה את הראש.
הצלילים בוקעים מבית שממול למכולת.

מישל (נעצרת)

איזה יופי...

סיגי מביטה במכולת, שאמורה להסגר כל רגע.

מישל (נותנת לסיגי שטר)

תעשי לי טובה, תקני לי מדלבורו

סיגי נכנסת למכולת. מישל מתקרבת לשער הבית, ומביטה בחלון.

32. פנים – דירת מייזליש (מנקודת מבט מישל) – לילה

ינקי מייזליש (נגן הכליזמר שראינו בסמוך לתחנה המרכזית) מנגן על קלרינט
בדבקות. יש בו משהו מגושם ומסורבל, אך במקביל כובש. מולו יושבת אמא
שלו, הגב' מייזליש, שראשה מכוסה בפיאה, ומלווה אותו על אקורדיון.

33א. חוץ – ככר המעיין הרדום – לילה

מישל מביטה ומקשיבה בעניין רב.

32 ב. פנים - דירת מייזליש - לילה

ינקי גולש מגבולות הניגון שוב ושוב, להרמוניות בגוון מזרחי-ג'אזי... גב'
מייזליש במורת רוח מפסיקה לנגן.

גב' מייזליש

עוד הפעם אתה משנה לי את הניגון!
זה אי אפשר לעשות מכליזמר אלוויס פרסלר!

ינקי (פני תם)

פרסלי, אמא... חוץ מזה גם אלוויס ניגן עם אמא שלו
בחתונות?

גברת מייזליש

זה לא מצחיק. אנשים רוצים את המנגינה שהם מכירים,
לא את הניגון שלך.

ינקי

אמא, אני לא
ממש משנה את הניגון – אני רק מנגן מהלב ...

גבי מייזליש

מה כל-כך נורא לנגן
 כמו שצריך ? (ינקי נאנח עמוקות) להתחתן כמו שצריך !
 להקים משפחה כמו שצריך ....

ינקי

אמאל'ה – סיכמנו שאנחנו יורדים עלי
 רק פעם בשבוע ואת באוברדרפט רציני .
 איך מכל דבר שאנחנו מדברים את מגיעה
 לחתונה...
 לחתונה...

גברת מייזליש

כי זה מה שחשוב.

הוא פוצח בניגון חדש
 היא מצטרפת...

33. חוץ – ככר המעיין הרדום – לילה

המוסיקה מתחדשת . מישל מביטה במחזה המשונה בעיניים קרועות, גופה זז
 עם הקצב. מאחור אנחנו רואים את אנוק מתקדמת לעברה בהססנות , בחשש .
 אנוק שולפת קופסת סיגריות , מוציאה סיגריה , ונעצרת מאחורי מישל .

אנוק (מבטא צרפתי כבד)
 יש אש בקשה ?

מישל קצת קופצת בבהלה , מסתובבת , מביטה באשה המעט משונה למראה,
 מפשפשת בכיסה ושולפת גפרורים . מדליקה את הסיגריה של אנוק .

אנוק (צרפתית)
 תודה רבה

מישל (נפעמת – צרפתית)
 את מדברת צרפתית ?

אנוק (צרפתית)
 בטח - אני מפריז... מאיפה את ?

מישל (צרפתית)
 ליון, לפחות בשנים האחרונות .

אנוק (צרפתית)
 את מטיילת ?

מישל (צרפתית)
 לא , אני לומדת .

אנוק (צרפתית)
 איפה את לומדת ? יש כאן אוניברסיטה ?

מישל (צרפתית)
לא אוניברסיטה . זו מדרשה ללימודי יהדות .
כמו ישיבה

אנוק (צרפתית)
ומה אתן בדיוק לומדות שם במדרשה?
את החוקים הדתיים להיות נשים טובות ואמהות טובות?
אני שואלת כי כשהייתי כאן בצפת לפני הרבה
שנים, בכלל לא היו מוסדות לימוד לנשים
דתיות אחרי תיכון...

מישל (צרפתית)
אנחנו במדרשה הזו
כולנו לומדות , תורה וגמרא – כמו בניס.

אנוק (מגלה עניין רב)
חשבתי שביהדות האורתודוקסית אסור
לנשים ללמוד גמרא ולהיות רבנים ...
שכמו אצל הקתולים או אצל המוסלמים
- ידע דתי גברים שומרים רק לעצמם ...

מישל (צרפתית)
באמת זו מהפכה אמיתית , אבל ...
שקטה ... הרבה גברים אורתודוקסים מתנגדים .

אנוק (צרפתית)
ו... אתן לומדות ... כלומר ... יודעות
בעצם מה שרבנים יודעים ?

כמעט וניגשת למישל כשסיגי מגיחה מאחור כשחפיסת סיגריות בידה. אנוק
מבחינה בה , מציצה בשעון.

אנוק (צרפתית)
אה, מאוחר כבר , אני מעכבת אותך ,
תסלחי לי . אולי עוד נתראה פעם אחרת ,
צפת עיר קטנה . לילה טוב .

מישל (צרפתית)
לילה טוב .

אנוק מתרחקת . סיגי נעצרת . מושיטה למישל את קופסאת הסיגריות.

סיגי (מביטה באנוק)
מי זו ההזויה הזו ? עוד מטורללת ?
אין, חולה על העיר הזאת. לא משנה כמה אתה
מסובב, יש כאן תמיד מישהו יותר דפוק ממך!

מישל שולפת סיגריה, מדליקה, מציעה לסיגי. סיגי מתבוננת ונאנחת. לוקחת שאיפה אחת,

34. פנים – בית תמחוי – יום

המדריכה ברכה עומדת ומקריאה שמות של בנות ומצוותת אותן למשימות הבאת אוכל לנזקקים. אביגייל ולאה מקבלות את המשימה שלהן. כך גם מירה ואסתי, מלכה וחווה, סיגי ושיינה.

שיינה (לוחשת לסיגי)

את מחזיקה את האוכל החם – אני מחזיקה את הקופסאות שימורים.
כי אם אני אחזיק את האוכל החם – הוא לא יגיע לנזרכים.

סיגי

תאמיני לי שאני מבינה כמה קשה לעמוד בפיתוי - רק תזכרי שמי שנכנע ליצר סופו שבעולם הבא יתבשל בצואה רותחת – אולי זה יעביר לך את התיאבון.

בקצה האולם, דבורי תופסת שיחה עם נעמי.

הרבנית דבורי (בזהירות)

האישה שאת מביאה לה אוכל היא קצת בעייתית ולכן אני חייבת לשלוח אליה בחורה אחראית, כמוך. היא התקשרה אלינו רק הבוקר להוסיף אותה לרשימה. היא כנראה ישבה בכלא הרבה שנים בחוץ לארץ. היא גם לא מדברת עברית, אז היא בקשה ספציפית שנשלח מישהי דוברת צרפתית אז אני מצרפת אלייך את מיכל (נעמי נדרכת) כי היא דוברת צרפתית. אתן באותו החדר, נכון?

נעמי (המומה כפליים)

האישה שישבה בכלא, מה היא עשתה בדיוק?

הרבנית דבורי

למיטב הבנתי היא ישבה על... רצח. (פיה של נעמי נפער) אין בה, חלילה, כל סכנה, היא חולה מאוד... אל תיבהלי, את בחורה חזקה, אמיצה – גם אני בגילך עוד לא ידעתי כמה כח יש בי.

35. חוץ – סמטת עיר עתיקה – יום

מישל ונעמי, עמוסות בשקיות מזון, שומרות מרחק אחת מהשניה.

35א. חוץ – רחוב עיר עתיקה – מדרגות – יום

מישל ונעמי, נשימתן כבדה יותר, יורדות במדרגות – כשמולן עולה ינקי מייזליש. בכל אחת מידי נרתיק כלי נגינה, והוא מזמזם ניגון... מישל, כדרכה נועצת בו עיניים – הוא נראה לה מוכר.

בוקר טוב

ינקי
מה?

מישל
אמרתי בוקר טוב

ינקי
אה, נכון....(חושב על זה)
בוקר טוב (בקול) בוקר טוב (לעצמו)
בוקר...טוב...נכון...

הוא מועד במדרגות . מישל משועשעת - נעמי מזועזעת, אבל לא אומרת דבר .

35. חוץ - רחוב עיר עתיקה ורשת – יום
השתתפים ממשיכות ללכת בשתיקה , נעמי נעצרת לרגע , מתנשפת .

מישל
מעניין איך זה רוצחת ?
מעניין אם היא רוצחת חד-פעמית
או רוצחת סדרתית ... ? פיה של נעמי עדיין קפוץ)
לא מעניין אותך , אה ?
(פיה של נעמי נותר קפוץ)
הרבנית לא אמרה את מי היא רצחה , נכון ?

נעמי (פותחת לבסוף את פיה)
רצחה ! מה זה משנה מי ?

מישל
לא משנה ... אבל מעניין
(נעמי עושה פרצוף)
לא מעניין אותך ?
(נעמי מושכת בכתפיה וממשיכה ללכת)
פשש... את קשה !

36. חוץ – דירת אנוק – יום
מישל ונעמי נעצרות בסמוך לדלת . על הדלת אין שם . מישל מביטה בנעמי, זו מושכת בכתפיה. מישל מצלצלת בדלת. הן מחכות, מישל מצלצלת שוב. הפעם נשמע קול אישה שואל מבפנים: "מי סה ?"

מישל
אנחנו מה... אוכל.

אנחנו שומעים שני מנעולים נפתחים, ושרשרת מוסרת. אנוק היפה והמיוסרת פותחת את הדלת, רואה את מישל מסבירת הפנים ומחייכת ואז פתאום רואה את נעמי חמורת הסבר . אנוק נדרכת. מישל מזהה לפתע את אנוק .

מישל (צרפיתית)
אה... אנחנו כבר נפגשנו , נכון ?

אנוק (צרפתית)
כן , אני חושבת . בככר .

נעמי מביטה בשתיים בתמיהה .

נעמי
 מה , את מכירה אותה ?

מישל (מתעלמת מנעמי – צרפתית לאנוק)
 הבאנו לך אוכל ונשמח לעזור לך לסדר .

נעמי (בלחץ למישל)
 את מוכנה בבקשה להגיד לי מה קורה פה?

מישל (בקוצר רוח)
 למה את כל-כך לחוצה – רק הצעתי שנעזור לה לסדר .

נעמי (מניחה את השקיות)
 הרבנית אמרה שנביא לה את האוכל
 לא אמרה לסדר את המטבח .

מישל
 תגידי , מה הבעיה שלך ? ! ממה
 את כבר מפחדת?

עיניה של נעמי רושפות בזעם . היא מניחה את המצרכים על הרצפה
 בהפגנתיות . אנוק מודעת למלודרמה הנפרסת מול עיניה .

אנוק (צרפתית – למישל)
 אני לא רוצה לעשות לך בעיות

מישל (צרפתית)
 תסלחי לה היא בחורה קצת דפוקה...
 (ביטוי עסיסי בצרפתית .) אני מצטערת ...

אנוק לוקחת את המצרכים ונכנסת לדירתה מבלי לומר שלום . הדלת נסגרת .

מישל (נועצת בנעמי מבט נזעם)
 תגידי , הפוציות שלך – זה מלידה או
 שזה תוצאה של חינוך ?

נעמי (לא פחות זועמת)
 תסלחי לי , אבל אפילו אם אני מתעלמת לרגע
 מענייני "ושמרתם לנפשותיכם " –

מישל (חותכת אותה)
 תפסיקי כבר ! קצת נשמה – אשה מבוגרת – יכולה להיות אמא
 שלך ! מה כבר נשאר לה בחיים (בשאת נפש)

זה גועל נפש!
 אפילו לא הצגנו את עצמנו.
 (מפנה ראש לכוון הדלת – צועקת בצרפתית)
 גברתי ! אנחנו אמורות להביא לך אוכל
 פעמיים בשבוע. אז.. אם את צריכה עוד משהו, תגידי.
 אה.. אני מישל . וזאת נעמי. (מפנה מבט חזרה לכוון
 נעמי) זה ממש לא יפה ...

פתאום נפתחת הדלת . בפתח עומדת אנוק, קצרת נשימה .

אנוק (צרפתית)
 באמת תסלחו לי על גסות
 הרוח שלי . אני פשוט לא רגילה לחברה .
 (מושיטה יד למישל)
 שכחתי להציג את עצמי, נעים מאד אנוק.
 (מושיטה יד לנעמי הלחוצה) סליחה אם גרמתי לך
 לאי-נוחות . אנוק .

נעמי מהססת אך לבסוף לוחצת את ידה של אנוק .

מישל (במהירות לנעמי)
 היא עוד מתנצלת שהיא לא רגילה לחברה .
 חייבים להכנס .

37. פנים – דירת אנוק – יום

נעמי ומישל מסדרות את מנות האוכל במקרר הכמעט ריק.

אנוק (צרפתית)
 אתן רוצות תה? (מישל מהססת)
 אין בעיה של כשר. אני צמחונית.

היא ניגשת לקומקום, בצעדים איטיים. מישל בוחנת אותה מקרוב. אנוק מפנה
 מבט לכוון מישל. מישל מפנה ראש כדי לא להיתפס בסקרנותה.

מישל (צרפתית)
 כמה זמן את כבר גרה כאן?

אנוק (צרפתית)
 עוד מעט חודשיים. אבל לפני הרבה שנים גרתי כאן תקופה.

מישל (צרפתית)
 אה.. מה עשית כאן ?

אנוק (צרפתית)
 הייתי עם מישהו, גרנו בקרית
 האומנים.

אנוק מלכסנת מבט, מנסה לראות אם המילה "מישהו" מעוררת תגובה אצל
 הבנות.

אנוק (צרפתית)

זה מאד יפה מצד המדרשה שלכם שדואגים לאנשים נצרכים.
זה משונה איך דרכי החיים מובילות אותך,
יום אחד יש לך הכל, ויום אחד אתה זקוק לעזרה.

נעמי קמה על רגליה וסוגרת את דלת המקור.

נעמי

זהו. הכל בפנים. (למישל) אנחנו צריכות לזוז.

מישל

מה לזוז? עושים לנו תה!

אחר-כך :

אנוק ושתי הצעירות יושבות ולוגמות תה. נעמי עדיין מתוחה. אנוק פתאום
גונחת ואוחזת גבה. נעמי מביטה בחרדה ואז מפנה ראש הצידה,

מישל (צרפתית)

את בסדר ? אפשר להביא לך משהו ?

אנוק (צרפתית)

לא – לא . זה יעבור תוך כמה שניות...

נעמי מתחילה למלמל פסוקי תהלים . אנוק מביטה בה בפתיעה .

אנוק (צרפתית)

היא מתפללת בשבילי ?

מישל (צרפתית)

היא ... אומרת פרק תהלים בשבילך .
כל פרק תהלים מיוחס לאיבר בגוף .

אנוק (צרפתית)

והיא יודעת את כל זה בעל-פה ? (מישל מהנהנת)
גם את ?

מישל (צרפתית)

אני ? אני לא בליגה שלה
(מציצה בנעמי) ההיא – קצת גאונה !
יחסי אנוש – לא משהו ... אבל תורה – מה שאת רוצה !

אט אט אנוק מתיישרת . נעמי מפנה ראש חזרה אליה .

אנוק (נדה ראש. עברית)

תודה .

מישל (צרפתית)

זה עזר ...

אנוק (צרפתית)

יכול להיות . למרות שבדרך כלל זה עובר מעצמו ...
אבל יכול להיות ... (לנעמי) מה זה היה בדיוק שעשית?
אולי זה יכול לעזור לי כשאתם לא כאן ...

נעמי (שואלת את מישל)

מה היא אומרת ?

מישל

היא רוצה שתלמדי אותה מה עשית
כדי שהיא תוכל לעשות את זה גם לבד .

נעמי (נבהלת)

לא עשיתי כלום ! וחוץ מזה ,
אנחנו ממש חייבות ללכת יש לנו עוד מעט שיעור ...

מישל (מציצה בשעונוה)

טוב , אני רק חייבת קודם לשירותים
(לאנוק צרפתית) איפה השירותים?

אנוק (צרפתית)

משמאל. מצטערת, אין דלת. זה
נשאר לי מהכלא. לא סובלת דלתות.

מישל ניגשת לשירותים, מרימה את החצאית, משתעלת. לנעמי שנשארה
לבד עם אנוק ברור שתכף יישמעו האפקטים הקוליים הבלתי נמנעים. אנוק
מבחינה במבוכתה של נעמי, ומדליקה רדיו.

אנוק

סליחה. תודה על ... (מסמנת בגב)
מילים את אמרת . יודעת הרבה (צרפתית) סוד ...
סודות שכתובים בספרי דת .

נעמי

לא 'סיקרה' . לימודים . (אנגלית) STUDY

אנוק

הרבה חכם .

נעמי מחייכת חיוך נבוך . יש משהו כובש ומסקרן ומעורר אהדה באנוק.
בינתיים בשירותים מישל קמה, מנגבת, מורידה את המים, פוסעת מחוץ לתא
החשוף למחצה, שוטפת ידיים ומברכת ...

מישל

"ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, אשר
יצר את האדם בחכמה, וברא בו נקבים נקבים,
חלולים חלולים..."

נעמי ואנוק מקשיבות לברכתה של מישל.

אנוק

מה ... עושה ?

נעמי

ברכה ... תודה לאלוהים ... על הגוף

אנוק

אני לא איש דתי ... חבל כי
תמיד האמנתי ב... ב(צרפתית) השגחה עליונה
(עברית) איך אומרים שמייס...מסתכל....

נעמי

השגחה עליונה

מישל חולפת דרך חדר השינה של אנוק בדרכה לסלון . היא נעצרת ומביטה במיטה כאילו והיא מחפשת נתונים נוספים אודות המסתורין הקרוי אנוק. אח"כ ממשיכה לסלון . אנוק מהנהנת ומנסה להדליק סיגריה ביד רועדת וחלשה. מישל נכנסת.

מישל (בצרפתית)

מותר לך?

אנוק (צרפתית)

כששמו לי קוצב לב, הרופא באמת אמר שכדאי שאני
לא אעשן , אבל לפני שנה כשגילו שיש לי גם סרטן, הרופא
אמר שאני אעשה מה שאני רוצה.

מישל (המומה, בצרפתית)

יש לך גם זה וגם זה?

אנוק (צרפתית)

כשאלוהים כועס , הוא באמת כועס.

נעמי

מה היא אומרת ?

38. פנים – חדר אוכל מדרשה – לילה

האולם הומה. מרבית התלמידות לבושות בגדי חול, כשכמה תלמידות, כולל שיינה לבושות בגדי שבת. שיינה, סיגי ונעמי יושבות סביב שולחן אחד.

שיינה

...חוקן מזה שקוראים לו אפריים, והוא לומד
בישיבה שלידינו, אני לא יודעת עליו כלום.
הרבנית אמרה שהוא בחור טוב – וזה כבר
סימן רע, כי אני יצאתי עם הרבה 'בחורים
טובים', וכל אחד היה יותר מזעזע מהשני.

סיגי

אל תחליטי עליו ...
תני לו צ'אנס .

אם את בגישה כזאת – את ישר תבהילי אותו !

שיינה מרימה כף מרק , ומביטה בהשתקפותה .

שיינה

תאמיני לי , זה לא הגישה שלי שמבהילה אותם !
את יודעת מה שני הדברים שאני הכי שונאת בגוף שלי ?
(באנחה) הסנטר !!

מאחור מגיחה מישל, כולה נרגשת.

מישל (מתיישבת)

אני יודעת את מי היא רצחה!!

סיגי

מה זאת אומרת?

מישל

נכנסתי לאינטרנט, מצאתי חומר על המשפט שלה,
סנסציה גדולה בצרפת... (לוקחת ירק, ומברכת)
"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם..."

ניכר שנעמי סקרנית לדעת, על אף הבעייתיות שביחסיה עם מישל.

נעמי

אז את מי היא רצחה?

מישל

"בורא פרי האדמה" (נוגסת בירק) היא רצחה את
הצייר שספרה עליו וגרה איתו כאן בצפת. ג'וזף כהן אחד...
הוא היה המאהב שלה.

סיגי

היא רצחה אותו כאן? בצפת?

מישל

לא. לא רצחה בצפת . היא הייתה
נשואה לאיזה רואה חשבון, חיו חיים רגילים,
בית, ילד, אוטו – ואז היא פגשה את הצייר הזה
אהבה גדולה, עזבה את בעלה והילד, ברחה אתו
לישראל, חיו כאן בצפת שלוש שנים ואז הצייר עזב
אותה וחזר לצרפת. נסעה אחריו, וכמו שכתוב בעיתון:
"ניפצה לו את הגולגולת בחפץ כהה " במשפט היא אמרה
שזה לא היא, שהם רבו והוא והחליק..."

שיינה (צינית)

"התחלק" ...! אתה בדרך כלל מתחלק
אחרי שאתה חוטף בומבה בראש...

נעמי

ניפצה לו את הגולגולת? היא?

מישל (לוקחת סכין ליד)

כן היא! היא! יש בזה משהו רומנטי, לא?

מישל חותכת עגבנייה. ברגע זה נכנסת הרבנית דבורי, ולצדה המדריכה ברכה, לחדר האוכל. דבורי סופקת כפיים. כל הבנות משתתקות.

רבנית דבורי

עונג הוא לי להיות ה"מבשר טוב" שלכם הערב.
למדריכה האהובה שלנו, ברכה, מגיע מזל-טוב.
ברכה התארסה אתמול בערב.

קול תרועה עולה מן הבנות... מירה פוצחת בשירת "רבות בנות...". לאה שולפת גיטרה – אביגייל, אסתי, מלכה וחווה יוצאות בריקוד שסוחף גם את ברכה המאושרת.

שיינה

עכשיו אני יודעת שהדייט שלי אבוד.
סטטיסטית אין סיכוי לשתי בשורות חתן באותו היום.

סיגי

למה?! אולי זה סגולה? שתברך אותך.
יאללה, שיינה...

סיגי גוררת את שיינה, והן מצטרפות למעגל הריקודים ההולך וגדל. נעמי ומישל נשארות יושבות לבד בשולחן. מישל מביטה בנעמי. נעמי מתעלמת ממבטה. סיגי מאפשרת לעצמה 'להשתחרר' ולהיסחף, ולהיבלע בתוך המקצב. תנועות הגוף שלה נעשות פראיות, מובדלות במהותן מתנועות הגוף של הבנות הדתיות. הרבנית דבורי ניגשת לסיגי ולוחשת משהו באוזנה. סיגי נבהלת ומיד ממתנת את הריקוד שלה. דבורי מחייכת אליה במאור פנים מלאכותי. הבנות פוצחות בשיר חדש "ונשגב..."

מישל

מזל שאף אחת מאיתנו לא צריכה סגולה עכשיו,
את מאורסת, אני ברוך השם, עדיין לא.
חוץ מזה, ממש כל הכבוד לנו, עשינו מצווה גדולה היום.
במיוחד את – היא ממש התרשמה מהידע שלך...
(נעמי לא מגיבה. עיניים בורקות)
זה לא מדהים שהאישה
הקטנה הזו הרגה מרוב אהבה?
את היית מסוגלת להרוג את הארוס שלך
אם הוא היה עוזב אותך?

נעמי

אני לא מסוגלת להרוג אף אחד.

מישל (בלהט)

בסדר, ברור אפילו אם אנחנו מדברות על אהבה גדולה,
שאת לא מסוגלת לחיות בלעדיה!..!

נעמי

לא יודעת. לא חשבתי על זה אף פעם.

מישל

לא חשבת אף פעם על אהבה? מה, את לא אוהבת את הארוס שלך? (נעמי לא עונה) וככה את מוותרת על זה? אחת יפה, חכמה ומוצלחת כמוך?

נעמי (מופתעת)

אני? חכמה? (בציניות) חשבתי שאני פוצה יבשושה שיודעת רק לדקלם פתגמים...

מישל

תשמעי, לבת מצווה שלי, אמא שלי קנתה לי פוסטר ממוסגר, במסגרת מוזהבת מאד יפה, ובפוסטר היה כתוב אלוקיי – אנא סתום את הפה הגדול שלי לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

נעמי המופתעת מביטה במישל. עיניהן נפגשות. מישל לפתע מחייכת חיוך כובש. נעמי נדה בראשה אך לא מחייכת.

39. חוץ – ככר המעיין הרדום – לילה – בוטל**39א. חוץ – צפת - יום**

העיר העתיקה מתעוררת.

40. פנים – דירת אנוק – יום

נעמי עסוקה בלסדר את המצרכים במקרר של אנוק. מישל מתבוננת בשני ציורי שמן פסטורליים התלויים על הקיר, מחפשת חתימה.

אנוק (צרפתית)

את מתעניינת בציור או בצייר?

מישל (צרפתית)

אהה... אני מצטערת ..... הרבנית ספרה לנו קצת על מה שקרה לך... וקצת מצאתי באינטרנט... (אנוק מכווצת שפתיים) אבל אנחנו לא חטטניות...

אנוק (צרפתית. דפנסיבית)

לא כל מה שכתוב בעיתון זה נכון... עיתונאים כותבים מה שנראה להם הכי מעניין – האמת לא חשובה להם... לא שאני חפה מכל פשע, אבל אני בסך הכל הגנתי על עצמי. ואולי לא הייתי צריכה לבוא אליו, וגם זו אשמתי. אבל לרצוח? לא רצחתי... ואפילו שכבר ריציתי את החמש עשרה שנים בכלא... ואפילו שהבנתי שאלוהים לא מסתפק בגזר

הדין האנושי והחליט להטיל עליי גזר דין מוות משלו,
(מצביעה על הציור) ולשאלה שלא שאלת, אלה
לא ציורים של ג'וזף. זה ההפך מהסגנון שלו.

מישל (צרפתית)

אפשר לראות ציורים של ג'וזף ?

אנוק (צרפתית – לחוצה)

לא – אין לי ציורים שלו

מישל (צרפתית)

אה... מה הוא צייר? גם כן נופים של צפת ?

אנוק (צרפתית)

הוא לא צייר נופים . הוא, אה...
הוא היה אמן שכל הזמן חיפש לחצות גבולות,
גם בחיים וגם באמנות. שזה דבר נפלא וגם דבר נורא.
אבל לפני שאת מבינה שזה גם וגם, את חושבת שזה רק נפלא.
לפני שהכרתי אותו, חייתי חיים הכי נורמלים.
משעממים אפילו. ג'וזף לקח אותי למקומות
בתוכי שבכלל לא ידעתי שקיימים...

מישל (מסוקרנת, צרפתית)

מה זאת אומרת 'מקומות'? איזה מקומות?

אנוק (צרפתית)

מקומות ... אהה... לא יודעת איך להסביר לך
הרי אצלכם אסור אפילו לנשק בחור ...
אני בעצמי לא הבנתי לגמרי מה קרה לי –
התמכרתי ... הייתי לא שפוייה... לא יודעת איך...
ועשיתי דברים, עשיתי דברים...
וככה התפרקה המשפחה שלי,
וכך איבדתי את ילדים שלי, באשמתי...

דמעות מתחילות לזלוג במורד לחייה. היא משתנקת. מישל אווזת בידה,

מישל (צועקת)

נעמי! תביאי כוס מים!

נעמי ממהרת לכוון האישה המבוגרת והבוכייה, ושמה לפניה את כוס המים.
אנוק מתקשה לשתות, מישל עוזרת לה, נעמי מביטה בשתיים.

נעמי

מה קרה לה ? למה את מחטטת לה ?
את לא רואה שזה לא עושה לה טוב...

מישל

לא חיטטתי . היא סיפרה ...
(פונה לאנוק , צרפתית) אני מצטערת
שבכלל העליתי את הנושא

אנוק

זה בסדר ... (צרפתית) אומרים שהזמן מרפא הכל, אבל לי הזמן לא עזר בכלל... ועכשיו הוא גם נגמר לי. והמחשבה שאני אמות מבלי שאלוהים יסלח לי... כל-כך מפחידה... אם רק מישהו היה יכול לעזור לי למצוא דרך לדבר עם אלוהים... להרגיש אותו - אולי אתן... (מביטה בנעמי) אולי אתן יכולות לעזור לי...

נעמי

מה היא אומרת עכשיו?

מישל

היא אומרת – (רעדת הגוף של אנוק הופכת כמעט אלימה). מה עושים?

נעמי (ניגשת לטלפון)

אני מזמינה רופא

אנוק

לא רופא. לא רופא. (צרפתית) רופא לא יכול לעזור...

41. חוץ – דירת אנוק – יום

נעמי ומישל יוצאות את דירת אנוק, נעמי עושה את דרכה לכוון המדרשה, מישל דולקת אחריה, לחייה סמוקות מהתרגשות

מישל

נעמי, נעמי! חכי... בואי נדבר רגע!

נעמי (לא נעצרת)

על מה את רוצה לדבר?

מישל

על מה?! האישה האומללה הזו מתחננת שנעזור לה! (תופסת בידיה של נעמי) אין לה אף אחד בעולם שאכפת לו ממנה!

נעמי

נכון, אין לה אף אחד בעולם, כי היא רצחה!

מישל

אנחנו לא יודעות אם היא רצחה – היא אומרת שלא. ואולי באמת, לא. היו מקרים חוץ מזה היא כבר ישבה בכלא חמש עשרה שנה, עוד מעט נגמרים לה החיים... היא מחפשת כפרה, היא מחפשת דרך לסלוח לעצמה

נעמי (כועסת)

אז זה עניין שלה . זה משהו בינה לבין אלוקים ...
זה בכלל לא עניינינו

מישל

זה לא עניינינו? אין לך לב? איך את יכולה להיות כזאת קרה?
את משגעת אותי (נעמי כובשת פניה) מה , אין לך לב?
... בואי נדבר על זה לרגע –
(מביטה במישהו שחולף) לא כאן.

נעמי מביטה בפניה הנסערות של מישל.

מישל

בבקשה!

בעדינות מישל מושכת את נעמי אל עבר הסמטה הסמוכה.

42. חוץ – סמטה – יום

השתיים עומדות נסתרות בתוך חצר שמשקיפה על בית הקברות העתיק.

מישל

תחשבי על זה, ... זה לא יכול להיות 'מקריות'! תחשבי על זה;
את, עם כל הפוציות שלך, סליחה, פתאום
דוחה חתונה ומחליטה לנסוע לצפת... **אני**, שאוטומטית נגד
כל דבר שאבא שלי מציע, גם איכשהו גם מגיע הנה,
והמסכנה הזו שחיה רוב חייה בכלל בצרפת, מגיעה לפה,
וחיה בדירה בדיוק מול המדרשה. ואז הרבנית
שולחת אותך ואותי – שבואי נודה לא בדיוק צמד חמד – ושולחת אותנו יחד
לעזור לה.

נעמי (מדייקת)

לא לעזור לה... להביא לה אוכל.

מישל

בסדר, תקראי לזה 'להביא לה אוכל' תקראי לזה איך שאת רוצה ...
אז כל הסיפור המדהים הזה – זה נראה לך מקרי?

נעמי

נניח שזה לא מקרי... אז מה?

מישל

אז לפי דעתי כל מה שקרה קרה כי נועדנו
לעזור לה. זאת שליחות.

נעמי (מתחלחלת ומוחה)

אבל זה לא הגיוני! מה פתאום היא נזכרה עכשיו
שהיא צריכה סליחה מאלוהים?
ובכלל, כל השאלות והתחקורים שלה
על מה אנחנו יודעות, ומה אנחנו לא
יודעות. כל הסיפור הזה נשמע לי מאד חשוד ...

מישל

מה חשוב, מה? מה היא כבר יכולה לרצות מאתנו? את
 סתם פרנואידיית נעמי!! באמת!
 (נעמי לא עונה) נ-ע-מי ... למה כולם קוראים לך נעמי?
 אין לך איזה שם חיבה? משהו אנושי יותר –
 נמ-נס, נמילי, נימיה, נימי, נוני ... נוני !! לא רע...

בניגוד לרצונה, עולה חיוך על פני נעמי. קשה לעמוד בפני הקסם של מישל.

נעמי

מה את רוצה ממני? תגידי, מה עוד את רוצה שנעשה?

מישל

אני רוצה... שתמצאי... שנמצא לה... התנקות ... כמו
 הזדמנות לתיקון לפני המוות

נעמי

תגידי, את נורמלית? תיקון?
 את יודעת בכלל על מה את מדברת?
 מה את חושבת שאני ה'באבא נעמי'!?

מישל

אופה! יופי חוש הומור, סימן ראשון לאנושיות ... ברוכה הבאה...

נעמי

מישל, מישל...

מישל

טוב, בסדר, אולי אני לא יודעת על מה אני מדברת אבל
 כולם אומרים שאת כזו גאונה
 אז מה הבעיה בשבילך
 להיכנס לספרי הסוד ולראות מה צריך לעשות ...

נעמי

תגידי את השתגעת? קודם כל העניין הזה
 היום שכל אחד נהיה איזה מומחה גדול לספרי סוד
 ותיקונים - זה פשוט מגוחך!
 להתעסק עם חומרים כאלה
 צריך שנים על גבי שנים של לימוד ושליטה מושלמת
 במשנה ובגמרא, וגם אז זה יכול להיות
 מסוכן. את זוכרת את הסיפור של ארבעה
 שנכנסו לפרדס? אחד מת, שני השתגע, שלישי כפר..

מישל

ורביעי יצא בשלום. נוני תירגעי, לא ביקשתי
 שבתני גולם – אני סך הכל רוצה שנעשה מעשה טוב.
 וכולם אומרים שיש לך שליטה מושלמת
 במשנה וגמרא... (נעמי לא אומרת כלום)
 בקשה ... (לוקחת את שתי ידיה של נעמי) נוני ...

אני יודעת שאת יכולה למצוא ...

נעמי מביטה בה ולא אומרת דבר .

43. פנים – מגורי נעמי – לילה - בוטל

44. פנים – מסדרון מדרשה – לילה – בוטל

45. חוץ – בית חולים – לילה - בוטל

46. פנים – מסדרון בית החולים – לילה – בוטל

47. פנים – תחנת אחיות – לילה - בוטל

48. חוץ – רחוב סמוך לבית חולים – לילה – בוטל

49. פנים – בית מדרש – יום

נעמי ומישל ישובות בפניה, כשלפניהן ספרים פתוחים, ביניהם: "הלכות תשובה" של הרמב"ם, "לשון חכמים – תפילות וסגולות לתיקוני הנפש וכפרת עוונות" ועוד ספרי קודש אחרים... מאחוריהן יושבות לאה ואביגייל, לומדות אף הן, כשלאה בהיסח דעת עושה לאביגייל 'נעימים' בזרוע.

נעמי (עיניה נעוצות בהלכות תשובה)
 "אף על פי שהתשובה מכפרת על הכל... יש עבירות
 שהן מתכפרים לשעתן ויש עבירות שאין מתכפרים
 אלא לאחר זמן..."

מישל

אז?

נעמי

(מרימה עיניים) אז הרמב"ם מדבר
 על ארבע שלבים לתשובה:
 קודם "שיעזוב החוטא חטאו",
 אח"כ "יסירו ממחשבתו"
 השלישי זה "וידוי בפה" והרביעי זה קבלה לעתיד...

מישל

יופי! אז אין בעיה .

הרבנית דבורי נכנסת לבית המדרש, מביטה סביב, ולהפתעתה מאתרת את הזוג המוזר. היא עושה דרכה אל השתיים.

נעמי (עיניה נעוצות בכתביו של האר"י)
 יש בעיה! אפילו אצל האר"י, אין שום
 תיקון לרצח בזדון. הנה...
 יש 'תיקון לאיש שבא על אשת
 אחיו אחרי מותו' ויש 'תיקון לטירוף דעת' ...

מישל

נו, ולהרוג מתוך אהבה, זה לא טירוף דעת? הנה...
זה לא האר"י שאמר שלכל עוון בעולם הזה יש תיקון?

נעמי מבחינה ברבנית דבורי המתקרבת. היא ממהרת לסגור ספרי התיקונים ולפתוח גמרא גדולה המכסה על כל הספרים האחרים.

מישל (נדהמת)

מה את עושה?

דבורי נעצרת סמוך לשולחן השתיים, ומציצה במהירות בספרים הפתוחים.

הרבנית דבורי

ומה לומדת החברותא?

נעמי (מתחמקת)

אנחנו עוד לא ממש לומדות, אנחנו ...
אה... אנחנו מחפשות ...

רבנית דבורי

אולי אני יכולה לעזור לכן ...?

נעמי (מאדימה)

אם נסתבך, נשאל ...

דבורי

נעמי, אנחנו עוד לא ישבנו ודיברנו,
מאז שהגענו. את מיכל, כלומר מישל,
כבר קצת הכרתי. אולי את רוצה לבוא אליי הערב?

נעמי

בשמחה.

הרבנית דבורי עוזבת, מישל מביטה בה בסלידה.

מישל

לא סובלת את הדבורי הזאת –
קוראת לעצמה "הרבנית דבורי"
מה זה אומר בכלל? מה, מישהו הסמיך אותה
לרבנות?! הרי אין דבר כזה "רבנית", סתם מתחזה...
(נעמי בזהירות מסירה את הגמרא...)
מה קרה? למה נלחצת? אין לנו מה להסתיר ...

נעמי

ועוד איך יש לנו מה להסתיר!
אם מישהו יגלה - יצחקו עלינו שנתיים!

מישל

למה שמישהו יגלה? אף אחד לא יגלה חוץ מזה, כל הזמן הלא

מדברים על להתקרב להשם ...

נעמי

לא ככה ! את יודעת , אבא שלי , שהוא ראש ישיבה
והבן-אדם הכי מאמין והכי מלומד שאני מכירה
- את יודעת איך הוא מגדיר את עצמו ?
- "פקיד של מצוות" . – נעשה ונשמע!
אם הוא היה יודע שאני מתעסקת בדברים כאלה ...

מישל

אם כל הכבוד לפקידות ,
אם זה מה שיעזור לה,
אפילו אם לא נעשה את זה לגמרי נכון,
אבל בכוונה מלאה, ואפילו אם זה יעשה לה
סתם טוב בראש-בנשמה – אז איך זה יכול להיות רע ?
(נעמי מכרכת פניה) אני צודקת ,
ואת יודעת את שאני צודקת !

נעמי

אני עוד לא יודעת כלום .

50. חוץ – קבר צדיק על ראש הר – לילה

לאור לפידים , עשרות גברים מזוקנים ומכוסי ראש שרים ורוקדים באקסטזה
פנים משולהבות , עיניים בורקות , ידיים נישאות מעלה . הם שרים " בר
יוחאי" ... , וקול השירה משכפל עצמו כשהוא מהדהד בינות העמקים .

51. חוץ מרפסת – דירת רבנית דבורי – לילה

נעמי מתבוננת מרחוק בהילולא שבראש ההר שמנגד . מאחור נפתחת דלת
המרפסת ודבורי נכנסת עם מגש ועליו כוסות תה . נעמי קמה לעזור במהירות

דבורי

תודה נעמילה ... אני בסדר (מביטה בהר ממול)אני
גרה בצפת כבר קרוב לעשרים שנה – ועדיין אני
נפעמת כל פעם מחדש מעצמת הקדושה מהרוחניוס שלה .
(נעמי נדה בראשה בהבנה) תראי אני יודעת שאת
עוברת תקופה מאד לא קלה- אמא שלי נפטרה כבר לפני
עשר שנים , זכרונה לברכה – ועוד נשאר אצלי חלל גדול
- שנה ראשונה זה מאד קשה , מאד ... ואני חושבת
שעשית צעד מאד נבון שבאת הנה .

נעמי

אני מקווה ...

דבורי

לי בגילך לא היתה את האופציה הזאת בכלל.
אנחנו חיות היום מהפכה שקטה
שבסופה – אם ירצה ה' – מעמד האשה לא יהיה
רק שתי הבלטות ליד הכיור...

(מעיפה מבט אל עבר הגברים האקסטטיים ממול)
 ואני מודעת לכך שתהליך
 השחרור שלנו הוא הרבה יותר קשה ממה
 שהיה תהליך השחרור של נשים חילוניות –
 כי אנחנו מתמודדות לא רק כנגד ממסד גברי
 אלא גם כנגד הלכה שנכתבה על ידי גברים לפני אלפיים
 שנה , בהתאם למעמד דאז ... (מתבוננת מקרוב בנעמי)
 אני לא מבהילה אותך , אני מקווה ...

נעמי

לא, להיפך .

דבורי

זה כמובן לא דבר אפשר לדבר עליו
 בקול רם עדיין – ולא כל אחת במדרשה
 מתאימה לזה ... מיכל-מישל , למשל ,
 אני מקווה שלא העמסתי אותה עלייך ...

נעמי (מסוייגת)

לא . לא , זו לא בעיה .

דבורי (בלהט)

אנחנו כבר מתחילות להשיג הישגים נכבדים .
 הפסקנו לפחד מהממסד הרבני הגברי – ולדרוש את מקומנו.
 את יודעת , יועצות-טהרה , למשל , הן בפועל
 פוסקות טהרה בבתי דין רבניים - רק שמפאת כבודם של הגברים
 שמתקשים להיפרד מההגמוניה –קוראים להם יועצות.
 ויש כבר טוענות רבניות , שבהתחלה כולם התקוממו כנגדם
 ועכשיו ... מהפכה , בפירוש מהפכה ! ומישהי כמוך
 יכולה להגיע עוד יותר רחוק ...
 אסור להגיד בקול רם אבל אולי אפילו,
 בדורנו אנו, רב...אשה... עם הסמיכה

52. פנים – דירת אנוק – לילה

אנוק ישובה , כותבת מכתב , מעווה פניה כשהכאב שוטף אותה . שולחת ידה
 לקופסת כדורי-מרשם . מרוקנת את תוכן הקופסא לתוך ידה . יוצאים רק שני
 כדורים . אנוק מהססת לרגע , כשפתאום אנחנו שומעים צעדים מבחוץ . אנוק
 מפנה את הראש ובאותו אורח כפייתי שלה, ניגשת אל החלון.

53. חוץ – מדרשה – לילה

נעמי עטופה במעילה, מתקרבת לשערי המדרשה. פניה מהורהרות. היא
 מסובבת ראשה לכוון חלון דירתה של אנוק. לתדהמתה היא רואה את אנוק
 עמדת בחלון ומביטה בה . נעמי קופאת. דמותה משתקפת בזגוגית, "כלואה"
 בתוך פניה של אנוק. אנוק מנסה לגייס חיוך ידידותי. נעמי מתקשה להשיב לה
 בחיוך דומה. לבסוף נעמי נדה בראשה, ניגשת אל שער המדרשה, פותחת אותו
 ונבלעת בתוך החצר. אנוק מוסיפה להביט אחריה.

54. פנים - מגורי נעמי – לילה

החדר חשוך מלבד הילה חיוורת ונוגה של נר הנשמה. סיגי ישנה שינה טרופה,
שיינה חובקת בשנתה את הדובון. נעמי נכנסת בשקט בשקט כשנעליה בידיה.
היא ניגשת למיטתה, פושטת את המעיל ואז את שמלתה. מישל מרימה ראש
מהכר, ומתיישבת.

מישל (לוחשת)
נוני, מה היא רצתה?

נעמי
כלום. סתם...

מישל
תקשיבי, המשכתי לקרוא את התיקונים, ויש לי
כמה רעיונות. רוצה לשמוע...

נעמי (מורידה נעליים)
ממש קר... אני קפואה...

מישל
טוב, נו, החלון הזה ישאר סגור עד פסח. מבטיחה, בלי נדר.
(מרימה את השמיכה) בואי לפה, שלא נעיר אותן –
אני חייבת לספר לך ...

נעמי חוככת בדעתה, ואז ניגשת למיטה של מישל, מתיישבת ומכסה את רגליה
החשופות בשמיכת הפוך.

מישל (בלחישה ובהתרגשות)
קודם כל טהרה – מוכרחים לקחת אותה למקווה,
אבל לא סתם מקווה,
אלא מקווה עם מים חיים –
כולו מי מעיין טבעיים ...

נעמי
מאיפה השליטה הזו בחומר?

מישל
נו מה, רק את החכמה?
אז חשבתי שניקח אותה למקווה האר"י

נעמי מחייכת ורועדת מקור. מישל משפשפת לה את הגב.

נעמי
תשמעי הרעיון שלך עם המקווה הוא
רעיון לא רע, אבל מקווה האר"י – זה מקווה רק לגברים...
-לנשים אסור לטבול בו.

מישל
זהו ! שיש לי תכנית – רוצה לשמוע ?

נעמי (מודאגת)
אני לא יודעת אם אני רוצה לשמוע...

55. חוץ – מקווה האר"י – יום – בוטל .

56. פנים – דירת אנוק – יום
מישל ונעמי מורידות לאנוק לק מהציפורניים עם צמר גפן טבול באצטון.

אנוק (צרפתית)
מניין לכן שזה יעבוד ? מה כבר יעשו לי, המים האלה?
אני מבינה שנשים דתיות רואות את דם המחזור
של עצמן כמשהו טמא, אבל אצלי, הדם הוא לא שלי...

מישל (לנעמי)
היא רוצה להבין למה מים...

נעמי
התיקון מלא במעשים סמליים (מישל מתרגמת), כי כל
הרעיון הוא להיכנס למצב אחר של תודעה (מישל
מתרגמת) ... הכניסה למי המקווה מאפשרת התנקות
מהטומאה (מישל מתרגמת) ומסמלת גם סוג של
היוולדות מחדש (מישל מתרגמת)...

בקבוק האצטון נשמט מבין אצבעותיה של נעמי. נעמי חושקת שפתיים וממהרת
להרים את הבקבוק. אנוק מאד מודעת לעצבנות הבולטת של נעמי ...

אנוק (בצרפתית)
זה לא קצת מפחיד להיכנס ככה למקווה,
איפה שאסור לנשים ? אין עם השומר ?

מישל (צרפתית)
יש שומר, אבל קודם כל נלך מאוחר בלילה
והוא מזה, שמעתי שעבור 100 דולר השומר יתפוס תנומה.
(אנוק נחרדת) אני משלמת – ליתר דיוק, אבא שלי משלם.

נשמע צפצוף קומקום מהמטבח. מישל קמה להכין שתייה. נעמי נשארת לבד עם
אנוק, נעמי עוברת להורדת הלק בכפות הרגליים, נמנעת מלהביט בפני אנוק.

אנוק (עברית שבורה)
את לא נוח איתי. היא מכריח אותך לעזור אותי ...

נעמי
לא, אני רוצה לעזור לך.

אנוק
אמא שלך (בצרפתית) לקחה אותך למקווה?

נעמי
פעם אחת, כשהייתי בת שמונה כי נדנדתי לה.

עכשיו אני צריכה לסרק אותך.
אסור שיהיו קשרים בשיעור. איפה יש לך מברשת?

אנוק מורה על שידה סמוכה, נעמי ניגשת להביא מברשת. ליד השידה יש צילום של אנוק הצעירה, מחובקת עם נער בן תשע ונערה בת שתים עשרה.

אנוק

הילדים שלי...עכשיו לא רוצה רואים אותי. (צרפתית)
הם שונאים אותי. שנים אני מנסה להתקשר אליהם,
שולחת להם מכתבים, והם ... כלום.
ילדים לא יכולים להבין שאהבה של
אמא – אפילו אמא לא טוב-אין עוד אהבה כזאת.
(עברית) את לא מבין ...

נעמי

אני אקרא למישל .

נעמי מסתובבת וכמעט מתנגשת במישל החוזרת עם מגש עמוס כוסות תה.

מישל (בשקט לנעמי)
מה קרה ? את בסדר?

נעמי מהנהנת באורח בלתי משכנע, אנוק מדליקה סיגריה.

אנוק (צרפתית)

אם העישון לא הורג אותי, אני מקווה
שאני אצא בחיים גם מההרפתקה של המקווה
(נזכרת) בעצם, נגמרו לי משככי הכאבים
שרשם לי הרופא ... אני צריכה ללכת לקנות לפני הלילה.

מישל (צרפתית)

את רוצה שנוותר על הלילה? לא חייבים ...

אנוק (צרפתית)

לא, לא . אני רק ארגיש יותר בטוח
אם אני אדע שיש לי את הכדורים.

56א. חוץ – בית מרקחת צפתי – יום

נעמי ומישל חוצות את הכביש .

נעמי

משהו כאן לא הגיוני... היא מתחננת שנעזור לה
להתקרב לאלוקים, וברגע שזה קורה
כל מה שמעניין אותה זה משככי כאבים !!
בן אדם שמחפש תיקון מקבל את הייסורים באהבה!

מישל

נוני – באמת ! לא כולם חזקים כמוך !
היא מפחדת – וזה לגיטימי ..

נעמי

לא מסתדר לי – משהו לא בסדר פה ...

מישל (אוחזת בידה)

נוני – אל תתחילי עוד הפעם ...

57. פנים – בית מרקחת – יום

דלפק ארוך עומד בין הרוקח לבין הלקוחות. במקרה זה הרוקח הוא רוקחת – **גב' מייזליש**, האשה המבוגרת שראינו קודם לכן מנגנת באקורדיון עם בנה, ינקי. מישל ונעמי מצויות בעיצומו של וויכוח עם הרוקחת, כשביד נעמי תעודת זהות, וביד מישל הפספורט הבלגי שלה.

גב' מייזליש

אני מצערת מאד , אבל הרצפט הוא על שם אנוק קסנר, ואף אחת מכן היא לא אנוק קסנר

מישל

אבל היא שלחה אותנו להביא לה את התרופה . הנה הטלפון שלה, תתקשרי ותשאלי.

גב' מייזליש

אני רוצה את זה בכתב ממנה. תחזרו אליה ותביאו ייפוי כח.

נעמי

יש לנו שיעור בעוד רבע שעה.

בינתיים ינקי מייזליש נכנס לבית המרקחת. הוא נכנס מאחורי הדלפק, ומניח את הקלרינט. הוא איננו יכול להסיר עיניו ממישל. הקלרינט נופל על הרצפה. מישל מפנה אליו מבט, הוא מסמיק ומסיר עיניו. מתכופף ומרים את הקלרינט מהרצפה.

מישל (פונה לינקי)

רגע – רגע ! אני מאיפה אני מכירה אותך. אני מכירה אותך – מהמדרגות ! מה אתה רוקח כאן?

ינקי

שבעה מ"מים מה הבעיה?

מישל

חמישה , מה ?

ינקי

שבעה מ"מים ... – יש לי יכולת כזו . כל' אני אה.. סופר לא סופר מילים – סופר אותיות – הובי כזה . תנסי ...

גברת מייזליש

(לינקי)

אולי די עם הנאריישקיינט...

מישל

מעניין...

ינקי

מס אחד. אבל זה קל

נעמי (צינית)

תשמע - זה מאד מרשים, אבל אנחנו ממש ממהרות.

ינקי (מבסוט)

יפה ... שמונה במשפט קצר
(מישל מחשבת) שמונה, שמונה...
אני מצטער, איך אפשר לעזור?

גב' מייזליש

אי אפשר לעזור! כי הגברות הצעירות האלה,
שאני לא מכירה, רוצות שאפעל בניגוד לחוק.

מישל

אבל אנחנו מהמדרשה – אתה ראית
אותנו. הולכות עם סלים,
להביא אוכל לאנוק קסנר, זוכר? תגיד לה...

ינקי

זה נכון אמא, הן באמת מהמדרשה, הן בסדר.

גברת מייזליש

לא, זה לא בסדר...
אני עושה את זה, אבל זה לא בסדר...

גב' מייזליש רוטנת, אך הולכת למלא את המרשם. מישל משגרת את חיוכה
המקסים ביותר לכווננו של ינקי הנבוך. נעמי רוצה לקבור את עצמה באדמה.

מישל

אני שמעתי אותך מנגן פעם... אתה
מנגן ממש מצוין.

ינקי

באמת? אז באיזה אירוע שמעת אותנו מנגנים?
בר מצווה? או, אה... ברית...

מישל

לא! ראיתי אותך בחלון
מנגן עם איזה דודה

ינקי (בשקט)

אוי א ברוך. ממש. לא דודה, זו אמא שלי.
אנחנו מופיעים יחד

מישל (נדהמת)
אתה מופיע עם אמא שלך ?

ינקי (מתבלבל)
אמא שלי מופיעה איתי, אבל...

מישל
אבל אתה הולך לישון מתי שאתה רוצה...

ינקי
בטח מתי שאני רוצה. בתנאי שהיא מרשה. (מישל מחייכת)
הצחקתי אותך.

נעמי
זה יקח עוד הרבה זמן?

ינקי
יום-יומיים (מישל צוחקת, נעמי לא)
סתם, אני מצטער. ממש עוד רגע.
ותסלחו לאמא שלי על החשדנות, אבל לפני שבוע
המשטרה תפסה איזה ישיבה בוחר, חוזר בתשובה, שקנה
חומר הרדמה לסוסים ומכר אותו בתור סמים השם ישמור ...

מישל
אנחנו נראות לאמא שלך כמו סוחרות סמים? (ינקי מוקסם)
אה?

ינקי
חס וחלילה, אתן נראות בניברקס כשרות למהדרין
(מישל מביטה בו) מה לא טוב?

ינקי (בלחץ)
מזל שאני מנגן יותר טוב
ממה שאני מדבר, אחרת לא הייתה לי פרנוסה... (נעמי מציצה בשעון)
טוב, אני אלך לזרז את... הדודה

הוא נעלם לתוך חדר אחורי בבית המרקחת .

מישל (מביטה אחריו)
חמוד, לא?

נעמי (מסתייגת)
לא שמעתי אף פעם על סוסים עם נדודי שינה

58. חוץ – אולם שמחות צפתי – לילה – בוטל

59. פנים – אולם שמחות – לילה – בוטל

60. חוץ – דירת אנוק – לילה

מישל ונעמי יוצאות את החצר, ואחריהן אנוק. שתי הבנות נושאות שקיות גדולות. הן מביטות ימינה ושמאלה לוודא שאיש אינו רואה אותן לפני שהן ממשיכות. אנוק נראית מתוחה מאד. מישל תומכת בה.

אנוק (צרפתית)

אתם לא תכעסו אם ברגע האחרון, אני אחליט שזה לא בשבילי? אני מאד מעריכה מה שאתן עושות בשבילי, אבל ... אני לא לגמרי בטוחה

נעמי

מה היא אומרת?

מישל (מנסה להחליק)

היא מאד מתרגשת ו... ו... קצת פוחדת.

נעמי

אני מקווה שהיא כנה איתנו.
(מביטה באנוק)

מישל לוקחת את ידה של נעמי ואוחזת בה. נעמי מביטה באנוק. אנוק מנסה לאלץ חיוך. פניה של נעמי נותרות חתומות.

61. חוץ – מקווה אר"י – לילה

השלוש מגיעות לפאתי מתחם המקווה. אנוק מביטה אל עבר המתחם השומם בחשש.

מישל (לנעמי)

לא נראה לי שיש כאן מישהו
חוץ מהשומר. אני הולכת לדבר איתו

נעמי

מישל, אני מקווה שאת יודעת מה את עושה –
לי - זה מתחיל להישמע כמו שוד...

מישל

נכון? אני אשרוק לכם.

אנחנו שומעים מרחוק זעקה. אנוק מפנה ראשה בחדות ובפחד. היא כמעט מאבדת שיווי משקל – נאחזת בנעמי כדי לא ליפול. נעמי כמעט ותומכת בה, אך ברגע האחרון נמנעת מלגעת בה. אנוק חשה בריחוק ומרפה מנעמי.

נעמי (באי נוחות)

אין מה לפחד. זה בטח איזה חסיד
בבית הקברות ... יש כאלה שככה
מדברים עם אלוקים (אנוק לא מבינה)
כמו שאת רוצה לדבר עם אלוקים, נכון?

אנוק

מדבר עם אלוהים ? (צרפתית)
 אני רק מפחדת שאלוהים לא רוצה לדבר אתי .
 (עברית) אלוהים ... אני רע .

נעמי

לא רק את 'רע'. בכולם יש רע –
 גם בי יש רע , גם במישל ... אבל אלוקים
 רוצה שאנחנו נמצא אצלנו את הטוב – ואז
 אלוקים סולח ... אם אנחנו באמת כנים .
 את יודעת מה זה 'כנות' ?
 (אנוק נדה בראשה לשלילה) איך אני אסביר לך ...

ממול אנחנו רואים את מישל שולפת כמה שטרות , ומוסרת אותם לשומר .
 מרחוק נשמעת צעקה נוספת של החסיד . אנוק נרעדת ותופסת בידה של נעמי ,
 שהפעם פחות נרתעת .

אנוק (צרפתית)

אני מצטערת ... העצבים שלי . (עברית) פוחד .

נעמי

גם אני

מכוון הכניסה נשמעת שריקה , ומישל מאותת להם להתקדם . אנוק אוחזת
 בזרועה של נעמי . הן פוסעות קדימה .

62. פנים - מקווה - לילה

אור ירח מאיר את החדר קמור הקשתות . אנוק, מישל ונעמי נכנסות אל
 המקווה דרך כניסה אחורית. מישל שולפת מגבות . נעמי שולפת ספר קודש .

מישל (צרפתית)

אנחנו צריכות להתפשט, להגיד תפילה קטנה
 ואז להיכנס למים. במים חשוב מאד להיכנס
 לתנוחה של עובר, חוץ מהידיים ולא להוציא
 מילה מהפה, חוץ מתפילות.

אנוק מהנהנת. מישל מפנה גב ומתחילה להתפשט. נעמי מהססת קלות, אבל גם
 מפנה גב ומתחילה להתפשט. שני הנערות הערומות כורכות מגבת סביבן,
 מסתובבות, ולהפתעתן מגלות שאנוק עדיין לבושה.

אנוק (צרפתית)

לא חשבתי שזה יהיה החלק הקשה. איש לא
 ראה אותי בלי בגדים כבר הרבה שנים.
 כשהייתי צעירה הייתי כל-כך גאה
 בגוף שלי. ועכשיו קשה לי איתו - לא רק בגלל הגיל .
 אני כבר לא אוהבת אותו – הוא בגד בי .

נעמי (מה היא אומרת)

מה היא אומרת ?

מישל

קשה לה להתפשט.

נעמי

אמא שלי, זיכרונה לברכה, אמרה לי שדווקא הטבילה במקווה, לימדה אותה לחיות בשלום עם הגוף שלה. גם אחרי הלידות, אפילו בזמן המחלה...

מישל מתחילה לתרגם, אבל אנוק מהסה אותה.

אנוק (צרפתית)

אני בוטחת בה .

היא מביטה בנעמי, מסתובבת ומתחילה להתפשט.

אחר כך:

אנוק שרויה בתוך המים, פורסת ידיים מלפנים, מקפלת ברכיים, מורידה את הראש. מישל ונעמי עושות בדיוק כמוה. שלושתן משקיעות את הראש מתחת למים. מתחת למים אנוק שומרת על עיניה פתוחות. היא מפנה ראש ומוצאת את עצמה מביטה בנעמי. מבטן מצטלב. אחר כך הן נעמדות. נעמי מסמנת לא לדבר. עיניה עדיין נעוצות באנוק.

נעמי

“ריבון כל העולמים, כשם שמי המקווה מטהרים אותי” (עוצרת ואנוק ומישל חוזרות אחריה),
 “כך אני מתפללת אליך” (שוב עוצרת) “שתשטוף מעליי כל עבירה ועוון וכל עצב ויגון...
 ותהיה מצוות טבילה זו תיקון חווה כנגד חטא גן עדן...
 (עוצרת ואנוק ומישל חוזרות) “ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם”
 (אנוק ומישל חוזרות אחריה) אשר קדשנו במצוותיו וציוונו (אנוק ומישל חוזרות אחריה) על הטבילה.”

אנוק מביטה בבנות. יש משהו רך ופתוח יותר בעיניה. מישל מרימה שתי ידיים ומראה שש אצבעות. השלוש מושיטות ידיים, מקפלות ברכיים כלפי מעלה, ובכוונה רבה משקיעות ראשים מתחת למים. הפעם אנוק עוצמת עיניה מתחת למים, גם נעמי – רק מישל שומרת עיניה פתוחות והיא מביטה בשתיהן. השלוש שוב מתרוממות נעמי מסמנת באצבעותיה שלוש אצבעות. אנוק לוגמת אוויר בציימאון ובשקיקה. השלוש שוב משקיעות ראשן מתחת למים. נעמי פותחת עיניה מתחת למים, מביטה באנוק, אנוק מעווה פנים כאילו בכאב, נעמי גוהרת לעברה אבל עוצרת את עצמה. פניה של אנוק נרגעות, השלוש עולות מן המים – נעמי מביטה באנוק בדאגה. אנוק פותחת עיניה, מביטה בנעמי ומהנהנת. נעמי מורה על ארבע אצבעות והשלוש טובלות.

63. פנים (הוחלף ל:) חוץ – דירת אנוק – לילה

שתי הבנות תומכות באנוק. שערותיהן של שלושתן רטוב. אנוק נראית מאוד נרגשת, כאילו ועברה חוויה עמוקה. אנוק מכסה את הפה שלה

פתאום. נעמי נראית מאד מהורהרת

מישל (צרפתית)

את בסדר ? את רוצה את משככי הכאבים .

אנוק (צרפתית)

לא ! לא כואב לי . אני לא מבינה
 איך – אבל לא כואב לי . אני גם לא מבינה
 בדיוק למה אני בוכה, זה הפתיע אותי- אבל כשהייתי במים
 הרגשתי כאילו המים נכנסו לי פנימה ופרקו משהו ...
 אני לא ממש מבינה – אבל הרגשתי את זה בגוף ... והיו לי
 זכרונות... תחושות (למישל)
 וכשגוף נזכר זה הרבה יותר
 מטלטל מאשר כשהראש נזכר ...
 משהו קרה לי במים שלכם . (למישל)
 תגידי לה שמה שהיא עשתה ...
 אני לא יודעת איך היא עשתה את זה...

מישל (לנעמי)

היא אומרת שהצליח לך . שזה עשה לה טוב .
 (נעמי לא אומרת דבר) זה היה חזק , לא ?

נעמי

אני חושבת ...

מישל

מה 'חושבת' !? תראי אותה ...

השלוש נעצרות בסמוך לכניסה לדירתה של אנוק .

אנוק (צרפתית)

אני יודעת שמאוחר – אבל הייתי
 מאד שמחה אם היינו ממשיכות עכשיו –
 אני לא רוצה לעצור .

מישל (לנעמי)

היא רוצה שנמשיך עכשיו

נעמי (מתרגזת)

מה להמשיך עכשיו ? קודם כל היא צריכה להירגע –
 ואני ... אנחנו ... צריכות להבין ... לחשוב

מישל

אז מה להגיד לה ? מתי ממשיכים ?

נעמי

מישל , היא צריכה ללכת עכשיו לישון –
 וגם אנחנו .

מישל מציצה בנעמי הנחושה . נכנעת . מביטה באנוק .

מישל (צרפתית)

היא אומרת שאת צריכה לשכב , לנוח . יותר טוב לא להתווכח איתה .

אנוק מביטה בפניה של נעמי . נעמי, בסמכותיות מורה בראשה לכוון הדלת . אנוק מקבלת עליה את הדין – פוסעת צעד לכוון הדלת, ואז מסתובבת.

אנוק (צרפתית במהירות)

רק דבר אחד – אל תפחדו – אני הייתי רוצה , אם אין לכם בעיה עם זה ... בבקשה ... הרבה הרבה זמן לא עשיתי... לתת לכן חיבוק .

מישל (לנעמי)

נעמי , אל תיכנסי לפאניקה היא סך הכל רוצה ... חיבוק . (נעמי קופאת) הנה , אותי קודם , טוב ?

מישל פורסת זרועותיה . אנוק מחבקת אותה בחמימות ואז מסתובבת אל נעמי. נעמי מהססת ולבסוף פוסעת צעד קדימה . אנוק מאמצת אותה אל ליבה.

64. חוץ – מדרשה – לילה

שתי הבנות עולות במדרגות לכוון השער למדרשה .

מישל (נלהבת)

את היית מדהימה – פשוט מדהימה ! איזה כח היה לך – ואיך זה השפיע עליה... וגם ראיתי, איך שהתרגשת...

נעמי

לא עשיתי את זה בשביל להתרגש

בדירה של אנוק ממול ונדלק אור . נעמי מפנה מבט מהורהר.

מישל (מתעקשת)

אבל זה ריגש ... תודי! (נעמי לא עונה , אך אט אט מהנהנת) ותודי גם שלא היה בזה שום דבר מגוחך... וקרה שם משהו אמיתי... נכון ? (נעמי שותקת) אז נמשיך , איתה נכון ? (שתיקה) תגידי משהו ! רוצה לשבת לדבר ?

נעמי

(מהורהרת) רוצה לחפש...

65. פנים – בית מדרש – לילה

נעמי ומישל יושבות בבית המדרש הנטוש , כשלפני נעמי פרוסים ספרי קודש והיא מעיינת בלהט . מישל מסתירה פיהוק .

נעמי

(נלהבת, קוראת מתוך "אבן השהם" – של האר"י)
 "...להסיר את החולי מהנפש החולה צריך שיקבל עליו תשובה
 בסיגופים ובתענית בשק ובאפר ומלקיות וטבילות .."
 זה אומר האר"י (מפנה מבט להלכות תשובה של הרמב"ם)
 והרמב"ם אומר : "ועולם אין מתכפר לו כפרה גמורה עד שיבוא עליו
 ייסורין בהם נאמר : ובאלו ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם ..."
 (מתרגשת) את קולטת מה זה אומר ? שחלק מתהליך
 התיקון מצריך סבל , ואנחנו צריכים לסגף את עצמנו
 ביודעין ובאהבה כדי לשבור משהו בנו שהביא
 אותנו לידי חטא !! את מבינה ?

מישל מהנהנת , אבל הפעם הפיהוק ממש בורח לה .

נעמי

לכי לישון ...

מישל

צודקת , ובואי גם את, יא-מתלהבת
 כי בעוד שעתיים יש לנו שיעור ...

נעמי

תלכי את – אני חייבת לגמור לקרוא את זה ...

מישל

תקראי מחר ... (קמה על רגליה) בואי לישון .
 יש לנו עוד שעתיים שיעור ...

נעמי

אני לא אוכל להירדם גם ככה . זה יציק לי

מישל

זה לא צריך להציק לך – לא מגיע לבן אדם קצת לישון אחרי מצווה
 כזו גדולה (נעמי לא עונה).
 נונוי, זה לא עוזר לה שאת לא ישנה עכשיו...

נעמי

לא קשור אליה

מישל

מה זאת אומרת לא קשור אליה ? מה לא קשור.

נעמי מתחבטת באם להיפתח או לא .

מישל

נעמי , על מה את מדברת ?

נעמי

כלום, סתם.

מישל

נוני, מה סתם?

נעמי

סתם מחשבות... לכי לישון

מישל אוחזת את ידה של נעמי, ומנסה לגרור אותה... נעמי לא זזה.

מישל

נוני... ברור לך שאני לא אשאיר אותך
כאן לבד...

נעמי לא מגיבה. מישל שבה ומתיישבת לידה. ידה עדיין אוחזת
בידה של נעמי.

מישל (עוצמת עיניים)

תעירי אותי לפני התפילה

נעמי עומדת להגיד משהו, אבל נמלכת בדעתה, מביטה בפניה של חברתה,
מחייכת חיוך קטן – וכמעט חס – ושבה לעיין בספר הקודש.

65א'. מדרחוב-חוף-יום

מרכז הקניות הצפתי, הומה טיפוסים משונים.

66. פנים – חנות 'טמבור' – יום

ממוקמת במדרחוב הצפתי, מול בית המרקחת. נעמי ומישל קונות כמות גדולה
של שקים מיוטה מחוספסת במיוחד וארבעה פנסי כיס עזי אלומה. נעמי
מעבירה ידה על הבד המחוספס, ומניחה ל"קוצים" לשרוט עור ידה. מישל
משלמת, כהרגלה. כשהמוכר מתרחק להביא עודף, נעמי פונה למישל.

נעמי

אל תבני עליי לתפירה... זה
יתחיל במחט - ייגמר בדם.

מישל

אה, זה לא בעיה...

נעמי (מלטפת את הבד)

זה הולך לכאוב...

מישל

זה כל הרעיון.

67. חוף – חנות 'טמבור' – יום

מישל ונעמי יוצאות את החנות כשידיהן עמוסות בשקים.

67א'. P.O.V. מישל – בית מרקחת – יום

ינקי מסדר מיני מוצרים רפואיים בחלון הראווה של בית המרקחת. מאחוריו

אנחנו רואים את גברת מייזליש . ינקי מפנה מבט , ורואה את מישל , מהסס
ואז יוצא את בית המרקחת .

67. חוץ- חנות טמבור – יום

מישל ונעמי עושות את דרכן במורד המדרחוב כשלעברן מתקרב ינקי . מישל
מבחינה בו , מחייכת אליו ... ינקי מעמיד פנים שהוא במקרה עבר ברחוב
ובמקרה מבחין בהן .

ינקי (בביישנות ואגב שמירת 4 אמות)
שלום עליכם – כזו קטנה צפת ,
כל הזמן נפגשים ...

נעמי
ארבע !

ינקי
מה ?

נעמי
ממי"ם

ינקי
אה .. תיזהרי זה ממכר ...
אצלי זה התחיל בישיבה.
אם לא הייתי סופר מ"מים בשיעורים בישיבה
הייתי נרדס . (מישל מחייכת) זה לא שהייתי תלמיד רע
או משהו – אבל ...

מישל
היה משעמם , ברור !
(היא מחייכת אליו , לבו נמס) תגיד לנו פעם
כשאתה מופיע , נבוא לשמוע ...

ינקי (נרגש)
באמת? זה קצת בלתי אפשרי - אני מופיע רק באירועים –
ואני לא יודע מה אמא שלי תחשוב
על זה (מישל מרימה גבה) זה לא שזה משנה לי

מישל (בת צחוק)
כיבוד אם – ברור

ינקי
צחוק, צחוק, אבל באמת לא משנה.
אני מקבלת החלטות לבד ...

מישל
בתנאי שהיא מרשה.

נעמי
אנחנו צריכות ללכת.

מישל
להתראות

ינקי
אז תבואו לבקר בבית מרקחת אם...
את פתאום את צריכה חומר הרדמה לסוטים....

השתיים יורדות במורד הרחוב . ינקי כועס על עצמו .

נעמי
את סתם משגעת את המסכן...

מישל
את מדברת? מי דחתה כבר פעמיים את
הביקור של הארוס שלה? אני או את?

נעמי
אל תזכירי לי את זה - הוא מגיע בשבוע הבא. סופי.
זה לא בגללו – הוא באמת בחור איכותי.
אבל אני מרגישה ש... שאין לי מה להגיד לו
עכשיו. לא רוצה להיות לבד איתו עכשיו

מישל
אז אני אבוא אתכם ...

נעמי
מצחיק מאד

מישל
לא באמת, אני אדבר עם הרבנית שתסדר לי
דייט עם הבית מרקחת ונצא ביחד ...
(נעמי מהססת) נו, מה אכפת לך? יהיו צחוקים...

נעמי
יש לך ראש קרימינלי

מישל
זה סוד הקסם שלי...

68. פנים – חדר נעמי – לילה
החדר הפך למתפרה בזעיר אנפין. מישל מודדת, סיגי גוזרת, שיינה תופרת.
בחדר סמוך אנחנו שומעים בנות שרות "מזמור לדוד".

סיגי
גדול, גדול, איזה צדיקות אתן, איזו מצווה ענקית, פשוט גאוני,
לנקות ממנה את כל החטאים...

שיינה

סליחה, סליחה, אני יודעת שיש לי הבנה של ילדה בת שלוש...

מישל

שישנה עם דובי...

שיינה

אולי די?

מישל

אני מצטערת... זה מתוק שאת ישנה עם דובי. מצטערת. סולחת לי?

שיינה

תסבירי לי איך מצאתם תיקון לדבר שאין לו תיקון

מישל

זה לא "מצאתן" זה "מצאה". נעמי.
היא פשוט גאונה, ממש! הסתמכה על הקביעה של האר"י שלכל חטא יש תיקון, פרקה ארבע תיקונים שונים: תיקון לגוסס שלא יכול להיפטר מהעולם, תיקון לנפטר שהיה עליו חרם או נידוי, תיקון לאישה שגרמה מיתת בנה ותיקון למי שאין לו מנוחה בעולם הבא, לקחה מהן מידות של סיגופים תענית, וידוי וטהרה, ויצרה תיקון חדש.

סיגי

יו!! היא גאון! צדיקה! זה מדהים, זה כמו שהרבנית אומרת על נשים שמשנות את העולם!!
בבקשה, אני חייבת לבוא אתכם – בבקשה!

שיינה

גם אני.

ידית הדלת נרעדת. מישהו מנסה להיכנס מבחוץ, אך הדלת נעולה. מישל שיינה וסיגי מסתירות את כותנות השק תחת שמיות, ורק אז מישל מסובבת את המפתח ופותחת את הדלת. בפתח הדלת עומדת נעמי, כשבידה מחברת גדולה. מישל גוררת אותה פנימה, ונועלת את הדלת. סיגי ושיינה שולפות את כותנות השק. נעמי מביטה בהם קצת נדהמת.

סיגי

את צדיקה...

שיינה

את גאונה...

מישל (מהר)

אני יודעת שאמרנו שלא נספר לאף אחד, אבל שיינה וסיגי הן לא אף אחד.

שיינה

איך חשבת להסתיר את זה ממני?!

רק בשביל דבר כזה שווה היה לבוא
למדרשה...! זה וחתן כמובן.

סיגי (אוחזת בידה של נעמי)
גאונה – גאונה- גאונה!! תודה, תודה לקדוש
ברוך שנתן לי את הזכות להיות בחזר איתך – תודה! את חייבת,
חייבת לקחת אותנו אתך... 'בקשה בבקשה!

נעמי נבוכה מגילויי ההערצה.

נעמי

אני מבקשת תפסיקו! אני בכלל לא
יודעת אם אני עושה משהו טוב,

סיגי

אבל זאת הגדולה שלך –
למצוא את הסליחה גם לבלתי נסלח...
אלוקים שלח אותך אליה! איזו זכות לכולנו...

מישל (מלטפת ראשה של נעמי)
מי גאון שלי, מי?

נעמי (סמוקה)

תעזבו אותי – אני הולכת להתרחק.
עד שאני חוזרת, תחליפו נושא!

נעמי אוחזת במגבת ותיק רחצה, כשהיא מונעת עיניה מחברותיה.

69. פנים- מסדרון מדרשה- לילה

מישל פותחת את הדלת עבור נעמי. כשנעמי חולפת על פניה, מישל עוצרת
אותה.

מישל (לוחשת)

את לא באמת כועסת, נכון?
לכל רב יש חסידים...

נעמי (מבודחת)

אם היה לי כל-כך הרבה שכל, כמו שאתן טוענות,
הייתי כבר מזמן תופסת ממך מרחק.

מישל

אבל לצערך, את תקועה איתי.

נעמי

למרבה הצער זה נכון.

נעמי נעלמת לכוון חדרי הרחצה, מישל מחייכת חיוך חם וסוגרת את הדלת.

69א . חוץ – מדרשה – לילה

הרוח נושבת . פנס הרחוב שליד המדרשה מיטלטל.

69ב . פנים- חדר נעמי- לילה

החדר חשוך. שיינה נוחרת, סיגי ישנה כשפניה אל הקיר. עיניה של נעמי פתוחות לרווחה. היא נראית מאד מוטרדת, ובאיזה סוג של אי נוחות גופנית. בצד השני של החדר מישל מתהפכת בתגובה לאנקה חנוקה של נעמי. כשנעמי נאנקת שוב, מישל מזדקפת, נועלת נעלי בית ועושה דרכה למיטתה של נעמי.

מישל (מתיישבת)

את בסדר? (אין תשובה) קשה
(אין תגובה) את לא באמת כועסת עליי?

היא שולחת יד ונוגעת בכתפה של נעמי, ומרגישה משהו עבה. לאור נר הנשמה מישל רואה בד יוטה גס מציץ מתחת לפיג'מה של נעמי.

מישל

מה זה? (מסיטה את דש הפיג'מה) את
השתגעתי? למה את לובשת את זה? זה רק לתיקון עצמו. תוריד את זה
משוגעת...

נעמי

זה בשבילי...

מישל

מה זה "בשבילי"? על מה את מדברת?

נעמי

איך אפשר לעשות למישהו תיקון כשאתה...

נעמי פתאום מאד מתגרדת. ומישל פותחת כפתור וחושפת פריחה אדומה על עורה הצחור של נעמי.

מישל

נוני! תראי מה את עושה לעצמך?
תוריד את זה – יש לי משחה...

מישל קמה על רגליה, חוצה את החדר ושולפת שפופרת. נעמי בינתיים מסירה את חולצת הפיג'מה וגם את 'חולצת' שק היוטה. גבה ובטנה אכן מכוסים כתמים אדומים. מישל שבה, מתיישבת לידה, סוחטת משחה על כף ידה ובעדינות מתחילה למרוח וללטף את העור הפצוע של נעמי.

מישל

הנה, זה ירגיע ... (נעמי מעווה פניה) לא שורף.
אני אעשה את זה בעדינות, כמו נעימים.
הנה... לא כואב, נכון... נעמי?

בעדינות מישל מלטפת את גבה הערום של נעמי, את זרועותיה, את בטנה – היא חוצה בידה את העמק שבין שדיה של נעמי, כשהיא נזהרת לא לגעת

בדרכה אל החלק העליון של החזה. למרות הזהירות זרועה של מישל מתחככת בפטמתה של נעמי. נעמי נרעדת.

מישל

תראי מה עשית לעצמך. למה עשית את זה? נוני.
מה זה ה"בשבילי" הזה?

נעמי (מתלבטת , ולבסוף ...)

אני ואבא שלי היינו החכמים בבית – אמא שלי לא ידעה אפילו איך לפתוח משנה... , וכל החיים הפחיד אותי שאני אגמור בדיוק כמוה ... ואז כשהיא חלתה. זה היה... נורא היתה לה בעיית כליות חמורה – אבל לא מזה היא מתה ... כבר הרבה קודם היא התחילה להתנהג בצורה... מוזרה כזאת.

אבל אצלנו לא מדברים על דברים כאלה וגם לא קוראים להם בשמות, רק כשפעם אחת שמעתי את דודה שלי מדברת מהבית שלנו בטלפון עם סבתא שלי ואומרת משהו על דיכאון – התחלתי להבין. ובשנה האחרונה שלה זה נעשה יותר ויותר קיצוני, היא היתה מתנהגת רגיל ופתאום מתחילה לצעוק ולצרוח ולהגיד דברים זוועתיים, בעיקר מכוונים נגד אבא שלי .... היא אפילו נעשתה לפעמים אלימה ולא היתה ברירה והיינו מוכרחים לקשור אותה לכסא... ואבא שלי היה פשוט אומלל. ואותי ... אני מתביישת להגיד זה גם הביך וגם ... הגעיל...ממש הגעיל...פיזית

מישל (בסימפטיה)

אני אמרח לך את הגב.

נעמי נרעדת , ידה נחבטת במנורה שליד מיטתה . המנורה נחבטת במדף . סיגי פוקחת עיניים רדומות , מסתובבת ומביטה . מישל מרימה את המנורה .

נעמי (ממשיכה)

ובחודשים האחרונים, פשוט כבר לא יכולתי להסתכל עליה. כשהייתי לבד איתה בבית פשוט לא הייתי נכנסת לבדוק מה שלומה , אלא אם כן היא היתה קוראת לי . ואז כשהיא כאילו לקחה כאילו בטעות את הכדורים הלא נכונים, היה כל כך ברור שאם הייתי שם הייתי יכולה למנוע את זה! ואחר כך אפילו כעסתי עליה שהיא היתה כל-כך... חלשה. אפילו לא בכיתי בלוויה -! את מבינה איזה אדם נוראי אני?

מישל (מלטפת את נעמי בעדינות)

אדם נוראי את בטח לא! ... אני זוכרת, כשגיליתי שאבא שלי שנים בגד באמא שלי, ושכולם יודעים, יום אחד את ילדה נורמלית, ויום אחרי זה כולם

מצביעים עלייך באצבע. מה שלא הייתי עושה
 כדי שיהיה לי בית נורמלי ... ממש רציתי להרוג אותו.
 מהבושה. הייתי מדמיינת בדיוק איך
 אני אעשה את זה, הורגת אותו. (דמעה זולגת מעיניה)
 בחיים לא סיפרתי את זה לאף אחד...

מישל לא יכולה לעצור את הבכי – נעמי שולחת יד, ונוגעת בפני חברתה .

נעמי

גם אני לא .

נעמי לובשת חזרה את החלק העליון של הפיג'מה שלה, סיגי מסובבת את
 הראש ונרדמת .

70. חוץ - צפת - יום

ערפל מכסה את העיר העתיקה.

מישל (צרפתית v.o.)

את צריכה ללבוש את זה מעכשיו
 ועד שנחזור מבית הקברות.

71. פנים – בית אנוק – יום

אנוק לובשת שמלה מעל לכותונת השק. ניכר בה כי השק מאד מגרד.

מישל (צרפתית)

זה מרגיש מאד לא נעים על הגוף,
 אבל זו בדיוק הכוונה. את מוסיפה על עצמך
 סיגופים כדי לשבור את כל מערכות ההגנה
 שלך שעומדות בינך ובין באמת . ואת צמה מאתמול, נכון?
 (אנוק מהנהנת) למרות שעם כל התרופות
 שאת לוקחת, אם את לא מרגישה טוב, תשברי את הצום.

אנוק (צרפתית)

לא רוצה לשבור את הצום. אני רוצה
 להקפיד על כל פרט – אל תרחמי עליי!
 אני רוצה לעשות את הכל נכון.

פתאום נשמעת דפיקה בדלת, אנוק נדרכת ומפנה ראש.

מישל (בקול)

פתוח, נעמי

אנוק (צרפתית)

זה נשמע פתטי, אבל כל פעם שאני שומעת דפיקה
 בדלת, אני חושבת שאולי זה הבן שלי שהחליט להפתיע
 אותי ולבוא... אפילו כשאני שומעת צעדים מבחוץ או מכונית
 נעצרת אני רצה לחלון לראות אם זה הוא ... (מישל מתרגמת)
 רק הוא מסוגל – הגדולה לעולם לא תסלח לי. אפילו עכשיו.
 (נעמי נכנסת ובידה כמה קרשים דקים מאוגדים בחוט ברזל.)

אבל הקטן, הוא היה ילד של אמא, והוא כולו לב.
 זה כל-כך עצוב לי שהוא לא ידע לעולם כמה אני אוהבת
 אותו. הוא לא יזכור שהחזקתי אותו על הידיים
 לילות שלמים כשחלה בגיל חודשיים. (מתגרדת)
 זה כואב...לא נעים...טוב...צריך

אנוק מביטה במישל ונעמי, כאילו וחוככת בדעתה ...

אנוק (צרפתית)

יש דבר ששאלתם אותי – ואני ... לא אמרתי
 אמת. פחדתי, חששתי שזו אמת שתבהיל
 אתכם ... אבל כנראה שאתן צריכות לדעת הכל
 אם אתן הולכות לעזור לי ... אני מקווה
 שזה לא יבריח אתכם ממני.

אנוק פוסעת צעד מהוסס אל עבר מיטתה...

נעמי

מה היא אומרת?

מישל

שהיא הסתירה משהו, ו... (תופסת ביד נעמי)
 מה שזה לא יהיה, אנחנו לא בורחות.

אנוק ניגשת למיטתה, קורעת ושולפת חבילה גדולה מתחת מיטתה.

אנוק (צרפתית)

הזכר האחרון לג'וזף ולכל מה שהיה הם כמה
 ציורים שהשארנו בגלריה פה בצפת. ציורים
 שלא רציתי שיגיעו לצרפת.
 בגלריה החזירו לי את הציורים שלא נמכרו.
 רציתי לזרוק אותם אבל לא הצלחתי.
 אני לא יודעת למה ...

מישל מתרגמת לנעמי בזמן שאנוק פותחת את תיק העבודות.

אנוק (צרפתית)

אם אתן מנקות אותי ומתקנות אותי אז אני
 חייבת להראות לכן את הציורים האלה,
 אפילו שזה עשוי להגעיל אתכן...
 כי אולי צריך גם לזה תיקון. אני לא יודעת...

בידיים רועדות אנוק פורסת על המיטה את הציורים. בציורים נראית אנוק
 הצעירה והיפהפייה במצבים מיניים חריגים. נעמי מכסה את עיניה באופן
 אינסטינקטיבי. אנוק מפנה ראש ומתרחקת מהמיטה. מישל לא מסוגלת להתיק
 עיניה מהציורים. פניה של אנוק הצעירה המצויירת נראים נסערים, קורנים,
 כאילו היא שרויה באקסטזה גדולה.

מישל (מצביעה על אחת התמונות – צרפתית)
 בתמונה נראה שהוא מכאיב לך – אבל הפנים שלך

ממש קורנות ונרגשות .

אנוק (צרפתית)

זה דווקא ציור ממש לפני שהוא עזב
הכל כבר היה רע , והייתי מיוסרת –
אבל הגוף ... המשיך להתרגש .

נעמי

מה היא אומרת ?

מישל

רק רגע ... (צרפתית)
אני לא מבינה . איך הגוף יכול להתרגש ...
בלעדייך?

אנוק (צרפתית)

לגוף יש רצון משלו ותשוקה משלו
וצורת ביטוי מאד פיסית – שלא תמיד
אפשר לשלוט בו .

מישל (צרפתית)

לא מבינה ... למשל מה?

אנוק(נבוכה, צרפתית)

למשל ... הגוף מתרגש ...

מישל (צרפתית)

איך ?

אנוק (צרפתית)

הגוף מרגיש ... כמו מים . בהתרגשות.
ה'מיניות' שלך נפתחת ... ואז אין שליטה .

נעמי

על מה אתן מדברות ?

מישל (מהורהרת)

היא מדברת על תשוקה ... של הגוף ...
ועל משהו שקשור לרטיבות ...
לא לגמרי הבנתי .

נעמי אט אט מפנה ראשה אל עבר הציורים .

מישל (מגוננת)

את לא צריכה

נעמי

אני רוצה להבין אותה

נעמי מכריחה את עצמה להביט בציורים ...

אנוק (למישל , צרפתית)
תגידי לה שאני מצטערת שאתן צריכות לראות את זה
אני יודעת שאתן טהורות , ואני מצטערת .
אולי פשוט נשרוף את זה ...

72. פנים – מגורי נעמי – לילה – בוטל

73. חוץ - בית קברות – לילה

ארבעת הבנות ואנוק עושות דרכן אל פאתי בית הקברות כשהן משתמשות בפנסים להאיר דרכן. נעמי מנהיגה את החבורה , היא ומישל תומכות באנוק. סיגי נושאת קרשים, מביטה סביב בהשתהות וממלמלת תהילים. שיינה, שנושאת את תיק העבודות עם הציורים, לא יכולה להסיר עיניה מהברסלב וכמעט מועדת על אחת המצבות. שיינה מתגרדת באי-נוחות

שיינה

מגרד לך? נורא מגרד לי...

סיגי (בחומרה)

עדיף להתייטר בעולם הזה ולזכות
בעולם הבא ...

73א. חוץ – קבר – לילה

בסמוך לקברו של "אברהם לייב – בעל הייסורים". נעמי פורקת את הקרשים ומסתייעת בסיגי ולהדליק מדורה קטנה. מישל ואנוק עומדות בסמוך למצבה. גופה של אנוק מתנועע, כמו של מתפלל אדוק. מישל עושה כמותה. הן ממלמלות שוב ושוב פסוק מתיקון היסוד "ה' אמת המקיים דבריו וכל נשמות הנבראים יהללוהו" החזרה על הפסוק, המשמש כמעין מנטרה, מכניסה את השתיים לדרגות גבוהות יותר של טראנס.

שיינה שולפת ציורים מתיק העבודות, ומניחה אותם על האש. עיניה נמשכות, מעשה שטן, לכוון הציורים. גופה של אנוק ממשיך להתנועע קדימה ואחורה, בעוד הציורים ההדוניסטים עולים באש. סיגי מגניבה מבט לכוון הציורים, ומביטה הצידה בגועל. נעמי לא מסירה עיניה מאנוק.

אחר כך :

אנוק עומדת ממול למצבה, כשנעמי ומישל משני צדדיה. סיגי ושיינה מאחוריה. נעמי קוראת פסוקים מ"לשון חכמים" וכולן חוזרות אחריה. ניכר בכל החמש שהן כבר אחוזות בחרדת התיקון... נעמי הולכת וגולשת למקום עמוק וקיצוני, כשנשימתה שוב הולכת ונעשית כבדה...

נעמי

"ואני אמרתי בחפזי נגרזתי מנגד עיניך
(כולן חוזרות אחריה)
אכן שמעת קול תחנוני בשועי אליך

(כולן חוזרות אחריה)
 ועושה חסד לאלפים
 לאוהביו ולשומרי מצוותיו :
 (כולן חוזרות אחריה)
 וידעת כי אדו-ני אלוהיך הוא האלוהים
 (כולן חוזרות אחריה)
 שומר הברית והחסד
 (כולן חוזרות אחריה)

גופה של אנוק מתנענע באלימות הולכת וגוברת. דמעות זולגות מעיניה.
 אגרופיה קמוצים, והיא מכה בעצמה.
 נעמי כמעט ולא יכולה לנשום. מישל מביטה בה בדאגה. נעמי שולפת את
 משאף האסטמה מקרבת לפיה ושואפת.
 אחרי כמה שניות מתוחות, נשימתה של נעמי שבה אליה.

נעמי

“ ולא אשוב לחטוא בזה העוון עד עולם
 (כולן חוזרות אחריה)
 ואנוכי מתחרטת חרטה גמורה וקימת בכל לבי”
 (כולן חוזרות אחריה)

יבבה נפלטת מפיה של אנוק. גופה פתאום מתעוות והיא מתחילה להקיא .
 שיינה חשה לעזרתה, אך נעמי עוצרת בעדה ומורה בראשה למישל לגשת לאש.
 מישל דורכת על המדורה הקטנה, ועם כף מושכת אפר לתוך כוס קלקר.

נעמי

“הריני מוכנה ללבוש שק זה על בשרי(כולן חוזרות אחריה)
 כדי לתקן מה שפגמתי באורות הקדושים למעלה”
 (כולן חוזרות אחריה) ויהי רצון מלפניך ה'
 אלוהינו ואלוהי אבותינו (כולן חוזרות אחריה)
 שיהא חשוב ומקובל ומרוצה לפניך (כולן חוזרות אחריה)
 כאילו כיוונתי בכל הכוונות (כולן חוזרות אחריה)
 הראויות בלבישת שק “ (כולן חוזרות אחריה)
 “ויאירו ארבע מאות קוצין קדישין (כולן חוזרות אחריה)
 דתליין בגולגלתא דעתיקא קדישא (כולן חוזרות אחריה)
 אל מקום הקדושה כרצונך...” (כולן חוזרות אחריה)

אנוק מכווצת בתנוחה עוברית. מישל יוצקת את האפר על שערה הסדור
 ופורעת אותו. אנוק מפנה ראש ומביטה בה. פניה מעוותות לחלוטין.

74. פנים – דירת אנוק – לילה

סיגי ושיינה יושבות על הספה. לפנין צלחות עמוסות אוכל לשבירת הצום.

סיגי

בחיים שלי לא היתה לי חוויה כזאת
 רוחנית. עוד דופק לי הלב.

שיינה שולחת יד לאוכל, סיגי מסירה את ידה.

סיגי

תני לה קודם לשבור את הצום.

בקצה השני של הדירה נעמי ומישל מחכות שאנוק תצא מהמקלחת.

מישל (צרפתית)

אנוק, את צריכה עזרה?

אנוק (מתוך המקלחת)

לא תודה.

מישל (לנעמי)

פחדתי לרגע שהיא הולכת למות לנו. ואז הסתובבתי אלייך ונבהלתי עוד יותר... אפילו שהיית מדהימה...

קול המים הזורמים מהמקלחת נדם.

נעמי

אני חשבתי לרגע שאני הולכת למות... לקח לי זמן לקלוט שאני לא נושמת – כל-כך משונה, כבר שנים זה לא קרה לי... נכנסתי למקום... כמו כשהייתי ילדה... אמא שלי היתה עושה לי ולאחותי שיעורי עקרת בית והתחלתי לחטוף לפני השיעורים האלה התקפי אסטמה (מישל מרימה גבה) וחשבתי אם אני לא אחזור לנשום ואני אעבור לעולם האחר ואפגוש את אלוקים, ואוכל לדבר איתו.

מישל אוחזת בידה של נעמי.

מישל (בלחש)

את כבר לא עושה דברים כאלה יותר, נכון?

ולאחר כמה שניות אנוק מגיחה עטופה במגבת. פניה שלוות ועיניה שקטות. מישל חשה לעברה, אבל אנוק לא יכולה להסיר מבטה מנעמי.

אנוק (לנעמי. צרפתית)

כשהתחלתי להקיא – פחדתי שאת – תפסיקי את התיקון באמצע. (עברית) את לא מפסיק. (למישל, בצרפתית) אני אפילו לא רעבה. ואני מוכנה ללבוש שוב את השק הזה. (נושמת עמוק) פעם ראשונה מזה שנים שאני בכלל יכולה לנשום בלי שיכאבו לי הריאות.

נעמי

מה היא אומרת?

מישל

היא אומרת שאת גאון.

נעמי הנבוכה מפנה מבטה הצידה , עיניה נתקלות בצילום של אנוק הצעירה, המחובקת עם שני ילדיה.

אנוק (למישל – צרפתית)

אבל אני כל-כך לא בסדר . אני כל הזמן חושבת על עצמי ושוכחת לדאוג לכם . גם אתן בטח לא אכלתן כל היום , ואתן בטח רוצות לאכול משהו – הייתי צריכה להאכיל אתכן עוד לפני המקלחת אפילו. גם הכנתי שם אוכל .

מישל (צרפתית)

זה לא בעיה .

אנוק (צרפתית)

בבקשה – זה ישמח אותי לתת לכם לאכול . זה ממש יגרום לי אושר .

משהו בצילום פתאום מושך את תשומת לבה של נעמי. בזמן שמישל ואנוק מדברות , היא מביטה בו יותר מקרוב ופתאום מבחינה שסביב צווארה של אנוק הצעירה שרשרת דקה ועליה ... צלב.

אנוק (צרפתית)

בואו , בואו לאכול ... (מסתובבת לנעמי שממהרת להפנות מבטה) אם אני אראה את הילדים שלי עוד אי פעם, זה רק בזכותך (למישל) תתרגמי לה, בבקשה.

מישל מתרגמת בגאווה מרובה

מישל

היא נדהמת ממה שאת עושה בשבילה – ועכשיו היא מתעקשת להאכיל אותנו.

פתאום אנחנו שומעים נגינת קלרינט מחוץ לחלון . מישל מפנה מבטה . כך גם אנוק סיגי ושיינה . הנגינה קסומה וכמעט רומנטית. מישל ניגשת לחלון , מביטה החוצה .

74. P.O.V. מישל : חוץ – מדרשה – לילה

ינקי מהלך ומנגן כשהוא תולה עיניים בחלונות המדרשה .

74. פנים – דירת אנוק – לילה

מישל עומדת בחלון אנוק . סיגי ושיינה מצטרפות אליה . דמותו של ינקי משתקפת בחלון דירת אנוק . ינקי עוצר לרגע את נגינתו , ממתין כמה שניות – כשלא קורה דבר הוא ממשיך הלאה . מישל מחייכת .

שיינה

אם זה אותו אחד שאמרתי עליו שאני לא מוכנה להתפשר עד כדי כך – אז אני חוזרת בי

75. פנים – כיתה – יום- בוטל**76. פנים – דירת מייזליש – יום**

ינקי עומד מול הראי ומנסה להחליט בין שלוש עניבות . שערך וזקנו רטובים, נעליו מצוחצחות . הוא מאד עצבני . גב' מייזליש נכנסת לחדר .

גב' מייזליש

שמת דאודרנט ?

ינקי

נו , אמא , באמת .

גב' מייזליש

נו – היא בחורה מחוץ לארץ

ושמה לא מזיעים כמו פה – ולא רגילים ל...

ינקי

שמתי , אמא – אפילו גילחתי רגליים !

גב' מייזליש

למה 'גילחת רגליים'!?

ינקי

אמא , זו בדיחה בסדר ? אני ילד גדול
ואני יודע מה צריך לעשות .

גב' מייזליש

אוי, אלוהים- למה מגיע לי ילד גדול שגר עם אמא שלו ?
למה לילד גדול אין משפחה משלו ?

ינקי

למה ילד גדול צריך לשמוע את זה כל יומיים?

גברת מייזליש

(נעצרת ומתבוננת בשלושת העניבות)

רגע , רגע , רגע ... משהו כאן לא בסדר –

פתאום אתה מסורק?

אתה בדרך כלל הולך לדייטים האלה

כמו איזה שלוך ועד הרגע האחרון מנסה להתחמק

מכל העניין... מה קרה שאתה מוכן שעתיים

לפני הזמן ? (הוא מסמיק) עכשיו אני ממש מודאגת

- אתה מכיר אותה ? מה עושה אבא שלה?

ינקי

אוי, התחלנו...

76א. חוץ – מדרשה – יום

המצלמה נעה לכיוון השער, ו"מביטה" מעלה לכיוון הקומה השנייה, החדר שליד הפנס...

77. פנים – מגורי נעמי – יום

מישל ונעמי מתכוננות לקראת יציאה. שיינה וסיגי מכרכרות סביבן. מכשיר הטלפון של מישל משמיע מוסיקה.

שיינה (למישל)

הייתי מתה לראות את הפנים של הכליזמר כשהרבנית אמרה לו שאת מעוניינת לפגוש אותו. הוא בטוח התעלף... תגידי, את בטוחה שהוא לא מביא את אמא שלו איתו לדייט?

מישל

די, תפסיקי, שיינה, הוא דיי חמוד, ותודי שהוא כשרון מוסיקלי אדיר...(מביטה בנעמי) אני רק מקווה שהוא לא ירגיש מעוך ליד "הארוס בעל הייחוס..."

נעמי מכפתרת את הכפתור העליון, מישל פותחת לה וכורכת סביבה אחד מצעיפיה האופנתיים.

סיגי

איך אני מקנאה בכך שהראשון שתהיו איתו, יהיה הבעל שלכן... אהבת אמת שלכן...

עיניה של סיגי מתמלאות דמעות. שיינה אוחזת במטפחת וכורכת אותה סביב ראשה. מציצה בראי של קופסת האיפור של מישל.

שיינה

איך אני בתור נשואה? מתאים לי, לא? האמת.

מישל לוקחת את תיק האיפור שלה וגוהרת אל עבר נעמי.

מישל

שימי אודם, זה לא יזיק לך, הרבנית הס. (נעמי מעווה פניה) בשבילי, טוב! ?

78. חוץ – תחנת אוטובוס – בין ערביים

נעמי מחכה, על שפתיה אודם. אוטובוס נעצר. מהאוטובוס יוצא מיכאל, עיניו נפגשות עם עיניה של נעמי. הוא נד בראשו, היא מחייכת חיוך עצבני.

מיכאל

מה שלומך?

נעמי

טוב. ואתה?

מיכאל

ברוך השם . אבא שלך...מה יש לך על השפתיים?

הוא נועץ בה מבט חודרני . היא נלחצת

נעמי

לא בסדר ?

מיכאל

ככה כולן מסתובבות שם, אצלך ?

נעמי שולחת יד אל פנים התיק שלה , מוציאה ממחטת נייר , ומוחה שפתייה .

78. חוץ – רחוב צפתיאחביות – בין ערביים

נעמי ומיכאל עושים דרכם אגב שמירת 'נגיעה' הולם .

מיכאל (שובר את השתיקה)

מה אתן לומדות עכשיו במדרשה ?

נעמי

לומדות הרבה. ואתה? איך בישיבה?

מיכאל

ברוך השם. אבא שלך מעביר סדרת שיעורים חזקה וקשה

על " הכל צפוי והרשות נתונה "

ואנחנו ממשיכים בחברותות כל לילה כמעט עד

הבוקר , מנתחים כל מילה...

נעמי

כן , גם אצלנו זה ככה .

מיכאל

באמת?

נעמי

כן, באמת. מה זה צריך להביע ?

מיכאל

מה?

נעמי

הפרצוף המזלזל הזה.

מיכאל

חס וחלילה לא מזלזל ... אבל ברור שאי אפשר להשוות שיעורים במדרשה

לשיעורים של אבא שלך, או

החברותות אצלכם לחברותות אצלנו

זה לא...

נעמי

למה לא ? אתה חושב שלא הייתי מסתדרת
אצלכם בחברותה ?

מיכאל

טוב , את משהו מיוחד –

נעמי (בכעס כבוש)

וכל שאר הנשים – “דעתן קלה ?”

מיכאל

זה לא אני אמרתי (בורח לו) – זה כתוב במסכת
שבת... אפילו אבא שלך, כשלימד פרשת 'שופטים'
אמר שנשים פסולות לעדות – כי באופן בסיסי,
מה לעשות – דעתן קלה – לא כי הן לא טיפשות – אלא
כי הרגש גובר להן על השכל .

נעמי (מזועזעת)

לא יכול להיות שאבא שלי אמר דבר כזה !!
הבנת אותו לא נכון .

מיכאל מודע לכך שביקורו בצפת עומד להפוך לתקרית דיפלומטיית

מיכאל

טוב , מה זה חשוב עכשיו ...
(מחליף נושא)

ואם כבר דיברנו על אבא שלך
הוא ביקש למסור שהוא מתגעגע
ומחכה כבר לחנוכה.
(משתדל לרצות) שמחתי לשמוע שאת סוף סוף באה
לפחות נוכל להתראות בחג .

נעמי עושה מאמץ מצידה , לא להתעמת

נעמי

באמת לא הצלחתי לתפוס אותו . תמסור לו
שאני מביאה אתי חברה מהמדרשה .
בוא נלך לבית קפה.

79. פנים – בית קפה – לילה

אש בוערת באח, צפוף, ינקי יושב ומחכה, לבוש בגדי שבת. מישל עושה
דרכה בין הסועדים. (אנחנו מגלים את חווה עם “דייט” גמלוני במיוחד, בין
הסועדים) ינקי קם ומנופף. עם קומו הוא מפיל את הכסא. ניכר בו כי הוא
מאד לחוץ. מישל מסווה חיוך, ניגשת אליו ומתיישבת.

מישל

סליחה על האיחור.

ינקי

גם ככה הגעתי חצי שעה לפני הזמן
אז זה כבר לא משנה אם מחכים חצי שעה או שעה...
להפך יש משהו מתוק בלחכות...
(מישל מציצה אל עבר הכניסה)

מישל

בסדר גמור. תרגע.

ינקי

הייתה לי הפתעה גדולה שהרבנית דיברה עם אמא שלי.
אני מבין שאת לא מכאן - כי כאן זה לא כל-כך מקובל ש...

מישל

אני מצטערת אם זה גרם לך או לאמא שלך מבוכה.

ינקי

לא, לא – אל תצטערי, זה בסדר גמור.
אני הולך לישון מתי שאני רוצה.

ינקי מרכין מרפק על השולחן, ו'מקפיץ' כף או מזלג. הכף עפה באוויר ונוחתת
על הצלחת של מישל. מישל אינסטינקטיבית מרימה יד להגן על עצמה, ינקי
נחרד ונבוך.

ינקי (נחרד ונבוך)

אני מאמש מצטער – את בסדר?
אני כזה שלומיאל ... כשמזמינים אותי
להופיע בחתונות אני מראש עושה עשר אחוז הנחה,
לכסות את הנזק על חשבון כל הצלחות שאני אשבור...
הבעיה אצלנו זה שכולם מתחתנים בתוך המשפחה - ואני התוצאה!

יש משהו מקסים בהעדר מערכות ההגנה המוחלט של ינקי. מישל מחייכת
למרות שהיא שוב מציצה אל עבר הכניסה ...

מישל (מביטה בו מקרוב)

תגידי – אפשר לשאול אותך משהו אישי...?

ינקי

שאני אבכה עכשיו או אחר כך?
איך זה שאגרואיסה מציאה כמוני
עוד לא נשוי...? (מישל מחייכת)
או-ט-זוי! זה הולך לכאוב ... כן?

מישל (מחייכת)

איך זה שאחד שלמד בישיבה... (מחפשת את המילים)
עובד ... כלומר .. מנגן ...?

ינקי (עוזר לה)

למה אני כלייזמר ולא רב?

אל תרגישי לא נוח, אני לא נעלב מהשאלה...
 הסבא השני שלי – סבא ברל, האבא של אמא,
 היה כלייזמר. וסבתא שלי תמיד רצתה לרצוח אותו
 כי הוא היה משתטה, אבל אני אהבתי את ההשתטויות
 והשמחה שלו. ואני התמכרתי לניגונים שלו.
 את יודעת שניגונים לעילוי נשמה מכוונים נגד
 תנוודות הנפש? מקובלים לומדים אותם. שלוש עשרה ממים...

מאחור רואים את נעמי ומיכאל מופיעים. המסעדה מלאה. נעמי כאילו
 "מופתעת" לגלות שמישל יושבת שם, לוחשת משהו באוזן מיכאל – והשניים
 מתקדמים לעבר ינקי ומישל.

מישל

אתה מנגן מצוין. ניסית פעם לנגן משהו אחר?
 לא שיש פסול במוסיקת שמחות, חס ושלום

ינקי

לא! בוודאי, אני למדתי מוסיקה! אבל איכשהו
 גם כשאני מנגן מוצארט – זה נשמע חסידי....

הוא מרים עיניו לכוון נעמי שנעצרת מאחורי מישל. מישל מסובבת את הראש,
 קמה על רגליה ו"מזייפת" הפתעה גמורה.

מישל

יו! אני לא מאמינה! נעמי! מה את עושה כאן?

נעמי

תכירי, מיכאל, בדיוק סיפרתי לו
 שאת באה אלינו לחנוכה.
 (מביטה סביב) אין כאן שום מקום.

מישל

אין בעיה! בואו תשבו אתנו.
 זה בסדר, נכון?

ינקי (מבולבל)

אה... בטח... שבו... (מושיט יד למיכאל)
 ינקי מייזליש.

מיכאל (לוחץ ידו)

מיכאל רזניק... אתה נראה לי מוכר – איפה למדת?

מישל

ינקי נגן קלרינט יוצא מהכלל...

מיכאל (זלזול)

כליזמר? ... נחמד...

ינקי

אבל לפני זה למדתי בפוניבדג'

מיכאל

אז לא הלך בלימודים והתחלת...

ינקי

בדיוק

מיכאל (לכולם)

עכשיו אני לומד בישיבה בבני-ברק, אצל
(מורה על נעמי) אבא שלה. לפני זה למדתי
בעטרת ישראל בירושלים- אני ירושלמי במקור .

ינקי

אהה... ירושלמר פלוחץ.

מיכאל

מה זה ירושלמר פלוחץ?

ינקי

אתה...

מיכאל

זה ביטוי של כלייזמרים...

מישל

אולי נזמין

מישל ונעמי מחליפות מבט משועשע, לקראת קרב התרנגולים הצפוי.

מישל (לנעמי)

למה זה נשמע לי מוכר?

80. פנים – שירותי מסעדה – לילה

נעמי ומישל נכנסות לשירותים, סוגרות את הדלת, ומתפוצצות מצחוק.

מישל (מתוך דמעות של צחוק)

ירושלמר פלוחץ!!!

נעמי

לא שזה לא נכון... קצת...

הצחוק שלהן כל-כך מטלטל שהן נאלצות להיאחז אחת בשנייה לא ליפול.

מישל

איזה ערב אסון מוחלט... אף פעם
לא נהייתי ככה מדייט... איפה היית כל החיים שלי?
...תגידי את האמת, אם לא הייתי באה אתך

בחנוכה, היית מתגעגעת אליי?

נעמי (בחום)
מאד.

מישל
כמה מאד?

נעמי
הכי מאד.

81. פנים – מסעדה – לילה

ינקי ומיכאל מביטים לכוונים הפוכים. מיכאל רואה שנעמי ומישל מתקרבות.

מיכאל (לינקי)
נבקש חשבון? חצי חצי...

ינקי
אני אשלם

מיכאל
לא צריך

ינקי
לא. אמנם כלייזמרים לא נחשבים מאמש ראויים,
אבל פרנוסה, ברוך השם יש.
מלצר....

ינקי מתרומם לנפנף למלצר. מיכאל מבחין שרוכסן מכנסיו של ינקי פתוח. ינקי מתיישב בעוד הבנות מתקרבות.

מיכאל (בשקט)
החנות שלך...

ינקי
בית מרקחת.

מיכאל
לא בית מרקחת – החנות שלך,
במכנסיים, פתוחה.

ינקי
אה...

בגלל שהבנות ממש קרובות לשולחן, ינקי הנבוך מנסה לרכוס מכנסיו מבלי להביט מטה. מבלי משים, הוא רוכס גם את הקצה של מפת השולחן בתוך המכנסיים. הבנות מתיישבות.

מיכאל

אוטובוס אחרון יוצא בעשר ועשרים ביקשנו חשבון .

ינקי

אני משלם

מיכאל

חצי חצי

היא דוחקת מרפק סמוי אל עבר נעמי. גופה של נעמי שב לרעוד מצחוק. מיכאל מביט בה בזעם.

מיכאל

מה כל-כך מצחיק?

נעמי (לא נעים לה)

מצטערת. פשוט אה...

מישל (נחלצת לעזרתה)

זה בגללי - סיפרתי לה בדיחה על קתולי שבא לישיבה בוחר ואמר לו "הכומר שלנו יודע הרבה יותר מהרב שלכם" אז הישיבה בוחר אמר "נו, בטח, אתם מספרים לו הכל!"

ינקי

שמונה !

מיכאל (בתדהמה)

שמונה מה ?

נעמי, ינקי ומישל מתגלגלים מצחוק. מיכאל מביט בה בתדהמה, בעוד המלצרית מניחה את החשבון על השולחן.

מיכאל

נעמי, את בשנת אבל...

ינקי מביט במישל ומטעים בשפתיים אילמות "ירושלמר פלוחץ". ינקי קם כדי לשלוף את ארנקו מהכיס האחורי של מכנסיו, הוא צועד לאחור ומושך איתו את מפת השולחן, הכל נשפך על מיכאל האומלל. נעמי לא שולטת בעצמה, ומתפרצת בגל צחוק חדש. מיכאל מביט בה במבט מזדה אימה.

82. חוץ – אוטובוס – יום

השמיים עוטים עננים כבדים ואנחנו שומעים קול רעם מתנפץ. האוטובוס עושה דרכו במורד הכביש המוביל דרומה.

מישל (VOICE OVER)

שני התיקונים שעשינו כבר היו

כזאת חוויה, ואת יודעת, אומרים ששורש השם

המפורש י-ה-ו-ה (יש לבטא את זה yud k vav k)

בא מאותו מקום של חוויה. מעניין, לא?

83. פנים – אוטובוס – יום

מישל ונעמי יושבות בסוף האוטובוס. (אביגייל ולאה יושבת לא רחוק מהן).

מישל

אני כל הזמן חושבת על התיקון
הבא. (נעמי לא מגיבה) את לא?

נעמי (בהססנות)

לא יודעת?

מישל (מזועזעת)

לא יודעת?

נעמי

היא לא אומרת לנו את כל האמת

טיפות גשם מתחילות להכות בחלון האוטובוס.

מישל

מה זאת אומרת? אולי לקח לה קצת זמן,
אבל היא בסוף סיפרה לנו על הציורים,
ומה שהיא עשתה עם הג'וזף שלה...

נעמי (לבסוף)

מישל – היא לא יהודייה

מישל (נחרדת)

מה? מאיפה את יודעת?

נעמי

בתמונה שלה עם הילדים – היא עונדת צלב!
הוא היה יהודי, הג'וזף שלה, אבל היא לא.
ואם היא לא אומרת אמת, אז כל התיקון בכלל
לא רלוונטי, ולכי תדעי מה היא באמת רוצה מאתנו?
יש שם משהו...

מישל

נוני, אהובתי את הכי חכמה שיש, אבל
לפעמים באמת – את חושבת יותר מדי.
זה מרגיש... נכון. ברגש. גם אם היא לא יהודייה.
ויכול להיות שהיא בדיוק לא אמרה לנו, כי היא
פחדה שלא נסכים לעזור לה... נכון?

דבריה של מישל מעוררים מחשבה אצל נעמי. מישל מלטפת את לחי חברתה.

מישל

זה כזה חמוד, תמיד שאת חושבת את עושה
 ככה עם השפתיים כמו ברווזון (נעמי צוחקת)
 תגידי, גם את מרגישה כאילו אנחנו מכירות שנים?
 אנחנו שונות, אבל כאילו את חלק ממני ... כאילו
 שחיפשתי אותך כל החיים שלי בלי לדעת
 שאני מחפשת אותך. מטורף, אה?

ידה של מישל גולשת ומלטפת את צווארה של נעמי. נעמי משעינה את ראשה
 על ידה של מישל, מתמסרת לחוויה, שפתיה מלטפות את גב ידה של מישל.

נעמי

מפחיד לחשוב שאם הייתי מתחתנת בקיץ,
 בכלל לא הייתי פוגשת אותך.

מרחוק אנחנו שומעים שירת "מעוז צור ישועתי" נמרצת.

84. פנים – דירת הרב הס – לילה

בחוץ גשם זלעפות והרוח שורקת. המשפחה יושבת סביב שולחן עמוס
 מטעמים. הם שרים " על הנסים ועל הנפלאות ". הרב הס בראש השולחן.
 מיכאל מימינו, נעמי משמאלו. מישל יושבת ליד נעמי. כולם שרים בקול רם
 ונדאה כי מישל מאד נהנית מהמעמד המשפחתי מחמם הלב. היא מצחיקה את
 הילדים שמאד נהנים מחברתה. ממול יושבת רחלי, אחותה של נעמי כשילדיה
 לצדה (כולל שתי הבנות מסצנה 1), ובטנה מעידה על הריון מתקדם.

מיכאל מנסה לצוד את עיניה של נעמי, אך היא לא מביטה בו. עיניה נעוצות
 בתמונת הכלולות של אמה ואביה כשהיא מתמקדת בפני האם העוטות הינומה.
 מישל עוקבת בעיניה אחר מבטה של נעמי, ומאתרת את תמונת האם. פתאום
 הרוח פורצת את החלון. נרות החנוכיות כבים. רוח הפרצים מעיפה מפיות
 כיפות, ואת תמונת החתונה. נעמי נחרדת.
 מתחת לשולחן, מישל לוקחת את ידה של נעמי, ונעמי משלבת את אצבעותיה
 שלה באלו של מישל.
 שניים מאחיה של נעמי ממהרים לסגור את החלון. מיכאל עושה דרכו להרים
 תמונת אמא של נעמי.

מיכאל

הזכוכית נשברה אבל התצלום לא ניזוק ברוך השם.

הרב הס

אם אמא היתה כאן היא בוודאי היתה אומרת
 שזה סימן למזל טוב ... ובאמת יש לנו עוד מעט 'מזל-טוב'
 במשפחה ... (מביט במיכאל) ולמרות הגעגועים לאמא
 אני מרגיש שזו חובתנו ללכת בדרכה
 ולהחזיר את השמחה והאושר שכל-כך היו לחם חוקינו
 עד השנה האחרונה, בזכותה ... " תהה נשמתה צרורה בצרור החיים "

רחלי

אמן. כן יהי רצון.

רחלי מביטה בנעמי . נעמי לא אומרת מילה, עיניה נעוצות בתמונת האם-כלה, המכוסה בזכוכית שבורה .

85. פנים – מטבח – לילה

רחלי ונעמי אחראיות על שטיפת כלים מאסיבית. מישל מתעקשת להחליף את רחלי, בכיור הפרווה – שטיפת כוסות זכוכית.

רחלי

מישל, לא צריך, את אורחת...

מישל

פתאום אני אורחת? אחרי חצי שעה שהסברתן לי כמה אני בת בית? אם לא תתני לי לשטוף כלים, אני אחשוב שכל מה שאמרת קודם היה סתם נימוס, ואני ארגיש מאד מאד לא רצויה.

רחלי מביטה במישל בחיבה רבה, ומוסרת לה את הסינור.

רחלי (לנעמי)

אויש, נעמי, החברה שלך היא בדיוק כמוך! אי אפשר לנצח אותה בוויכוח. ממש מצא מין את מינו... (אוחזת בבטנה) לא שאני לא אשמח לשבת ולצפות בכך רוחצות כלים. לשם שינוי...

הרב הס ומיכאל נכנסים. נעמי מציצה בהם וחדוות החיים נשאבת ממנה.

הרב הס (לרחלי)

רחלינקה, כשאת מבשלת אני מרגיש את הטעם של האוכל של אמא, את כל האהבה והשמחה שהיא היתה מכניסה לבישול לקראת שבת... ועכשיו את מכניסה לבישול. (מביטה בנעמי) רחלינקה, את צריכה ללמד את נעמי.

נעמי (פתאום)

אני דווקא זוכרת, שהייתי נכנסת למטבח בחמישי בלילה, ומוצאת את אמא עם הראש בין הידיים, אבודה לגמרי...

במטבח משתררת שתיקה. רחלי נועצת בנעמי מבט נזעם.

רחלי

אז מה? אז מדי פעם אפילו אמא היתה תופסת מצב רוח רע... זה יכול לקרות לכל אחד...למה תמיד רק רע?

נעמי

לא רע... לא התכוונתי להגיד משהו לא במקום...

הרב הס

ברור שלא התכוונת . קשה לשלוט על העצב כשהוא
מציף אותנו , אבל אסור גם להיכנע לו .

מיכאל

אולי משום כך נאמר : "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד "

הרב הס

(מתפלפל) וגם שמחה גדולה להיות במצווה תמיד ...
(מביט בשעון) מיכאל ואני נלך לליל לימוד בישיבה.
לילה טוב לכולם...

רחלי

לילה טוב...

נעמי (במפתיע)

אבא, חשבתי...אפשר חד פעמי שאנחנו נבוא
איתכם לשמוע ... ? לשבת בצד...

רחלי (בכעס)

נעמי...

הרב הס ומיכאל קצת המומים

רחלי

נעמי, באמת... זה לא עניין...

נעמי

זה לא כזה עניין. אפשר אפילו לשבת
מאחורי מחיצה , או משהו ...
(לאבא) רק אם זה לא בעיה.

שקט משתרר במטבח . מיכאל מביט בנעליו , מישל משועשעת , רחלי עוצרת
נשימתה . הרב הס מישיר מבט אל עבר נעמי ...

הרב הס

את יודעת מה? היתה לשתיכן נסיעה ארוכה . תנוחו היום ...
מחר , נעמילה , אני אשמח לשבת כאן בבית
וללמוד איתך והחברה הנחמדה מוזמנת להצטרף.
(למיכאל) בוא מיכאל...

מישל

בשמחה רבה.

הרב הס ומיכאל יוצאים את המטבח. מישל מנסה לרכך את האווירה .

מישל (לנעמי)

איזה איש מקסים אבא שלכן... איזה כיף לכן ...
ארוחת חג כזו אצל המשפחה של אבא שלי
מדברים רק ביזנס – וכל אחד רק מחכה לסיים את הארוחה
וללכת לענייניו. תמיד חלמתי שתהיה לי משפחה חמה כזאת

כמו המשפחה שלכם

מכוון הסלון, נשמעות צווחות ילדים. " אמא, תגידי לו ... הוא מרביץ"

רחלי (תוך כדי קימה)
אפשר לעניין מישהי בשני ילדים משומשים במצב
טוב?! (עושה דרכה החוצה) נעמי, מאד
הצליח לך עם החברה החדשה שלך...

רחלי יוצאת את המטבח, נעמי ומישל ממשיכות את מלאכת השטיפה.
מישל מציצה לכוון נעמי, נעמי מרגישה את המבט ומפנה ראש לכוון מישל

נעמי
צודקת.

מישל
מה צודקת?

נעמי
הצליח לי עם החברה החדשה שלי

86. פנים – חדר שינה נעמי – לילה

בחוף ממיכה להשתולל הסערה. גשם מצליף בזגוגיות החלונות. מיטת
הנוער מוצעת לצידה של מיטתה של נעמי. החדר מואר אך ורק באורו האדום
של תנור חשמלי. נעמי ומישל מתכוננות לשינה, כל אחת לובשת כותונת לילה
כשהן מקפידות על צניעות ראויה ומפנות גב זו לזו ... רעם מתגלגל. נעמי
קצת קופצת, ופולטת אנקה קטועה. מישל מסתובבת בבהלה.

נעמי
יש בי כזה אי שקט כאן בבית
כל דבר מקפיץ אותי ...

מישל
שמתי לב

נעמי
מצטערת שנתקעת פתאום באמצע דרמה משפחתית.
זה נורא מוזר ... פתאום נזכרתי בדברים שבכלל
שזה לא הביך אותך, נכון? .

מישל
בכלל לא – אני מומחית לדרמות משפחתיות.

נעמי נכנסת למיטה. מישל עושה דרכה אל עבר מיטת הנוער... נעמי מחייכת.

מישל
מה מצחיק?

נעמי

את יודעת שזה פעם ראשונה בחיים שלי
שחברה ישנה אצלי. רחלי, תמיד היו לה חברות
ואז אני הייתי ישנה על הספה, אבל לי – אף פעם לא.
אני פתאום מרגישה בכיתה ו'.

מישל נכנסת מתחת לשמיכה, ומניחה את ראשה על הכר, כשפניה אל נעמי.
שוב הן מביטות אחת בשניה.

מישל (בשקט)

על מה את חושבת?

נעמי

לא חושבת...

מישל (מלטפת תחת השרוול)

זה נעים?

שוב רעם מתגלגל. נעמי נרעדת. מישל מרימה את שמיכתה של נעמי,
מתגלגלת אליה ומחבקת אותה.

מישל

זה החיבוק שאני חייבת לך עוד מהדרמה המשפחתית...

נעמי מחייכת וכורכת זרועותיה סביב חברתה. מישל מאמצת אותה אל תוכה.

נעמי (נאנקת)

אני אוהבת אותך. אני אוהבת
אותך. אני כל כך אוהבת אותך.

87. חוץ – אלעד – יום

שמש עולה ומאירה באור חיוור את הפרבר הפתח תקוותי.

88. פנים – חדר נעמי – יום

נעמי ומישל ישנות מחובקות. מישל פותחת עיניים בעצלתיים, מרגישה את
היד של נעמי עליה. רואה עד כמה קרובות פני נעמי לפניה שלה, ונבהלת.
מנסה להשתחרר מהחיבוק מבלי להעיר את נעמי. מתוך שינה נעמי נאחזת בה
בחוזקה. מישל מסירה את ידה של נעמי, ומפנה גב. פניה מודאגות.

89. פנים – סלון – יום-בוטל**90. פנים – מטבח – יום**

מישל יושבת ומעשנת. חלון המטבח פתוח. על השולחן מונח הפלאפון של
מישל. אל המטבח נכנסת נעמי, בכותונת לילה. נעמי מביטה במישל, מישל
נושפת עשן לכוון החלון.

נעמי (מתמתחת)

בוקר טוב...

מישל

את רוצה שאני אעשן בחוץ?

נעמי

לא בעיה, רוצה קפה?

מישל

לא. תודה.

נעמי שופתת קומקום. את הדממה בחדר אפשר לחתוך בסכין.

נעמי

מה שקרה בלילה...

מישל

... לא קרה כלום.

נעמי

לא קרה כלום? (מישל לא עונה)
את כועסת?

מישל

מה פתאום...
דברים כאלה קורים,
והם לא באמת –

נעמי

מה, לא באמת?

מכוון הסלון, אנחנו שומעים קול שיעול של הרב הס. ברור לנעמי שהשיחה עם מישל הסתיימה לעת עתה. ידיה של נעמי רועדות.

91. פנים - סלון – יום

מישל ונעמי יושבות עם הרב הס ולומדות בראשית רבא. בעוד הרב הס מקריא, נעמי מנסה לתפוס את עינה של מישל, אך זו לא מורידה עיניה מן הכתוב.

הרב הס

”אמר רב לרב חיא : נשים במה הן זוכות ?
בשליחת בניהן לבית הכנסת
ובשחרור בעליהן לבית המדרש ”
(מרים ראש) מה מלמדנו רב בעצם ?
במה זוכות נשים בחלקן בגן עדן ?
אנחנו יודעים שהגבר זוכה בחלקו בגן עדן על-ידי
לימוד וקיום המצוות . מדוע נשים מקבלות פטור ?

מישל (במבוכה מציצה בשעון)
אה.. אוי , שכחתי להגיד לכם,

צלצלו אלי הבוקר הקרובים שלי מרחובות,
 שאבא שלי סיפר להם שאני כאן
 ונעלבו שלא באתי אליהם. אז ברשותכם
 קבעתי איתם שייקחו אותי האמת היא
 שהם צריכים להגיע ואני כבר אשאר אצלם עד סוף החג,
 כי לא נעים לי. אז אני אלך להתארגן...

נעמי המומה. מחפשת באופן נואש משהו להגיד. מישל קמה על רגליה .

92. חוץ – בית הרב – יום

מישל עושה דרכה במורד המדרגות. נעמי אחריה.

נעמי

מישל, חכי שניה.

מישל

לא נעים לי, הם מחכים.

היא מנפנפת בידה. גבר ואישה דתיים ישובים במכונית מנפנפים חזרה.

נעמי

את לא צריכה לברוח!
 אין בעיה, אני אשן בסלון...

מישל

אין לזה שום קשר.

נעמי

ממש!! נו, מישל, את כל הזמן מדברת
 על 'להרגיש'! מה עכשיו את לא מרגישה?

מישל (אי נוחות)

נעמי, בואי נירגע שתינו, נדבר על זה
 בשבוע הבא בצפת. טוב?
 להתראות... ותגידי עוד הפעם תודה לאבא שלך. ביי.

היא שועטת לכוון המכונית. נעמי מביטה בה, פגועה...

93. פנים- סלון – יום

נעמי חוזרת מהורהרת. הרב הס מרים ראש

הרב הס

בואי נמשיך... אני חושב שחשוב שנספיק ללמוד
 את הנושא הזה לפני שאני –

נעמי (פתאום)

אבא, סליחה. יש לי שאלה לא קשורה.
 (הרב הס נדרך) מה אומרת ההלכה לגבי חובתנו
 לעזור לאדם ש...שזקוק לעזרה אבל... אתה

לא ממש מרגיש נוח איתו ?

הרב הס

ההלכה לא מצפה שנעשה
דברים שהם רעים עבורנו .

נעמי

אבל לפי ההלכה כולנו
ערבים זה לזה ...

הרב הס

כן! אבל ראשית כל ההלכה אומרת
" ונשמרתם מאד לנפשותיכם "

נעמי

זה לא עושה לנו חיים קצת קלים מדי ?
ככה אפשר להסביר כמעט כל התנהגות
אגואיסטית, לא אבא?

הרב הס

טוב...אז כשאמרת אתמול בלילה שאמא
היתה יושבת במטבח ובוכה , מה בעצם
רצית להגיד?

נעמי (נבוכה)

רציתי להגיד ש... שהאסון של אמא ...
יכול להיות שאפשר היה לעזור לה ושבגלל
שהצעקה שלה היתה צעקה שקטה –
אולי היה לנו נוח פשוט ... פשוט לא לשמוע
ולתת לה להמשיך לדאוג לנו , לכבס לנו , לבשל
לנו ... עד שהיא לא יכלה יותר ... ולהתעלם מהכאב...
(במהירות) לא שהזנחנו אותה מתוך כוונה רעה כמובן, אבל

הרב הס

נעמילה ... מה שקרה לאמא זה
טרגדיה – אבל זה משמיים ... למה כל-כך
חשוב לך לחפש אשמים ...

נעמי

אולי כי אני מרגישה אשמה ...

הרב הס

אבל אמרת שהיה "לנו" נח... ש"הזנחנו" אותה... ברבים...
בכך את בעצם אומרת שגם אני אשם
(נעמי לא עונה) זה מה שאת אומרת , נכון ?

הרב הס מביט בה ואינו אומר דבר.

האוטובוס מתל-אביב נעצר. נעמי יורדת ועושה צעדה לכוון העיר העתיקה.

95. פנים – דירת אנוק – יום

דפיקה על הדלת. המצלמה נסוגה לאחור אט אט ... אנוק לא ניגשת לדלת, ואין רמז שהיא בדירה. דפיקה נוספת בדלת... ועוד דפיקות חזקות יותר... על השולחן, שרידי ארוחה, וחלב שפון...

96. חוץ – דירת אנוק – יום

נעמי יוצאת מחדר המדרגות.

96א. חוץ – מדרשה – יום

נעמי ניגשת לחלון ומנסה להציץ. דופקת על החלון. אין קול ואין עונה.

97. פנים – מגורי נעמי - לילה

נעמי לבדה בחדר. יושבת על המטה וקוראת "מורה נבוכים" של הרמב"ם. על אדן החלון, לצד נר הנשמה, חנוכייה ובה דולקים שש נרות ושמש. את הדממה מפר קול צעדים במסדרון. דלת החדר נפתחת ואל החדר נכנסת מישל. נעמי מרימה ראש, מופתעת.

מישל

חזרת לפני סוף החופש...

נעמי

גם את...

מישל

עברתי דרך אנוק היא לא בבית

נעמי

אני יודעת. הייתי שם בצהריים...

מישל

היית שם? חשבת שאת נגד?
(נעמי לא עונה) אז איפה היא?

נעמי

לא יודעת

מישל

ניסית לטלפן לבית החולים?

98. פנים – מסדרון בית חולים – לילה

מישל ונעמי פוסעות במהירות במסדרון. שתיהן נראות מודאגות אבל הריחוק שבין השתיים עדיין ניכר.

98א'. פנים- תחנת אחיות- לילה

אחות שיושבת בתחנת האחיות מרימה מבט ורואה את מישל ונעמי שנעצרות בסמוך לדלפק.

אחות (מבטא רוסי)
אפשר לעזור לכן?

מישל
אנוק קסנר

אחות
זה לא שעה של ביקורים...

מישל
אנחנו...קרובות משפחה. באנו במיוחד,
מתל-אביב. בבקשה...אנחנו דואגות לה.

אחות (חושבת, ואז...)
חדר שני משמאל... אבל כמה דקות...

99. פנים – חדר בית חולים – לילה
אנוק שרועה על מיטה, מחוברת לאינפוזיה היא נראית חלשה, חיוורת וחסרת
אונים. נעמי ומישל יושבות לידה.

אנוק (צרפתית)
... ישבתי ואכלתי, ופתאום הרגשתי לחץ בבית החזה
שהקרין ליד שמאל. חשבתי לרגע שזה קשור למה שהיה
בבית קברות. התמלאתי זיעה קרה
והלב שלי דפק מהר. ניסיתי לקום ונתקעתי בשולחן.
איכשהו מצאתי את הטלפון וטלפנתי לאמבולנס.
חשבתי שזהו זה... והצטערתי שעוד לא סיימנו
את הכפרה. חשבתי עליכן, אני נשבעת,
חשבתי עליכן ועל הילדים שלי.

נעמי
מה אומרים הרופאים?

מישל (צרפתית)
מה אומרים הרופאים?

אנוק (צרפתית, למישל)
תגידי לה מה אני אומרת. לא התקף לב, רק
לחץ דם מאד גבוה, מצב לא טוב. לא
חושבת שיש הרבה זמן. ביקשתי שייתנו לי לצאת,
אין להם מה לעשות בשבילי, ולנו יש עבודה.

מישל (עיניים אדומות, מתרגמת)
מצב לא טוב, אין לה הרבה זמן.
ביקשה להשתחרר כדי שנוכל...

קולה של מישל משתנק. אנוק לוקחת את ידה. אנוק מביטה בשתייהן.

אנוק

אתם שתיים... זה הרבה... כח... אתה תשמור עלייך... ואתה תשמור עליה. (צרפתית)
 אני כל-כך הרבה שנים חיה לבד. הבדידות זה עונש גדול. אני יודעת שאלוהים לא חייב לי שום דבר, אבל אולי בזכות הטיהור שאתן עושות לי, יקרה נס... ואני אראה את בני , כלומר הילדים שלי פעם אחרונה...

100. פנים – מגורי נעמי – לילה

אור בחדר. נעמי במיטתה קוראת, מישל בצד השני של החדר מברישה שערה. מדי בפעם מישל מגניבה מבט לכוון נעמי. נעמי לא מביטה חזרה. מישל מניחה את המברשת וניגשת למפסק החשמל.

מישל

אכפת לך אם אני מכבה את האור?

נעמי

אין בעיה.

מישל

לא, כי אם את עדיין רוצה לקרוא אני יכולה לנסות להירדם עם האור.

נעמי סוגרת את הספר, מניחה אותו בצד. ומסתובבת לקיר. מישל מכבה את האור, פוסעת שני צעדים לכוון מיטתה, נעצרת, מסתובבת, מביטה בנעמי.

מישל

אני לא יכולה ככה, בואי נדבר.

נעמי (מסתובבת אליה)

את אמרת שאין על מה.

מישל

למה את עושה מזה כזה עניין?

נעמי מתרתחת, זורקת מעליה את השמיכה, וקמה על רגליה.

נעמי

למה, אצלך זה עניין יומיומי?
 כמה פעמים זה כבר קרה לך?

מישל

את השתגעת! בחיים לא ... אפילו לא בדמיון

נעמי

אז מה זה היה? (מישל לא עונה)
 את אמרת שזה לא היה 'באמת' – מה זה 'לא באמת'?!
 גם אני אף פעם לא חשבתי על דבר כזה,
 לא ידעתי בכלל שאפשר להרגיש ככה,

(מטלטלת את מישל) בשבילך זה היה משחק!?

מישל (מתחילה לבכות)

חס ושלום! סתם אמרתי שזה לא היה באמת.
בטח שזה היה באמת – אבל זה אסור ...

נעמי

לא כתוב בשום מקום שזה אסור. אני בדקתי .

מישל (המומה. עדיין בוכה)

מה? איך זה יכול להיות? זה לא יכול להיות!
זה לא יכול להיות!!

נעמי (בפסקנות)

עובדה! בשולחן ערוך אוסרים על משכב זכר
כתוב בפירוש "משכב זכר" ולא "נקבה"
ולמה? כי במשכב זכר יש השחתת זרע
שלפי רש"י נחשבת "לעשות את הרע בעיני ה'".
לנשים אין זרע – אז אין איסור .
תבדקי בעצמך, אם זה בכלל מעניין אותך.

מישל (המומה)

מה?...?

אבל לא עשינו שום דבר נורא?

נעמי

לא, אם היית פותחת ספר מדי פעם.

מישל

למה את מדברת אלי ככה?
תראי אותי - אני עומדת
כאן הרוסה, ואת – את באמת אף פעם לא בוכה!..

נעמי

הלוואי שיכולתי...

מישל מביטה בנעמי. נעמי נראית נרעשת ופגיעה. מישל שולחת ידיים רועדות,
אוחזת בפניה של נעמי – מקרבת אותן אליה, ומנשקת אותה.

נעמי (מתנתקת)

לא רוצה

מישל מנשקת אותה עוד הפעם. נעמי נעתרת לכמה שניות ואז שוב מתנתקת.

נעמי

מה את רוצה ממני?

מישל

שתסלחי לי.

נעמי

ומה יהיה מחר?

מישל

אני אוהבת אותך.

100.א. חוץ – צפת – יום

העיר העתיקה .

101. פנים – דירת אנוק – יום

אנוק פוסעת לאט לכוון שולחן האוכל, ומתחילה לנקות. ניכר בה כי התנועה קשה לה יותר וכי היא סובלת מכאבים. נשמעת דפיקה בדלת. היא מניחה את הסחבה הלחה, ניגשת לדלת ופותחת אותה.

101.א. חוץ- דירת אנוק- יום

בדלת עומד גבר צעיר ונאה כשבידו האחת מזוודה ובידו האחרת פרחים. אנוק מחוירה, פוסעת לאחור, מועדת וכמעט נופלת.

אנוק (ממלמלת בצרפתית)

מישל...

מישל (חיוך נבוך, צרפתית)

שלום, אמא. לא ידעתי אם להתקשר קודם, חשבתי שזה יהיה נחמד להפתיע אותך. את בסדר?

אנוק (צרפתית)

אתה כאן, אז עכשיו אני בסדר. כמה שאני חלמתי על הרגע הזה. בוא, תיכנס ...

101.ב. פנים- דירת אנוק-יום

מישל נכנס, מניח את המזוודה, ומושיט לה את הפרחים.

מישל (צרפתית)

אני מצטער שזה לקח לי כל-כך הרבה שנים לבוא. ניסיתי לשכנע גם את מימי לבוא אבל היא... את יודעת ... אני מצטער...

אנוק (צרפתית)

ששש... אתה לא צריך להצטער. אני מצטערת – עשיתי הרבה מאד טעויות – וגרמתי לכם הרבה כאב .

מישל

האהבה שלי אלייך יותר גדולה מהיכולת שלי לכעוס עלייך

אנוק

זכרת את הפרחים שאני אוהבת ...

שמה את הפרחים באגרטל. מישל מביט בדירה, משוטט.

אנוק (צרפתית)
אני לא מקבלת חיבוק?

מישל (צרפתית)
איזו שאלה...

מישל ניגש אל אמו ומחבק אותה חיבוק אמיץ. נשמעות דפיקות בדלת.

אנוק (צרפתית)
אלה בטח שתי הבנות שמטפלות בי...
הן מאד ימצאו חן בעיניך.
(בקול רם) הדלת פתוחה

נעמי ומישל נכנסות ועומדות בפתח כשבידן שקיות אוכל. פניה של אנוק נוהרות.

אנוק
מישל! הוא בא! עשה לי הפתעה!
בואו, תיכנסו תכירו אותו.

נעמי ומישל הנרגשות, מביטות סביב, אין בדירה איש מלבדן, ובאגרטל אין פרחים. אנוק סוגרת את הדלת וניגשת אליהן.

אנוק
איפה הוא? הלך לשירותים?
אני אבדוק. (קוראת, צרפתית)
מישל! אתה שם?

נעמי ומישל מחליפות מבט, אנוק מפנה מבט אליהן. היא נראית מבולבלת וחסרת אוריינטציה. נעמי ניגשת אליה.

נעמי
בואי, תשבי, אנוק.
(למישל) תביאי לה כוס מים, בטח דחפו
לה טונה כדורי הרגעה בבית חולים.

אנוק (הרוסה)
חשבת... שהוא כאן. מישל, הבן שלי.

מישל חוזרת עם כוס מים. אנוק שותה, מביטה במישל, מנסה להתעשת.

אנוק (צרפתית)
הייתי בטוחה... טיפשה אני...
(בקול יציב יותר) בואו נמשיך
זה מה ששומר עליי, מציל אותי מעצמי.
אם לא הייתן באות ומראות לי דרך
הייתי כבר משתגעת. (נשימה עמוקה)

אני מוכנה .

מישל (צרפתית)
את חלשה. תתחזקי קצת קודם.

אנוק
אין זמן.

102. חוג – שדה – יום

מישל, נעמי, סיגי ושיינה ממלאות אדמה תחוה בתוך פחיות שימורים ריקות
נעוצות בקרשים. תוך כדי כך הן שרות את השיר של נשמה קרליבך " שומר
ישראל ". ארבעתן בשרוולים מופשלים עד המרפק, פנים מיוזעות. מישל
שולחת יד אל עבר ערמת אדמה ובדרך, כאילו בלי משים, מלטפת את זרועה
של נעמי.

סיגי

אני מאמינה לה שהיא לא רצחה, ושהם
נאבקו והוא נפל ופתח את הראש.
היא פשוט לא נראית אישה שמסוגלת לרצוח.

שיינה

והיא נראית אישה שמסוגלת ל
פעילות הספורטיבית שראינו בציורים האלה?
וקשה לומר שהיא נראתה טובלת במיוחד...

סיגי

כשיצר הרע משתלט – אין עליו,
תאמיני, כשאני חושבת על דברים
שאני עברתי, –

שיעול גברי נשמע מאחור. ארבעת הבנות נרעשות. ינקי עומד בראש הגבעה.

מישל

ינקי, מה אתה עושה פה?

ינקי

אה... אני מצטער אם הבהלתי אתכם
אני אה... סתם עברתי ...
לא סתם שיקרתי - האמת כבר לפני חצי שעה
ראיתי אתכן חופרות כאן, אבל לא היה לי אה...
אומץ, אז חיכיתי –

נעמי וסיגי שמאד מודעות ל'צניעות', מיד מסדרות שרוולים וחצאיות. מישל
מישירה מבט אל עבר הכליזמר, ומחייכת .

ינקי

חשבתי שאולי... אפשר לדבר אתך איזה רגע?

מישל מחליפה מבט מהיר עם נעמי. נעמי נדה, מישל עושה דרכה אל עבר ינקי.

השניים מתרחקים מעט מהשאר

ינקי

אני יודע שזה מאד לא מקובל
לגשת ככה ישר, אבל גם הפניה שלך הייתה
לא בדיוק מקובלת... אז חשבתי שגם לי מותר
לעשות משהו לא מקובל – במיוחד שצפת זה עיר
המקובלים... אני מצטער על הבדיחה, זה הוריד לי נקודות...

מישל (מחייכת)

שתיים, שלוש...

ינקי

פשוט חשבתי שזה יהיה נחמד
אם ניפגש שוב, הפעם אולי רק את ואני. בלי זאת
שמזרזת אותך כל הזמן.
לא שיש לי משהו נגד החברה שלך,
חוץ מהטעם שלה בבחורים... ירושלמר פלוחצים...
רק אני ואת...מתי שאת רוצה...אם את רוצה...

מישל מפנה ראש לכוון מורד הגבעה ורואה את נעמי.

מישל (מחויכת)

בשמחה.

ינקי מחייך חיוך רחב של אחד שזכה בפיס. מרחוק רעם מתגלגל.

103. פנים – דירת אנוק – לילה- בוטל

104. חוץ – רחוב צפתי – לילה

גשם. מונית עושה דרכה בינות הסמטאות הצרות.

105. פנים – מונית – לילה

סיגי ושיינה יושבות ליד הנהג, סיגי על ברכיה של שיינה. מאחור יושבות נעמי
מישל ואנוק. כולן לבושות בלבן. מישל ונעמי, כל אחת מצדה, אוחזות בידי
אנוק. מדי פעם שוטף את אנוק גל כאבים, ואצבעותיה מתהדקות סביב אלו של
נעמי ומישל. השתיים מביטות באנוק בדאגה. אנוק מאלצת חיוך...

אנוק (צרפתית,)

אני לא לגמרי מבינה את מה
שאתן עושות בשבילי, אבל אני יודעת שבפנים
זה עושה לי טוב. ומהתחלה לא ציפיתי
שאלוהים יעשה לי נס וירפא אותי, מה שכן חשבתי שאולי
אלוהים יעשה לי נס ולפני שאני... אלך...
אז אולי הבן שלי... אבל עכשיו אני יודעת שזה
לא יכול לקרות, אפילו אם מה שאתן עושות בשבילי
ממש עובד ... מה שנשאר זה לעשות שלום
עם למעלה... לבוא לשם מוכנה...
אני יודעת שהלילה אני צריכה להגיד רק אמת ...

(מישל מתרגמת , אנוק נושמת עמוק)
אני לא אמרתי לכם קודם , אבל אני לא יהודייה ...

מישל מחפש דרך נאותה לתרגם את החדשה המרעישה , אבל סיגי מפנה ראשה ומביטה במישל .

סיגי (מזועזעת)

מה היא אמרה ? שהיא לא יהודייה !? זה מה שהיא אמרה ??
כן ? (מישל מהנהנת) אז מה אנחנו עושות פה ?

מישל

רגע , תני לה לדבר – היא תסביר את הכל
(לאנוק בצרפתית) תמשיכי בבקשה ...

אנוק (צרפתית)

אבא שלי היה קומוניסט – ואמא שלי קתולית
אבל לא היינו הולכים לכנסייה , אפילו בחגים ...
ג'וזף היה יהודי , וכשהיינו כאן בצפת הייתי הולכת
איתו ביום שישי לבית כנסת , ואפילו התפללתי
כי הרגשתי שאלוהים הוא של כולם , לא רק של
יהודים או נוצרים או מוסלמים... וכשחליתי בכלא
בסרטן ואז בלב , וידעתי שאני צריכה לחזור
למקום היחיד בעולם שבו היה לי קשר עם אלוהים ,
ולנסות ולחפש שוב דרך לדבר איתו ... בגלל שאני לא יודעת
כלום , הייתי חייבת מישהו שיעזור לי ...

מישל (מתרגמת בקיצור)

החבר-הצייר שלה היה יהודי
וכאן בצפת היה המקום היחיד בעולם שהיא
הרגישה את אלוהים ...

דבריה עושים רושם רב על נעמי , סיגי ושיינה.
הנהג בולם לפתע בחדות , סיגי ושיינה כמעט נזרקות אל תוך השמשה
הקדמית. סיגי מפנה ראש ופיה נפער בבעתה .

105א חוץ – כביש-לילה : מנקודת מבט סיגי

– דרך השמשה הקדמית והמגבים הנזעמים , רואים תמהוני קרוע עיניים.

105ב. חוץ – כביש – לילה

גשם שוטף יורד . התמהוני ממשיך הלאה והמונית נוסעת .
נהג המונית צופר בעוז .

105ג. פנים – מונית לילה

שיינה לופתת את לבה .

שיינה

בית משוגעים !

סיגי (מפנה ראש למישל)

תגידי לה להמשיך

אנוק (צרפתית)

כשהגעתי לצפת עכשיו, ביקשתי מכל מיני רבנים שיעזרו לי, אבל הם לא הסכימו בגלל מה שעשיתי ... ואז, כשכבר הייתי מיואשת שמתני לב שבדיוק מול הבית שלי, יש מקום שבו בנות כמוכן לומדות לימודי דת. לא היתה לי הרבה ברירה – וחשבתי שאולי אשה כמוני, ועוד צרפתייה תבין אותי, תרחם עליי. ועשיתי הכל כדי להביא אותך לבית שלי. ואז כשבאתן שתיים – וגם לא רציתן כל-כך להיכנס כמעט וויתרתי אבל כשאמרת את שמותיכן, נעמי ומישל - אני פתאום הבנתי – וזה יישמע משונה – שאתן נשלחתן אליי. כי לבן שלי קוראים מישל ולבת שלי, שכולם קוראים לה בשם חיבה, מימי, השם האמיתי שלה הוא נעמי. ואני לא יודעת איך להודות לכן.

מישל

זה כבר מפחיד ... אתם יודעות איך קוראים לילדים שלה?
מישל ונעמי! אתן קולטות? בשבילה, כשהיא פגשה אותנו – היא הבינה שזה לא מקרה ...

סיגי פוערת פיה בתדהמה, נעמי מביטה באנוק ואוחזת בידה, שיינה נדה בראשה בתדהמה

סיגי

זו התגלות! אמרתי לכם – נס!
זה כמו הסנה הבוער!

106. חוץ – מערת 'שם ועבר' – לילה

גשם ממשיך לרדת. נעמי ומישל תומכות באנוק בעוד הן כולן עולות במדרגות תלולות ונרטבות. מאחוריהן שיינה וסיגי נושאות שרפרף וגוזניקים. החמש ממהרות אל פתח בית המדרש.

106. א. פנים – בית מדרש 'שם ועבר' – לילה

אנוק, נעמי ומישל נכנסות נוטפות מים, כששיינה וסיגי אחריהן. אנוק מביטה סביב בתדהמה. נעמי מובילה אותה אל פתח המערה שבקצה בית המדרש.

נעמי

לפי המסורת - במערה הזו היה בית המדרש הראשון בעולם. כשאנשים עוד האמינו בכוכבים ופסלים, כאן ישבו וחיפשו אמת אחרת (...)

מישל מצטרפת ומתרגמת, והן כולן פוסעות לאט אל עבר הלוע האפל. סיגי ושיינה הולכות אחרי מישל אנוק ונעמי. עיניה של סיגי נעוצות באשה הצרפתייה. שיינה לוחשת באוזן סיגי.

שיינה

תראי אותה – אשה במצבה...היא כזו גיבורה...
אפילו שאסור לשכוח שהיא הרגה... אבל בכל זאת...

סיגי

מה שבטוח - היא חייבת ללכת עם זה עד הסוף-
להגיד את כל האמת. גם אני עשיתי ויודי לפני התשובה.

107. פנים – מערה – לילה

מבחוץ שורקת רוח ורועמים רעמים . המערה מוארת על ידי 'גוזניקים' – פחיות השימורים שבהן נעוצות מטליות בד בוערות ספוגות בנפט. במרכז המערה יושבה אנוק על שרפרף , כשבדידה תנ"ך. מסביב שבע נרות.

מישל, נעמי, סיגי, ושיינה רטובות פנים ושיער מקיפות את אט את הכסא. נעמי מובילה את כולן. הן שרות במלמול את " שומר ישראל..." , עיני אנוק עצומות ואט אט היא מתחילה לדבר ... אנוק יושבת כשארבע הבנות מקיפות אותה לאט. מישל מתרגמת סימולטנית.

אנוק (צרפתית)

הדבר הכי נורא שעשיתי מבחינתי הוא שבעצם,
בלי כוונה, נטשתי את הילדים שלי. זה פשוט איום
ונורא. אני יודעת למה עשיתי זאת, אבל זה לא
מצדיק את זה, והפגיעה בבעלי, אני מניחה שזה
מה שנקרא בתנ"ך ניאוף... אפילו שהרגשתי שאני
נחנקת איתו, הייתי צריכה לעשות את זה בדרך
יותר כנה. להגיד לו את האמת, במקום לברוח.
גם על זה אני מאד מצטערת, ולגבי לקיחת
החיים... (קשה לה) שהרבה זמן לא יכולתי לקרוא
לזה בשמו. וזה משונה, אבל מה שהבנתי בתהליך
של התיקונים שאתם העברתם אותי – זה שהזיכרון
שלי בראש של מה שקרה – הוא זיכרון שהראש
שלי המציא כדי שאני אוכל להתמודד עם זה .
והזיכרון האמיתי – שאחרי התיקונים נפתח לי –
הוא זיכרון בגוף – זיכרון חושים , שכמה שזה נורא
עבורי – הוא האמת . אחרי שג'וזף עזב אותי,
הרגשתי כל-כך מושפלת ורציתי לפגוע בו חזרה,
לקחת ממנו את הדבר הכי יקר לו – כמו שהוא
לקח ממני את הדבר הכי יקר לי . כאן שורש החטא
הנורא שלי – שלא יכולתי לסלוח לו...
באתי לסטודיו שלו בפריז, לקחתי פטיש והתחלתי
לרסק כל תמונה שלו שראיתי. הוא ניסה לעצור
אותי, ואני ... ואני ...

ארבעת הבנות לא מורידות ממנה את מבטן, מחכות למוצא פיה. אנוק קוברת
פניה, קולה נשמע בקושי...

אנוק (צרפתית)

...כשהוא תפס אותי מאחור, אני ניסיתי להשתחרר
ונתתי לו מכה בלי לכוון, ואז הוא דחף אותי ואני
נתתי לו עוד מכה ועוד מכה ועוד מכה, ואני אפילו
לא ממש ידעתי איפה הוא ואיפה אני, ואני כעסתי
ופחדתי, אבל רציתי, רציתי, לעשות לו רע, כמו
שהוא עשה רע. עד שפתאום ראיתי שאני מלאה
בדם והוא על הרצפה... ואני ממשיכה עם הפטיש,
והוא לא זז... (מרימה מבטה)
זה כל-כך קשה, כל-כך קשה לדבר על זה ...

היא נעצרת כשגופה רועד בעל כורחו. היא חוזרת לכרסם את ידה - הבנות
מביטות בה בחמלה רבה.

סיגי

אל תעצרי. תגידי הכל. הציורים האלה...
(בצרפתית) הציורים והלכלוך (חזרה לעברית)
וכל התועבה הזאת שעשית עם האיש הזה
אפילו אם הוא הכריח אותך .
תנקי , תנקי – זה הזמן !! תנקי את הכל !!
(בצרפתית) תגידי את האמת ! (למישל) תגידי לה

מישל מתרגמת . נעמי מביטה באנוק בדריכות . אנוק מעבירה את ידיה על
פניה , על גופה , כאילו ומנסה להתחבר לזכרון החושים שלה.

אנוק (מהורהרת , צרפתית)

אני ... אני רוצה לנקות את הכל ...
באמת ... אבל כל מה שרע – הגוף שלי זוכר
בכאב , ממש כאב פיסי . (אבל) את האהבה שלי
לג'וזף ... את התשוקה ... שמה הגוף שלי לא
כועס ולא מתבייש ... אני לא יודעת למה אבל
אני לא מרגישה שעל זה אני צריכה לבקש
סליחה. ההיפך – זה מרגיש כמו מתנה
מאלוהים. כמו שבגוף שלי אני מרגישה היום
אהבה לאלוהים ... אהבה זה אהבה... והאהבה
שלי לג'וזף- אפילו אם קרה רע- זה מתנה
שאלוהים נתן לנו ...

סיגי (המומה)

שניה , שניה אחת ! אני חושבת
שלא הבנתי נכון – או שהיא פשוט התבלבלה !
מה היא אמרה? שהיא לא צריכה להתחרט על התועבה ?
(מביטה במישל) זה מה שהיא אמרה ?

מישל (במבוכה)

היא אמרה ש... שאהבה זה לא משהו
שצריך לבקש עליו סליחה .

סיגי (פנים מאדימות)

איזה אהבה ? זה לא אהבה זה... זה גועל נפש. .. זה יצר רע !
היא חייבת להתחרט על זה ! תסבירי לה !

אנוק (מבולבלת , צרפתית)
מה קרה ? (למישל) למה היא צועקת ? מה לא בסדר ?

נעמי (לסיגי)
זה התיקון שלה . תני לה לעבור אותו
איך שהיא מרגישה .

סיגי (רותחת)
מה 'איך' שהיא מרגישה' ? !
יש חוקים ! אם נשתוק – זה כאילו אנחנו אומרות
שכל מה שהיא עשתה בסדר ! (סיגי פוסעת צעד לכוון אנוק)
(צרפתית שבורה)
מעשים כאלה אסור! את להתחרט!
אלוהים כועס מאד.

אנוק (צרפתית)
הכי קל לי להגיד עכשיו שאני מתחרטת
אבל אמרנו רק אמת.
אני לא מאמינה שאלוהים רוצה שאני אשקר. לא עכשיו...
(בעברית) אני ... אמת .

סיגי מסתערת על אנוק והודפת אותה לרצפה . מישל מזנקת ואוחזת בסיגי .
נעמי מנסה להפריד בין השתיים .

סיגי (משתוללת - למישל ונעמי)
עכשיו אתן מבינות למה הרבנים לא עזרו לה?
צדקו! היא לא יכולה להחליט לבד על מה היא
מתחרטת ועל מה לא ...!! אם היא לא מתחרטת על
הכל, אבל הכל, אז זה אומר שהיא גררה את כולנו
לחילול קודש, וצריך להפסיק את זה מיד ולעוף מפה!!

אנוק המלוכלכת והמבוהלת מנסה לקום על רגליה מביטה בפליאה בסיגי
הזועמת, מפנה מבט לכוון מישל. מישל מנסה לעזור לה לקום.

אנוק
אמרתי אמת! אמרתי אמת!

מישל
אני יודעת זה היה טוב

נעמי
סיגי , תירגעי...נכון פעם ביקשת מאתנו
לומר לך אם את עושה טעות . אז אני אומרת לך
- זה התיקון שלה , לא שלך .

סיגי (מתנתקת)
מה את תופשת עלי עכשיו תחת? –
היא כמו הנחש של חווה. היא הגויה הזאת. מבחינתה
היא היתה רוצה שכולנו נתמכר ליצר ונהיה זונות כמוה !!

די נמאס מהמשחקים האלה.
שיינה בואי, שלא יגררו אותך לתוך זה.

שיינה

לא, אני לא יודעת...

סיגי אוחזת בזרועה של שיינה וגוררת אותה אל עבר פתח המערה. שיינה מחליפה מבטים מהירים עם נעמי. נעמי חושקת שפתיים. שיינה נתקלת בערימת הגוזניקים, בזעקת כאב נופלת ונחבטת באדמה. אנוק מנסה לקום על רגליה, אבל היא חלשה מדי וגם צונחת על ברכיה...

הרב הלל (v.o.)

מי שמכן? מי שמכן?!

מי אתן שתמציאו החוק היהודי מחדש?
שתזרעו תקוות שווא בלב אשה חוטאת...

108. פנים – מזדרון מדרשה – יום

סיגי ושיינה יושבות מחוץ למשרדה של הרבנית דבורי. סיגי בוכה. רגלה של שיינה מגובסת, לידה זוג קביים. מתוך המשרד רועם קולו של הרב הלל. בקצה המסדרון כמה תלמידות מדרשה מציצות אל עבר מקור ההתרחשות.

109. פנים – כיתה – יום

הרב הלל, רחב כתפיים, מזוקן וממושקף – מביט בנעמי ומישל חפויות הראש. הרבנית דבורי עומדת בסמוך לחלון, ובקושי מביאה את עצמה להביט בבנות.

הרב הלל

גם אליי הגויה הזו הגיעה.
גם ממני ביקשה שאציל אותה מאש הגהנום,
ואני אמרתי לה שאפילו היתה יהודייה
לא יכולתי לעזור לה, כי על פי ההלכה
מגיע לה עונש מוות, אפילו רק על חטא הניאוף
שלא לדבר על הרצח

מישל (בקול חנוק)

היא לא רצחה

הרב הלל

תשתקי ותקשיבי לי עכשיו! עשיתן מספיק נזק!
זה חילול ה'! מה אתן חושבות, שאתן מבינות יותר מהרבנים?
כמה חודשים במדרשה ואתן מתעסקות בתורת הנסתר?
מניין הגאווה הזאת? היומרה הזו? מה אתן כבר יודעות?
זו חוצפה ממדרגה ראשונה (מביט ברבנית דבורי)
זה מה שמלמדים אתכן כאן? זה החזון הגדול?
התיקון הגדול של נשים לומדות? ביזיון גדול!

נעמי

עם כל הכבוד, התיקון שהרכבתי הוא
לפי תפישת האר"י והרמב"ם...

הרב הלל

את מעזה להשוות עצמך לאר"י הקדוש?
(לדבורי) מה קורה פה?

דבורי

אני... כמובן מיד אפריד בינהן ו... כמובן שלא יחזרו לאותה גברת...

נעמי

אבל מי יביא לה....

דבורי

מישהו אחר...

הרב הלל

ורק מפאת כבוד אביך אני לא דורש את סילוקך
המיידי מהמדרשה.... (לדבורי) ואת סגירת המדרשה...
אבל אם עוד פעם... זה ברור? (נעמי לא משיבה. הוא פונה לדבורי)
זה ברור?

דבורי

ברור לגמרי. גם לנעמי ומיכל, אני בטוחה.
הן לא רוצות להביא אותי לסלק אותן מהמדרשה,
נכון?

פנים - מגורי נעמי – לילה

.110

סיגי ושיינה אורזות את בגדיהן. מזרוני המיטות שלהן חשופים השמיכות
מקופלות ומונחות על הרצפה. מישל יושבת על מיטתה ומביטה לכוון הדלת.

סיגי (למישל)

את יכולה לכעוס עליי כמה שאת רוצה,
אבל הייתי חייבת לספר לרבנית דבורי,
ובעזרת ה' יתברך יגיע יום ותביני
שה' ממש שלח אותי להציל אתכן מאש הגהנום.

מישל

בשביל איזה מקועקעת מלשינה אחת
שבקושי דתייה חצי שנה די מפתיע אותי שאלוקים
מינה אותך להיות הדוברת שלו!!

שיינה

די בנות, באמת

סיגי (מאדימה)

יש לך עוד מה להגיד עלי ?
את ונעמי אין לכן גבולות – ואני לא מדברת רק על
הסיפור הפסיכי עם הגויה ... מה את חושבת שאני מטומטמת?
שאנחנו לא יודעות ?

מישל (חוורת)

יודעות מה ?

סיגי

את מגעילה אותי

שיינה

על מה היא מדברת?

סיגי לא עונה – יוצאת בטריקת דלת . שיינה מדדה אל עבר מיטתה ומתיישבת על המזרון החשוף – מביטה במישל בעצב רב.

פנים - כיתה – לילה- בוטל .111

פנים – דירת אנוק – יום .112

אנוק פוסעת באיטיות כשהיא נשענת על ריהוט מזדמן. ניכר כי מצבה הבריאותי מידרדר. קשה לה יותר ויותר לנשום, אבל עדיין יש על פניה מעין שלוה חדשה. היא מביטה בשעון ואז מביטה לכיוון החלון. נשמעת דפיקה בדלת. חיוך מאושר עולה על פניה.

אנוק (צרפתית)

אני באה...

112 א. חוץ- דירת אנוק- יום

לאה ואביגייל עומדות עם סלי אוכל מחוץ לדלתה של אנוק. הדלת נפתחת, ארשת פניה של אנוק משתנה, בפתח עומדות שתי תלמידות מדרשה אחרות (אביגייל ולאה) , בידיהן שקיות אוכל.

אנוק

איפה מישל ומימי ... אה... נעמי?

פנים – מטבח בית תמחוי – יום .113

מישל ונעמי שוטפות כלים. ברכה, חבושה בשביס , משוטטת מאחור , פוקחת עליהן עין . מישל מציצה בשעונה. בנות המדרשה האחרות מנקות את המטבח ומארגנות את האוכל תוך כדי שירת " צמד רעים ..."

מישל (בלחש)

היא בטח עכשיו מבינה שהחליפו אותנו. מסכנה...

נעמי (בלחש)

לזנוח אותה עכשיו זה

חילול ה'. ... אנחנו חייבות לה את החלק האחרון של התיקון.

נכנסת הרבנית דבורי. מביטה סביב כאילו ולאחר את מישל ונעמי, כדי לוודא שלא הימרו את פיה. ניגשת אליהן. נעמי לא מביטה בה.

הרבנית דבורי (במאור פנים)

שלום בנות!! רציתי להגיד לכן, שלא תדאגו, היא קבלה את האוכל... ואני בטוחה שתוך ימים ספורים כל הפרשייה הזו תהיה כבר מאחורינו. (למישל) מישל, הבוקר קיבלתי טלפון מגב' מייזליש

– אמא של ינקי. הוא מאד מעוניין, ומאד רציני לגבייך,
ונכון שבהתחלה ראיתי בזה שידוך קצת משונה,
אבל באמת יש לו ייחוס מרשים,
ואת בחורה מספיק חזקה כדי לכוון אותו נכון. מה דעתך?

נעמי משקיעה את עצמה בקרצוף נמרץ במיוחד של מחבת גדול. מישל מודעת
לאי הנוחות של חברתה.

מישל

אני אחשוב על זה...

רבנית דבורי

יופי. למרות שאני דוגלת בלימוד נשי (מביטה בנעמי),
עדיין, זה לא יכול לבוא על חשבון הקמת בית
בישראל, שהוא היעוד הראשוני והחשוב ביותר
של האישה ביהדות ...

דבורי ממשיכה הלאה, נעמי ממשיכה לקרצף בשצף קצף.

נעמי (מבלי להביט במישל)
מה תעשי?

מישל

מה שנחליט. מה את תעשי?

בחסות הסתר דלפק הכיור, נעמי מחככת רגלה בזו של מישל. מישל מחככת
זרועה הרטובה בזו של נעמי.

114. פנים – דירת אנוק – לילה

אנוק יושבת ואוכלת בקושי רב. היא שומעת צעדים בחדר המדרגות, מביטה
לכוון הדלת, אבל הצעדים ממשיכים הלאה כלפי מעלה. היא קמה ועושה
דרכה בכבדות, אל עבר החלון, מתיישבת, מביטה החוצה

115. מנקודת מבטה של אנוק : חוץ – מדרשה - לילה

תלמידות המדרשה, בהנהגתה של ברכה – כשבולטות גם אביגייל ולאח, ,
מירי, אסתי, מלכה וחווה, שבות למדרשה אגב שירה גדולה התחושה
הכללית היא של אושר.

116. פנים – דירת אנוק – לילה

אנוק מפנה את ראשה, קוברת פניה ובוכה.

116א. פנים – מסדרון מדרשה – לילה

שקט ושלווה. המצלמה נעה אל עבר אחת הדלתות.

117. פנים – מגורי מדרשה – לילה

נעמי ממוקמת בחדר חדש שבו מתגוררות, בין השאר, גם מירה, לאה, אביגייל
ואסתי. כל הבנות בחדר ישנות, חוץ מנעמי. היא מציצה בשעונה, מסירה
מעליה את השמיכה, נועלת נעליים, ולובשת מעיל.

117.א. פנים – מסדרון – לילה
 דלת חדר נפתחת, נעמי מציצה החוצה ומתגנבת במורד המסדרון.

118. חוץ – גג מדרשה – לילה
 הדלת נפתחת ונעמי מציצה

נעמי
 מישל?

אין תשובה. נעמי צועדת כמה צעדים הססניים לתוך החושך. לפתע נשלחת יד וגוררת את נעמי אל מאחורי דודי השמש

כשפיה של נעמי נפער לצעקה, הדמות 'סותמת' את פיה של נעמי בנשיקה. הן מתנתקות ונעמי מביטה בפניה המחייכות של נעמי.

מישל
 נו...

נעמי
 נו מה?

מישל
 מה רצית להגיד לי?

נעמי (מגבשת מילים ואז...)
 לא מתחתנת

מישל (נרעשת)
 מה? מה אמרת? (נעמי נדה בראשה) בגללי?

נעמי
 זה מלחיץ אותך? (מישל נדה בשלילה)
 תראי זה לא בגללך. אחרי שתיגמר השנה
 הייתי רוצה להמשיך ללמוד, והייתי רוצה לגור...
 לא בבית... ואם היית מוכנה לגור איתי – בלי
 ששתינו ניכנס להיסטריה... אז... אז אה...
 אפשר לחפש ביחד דירה...

מישל
 בכל מקרה אני חייבת לחזור קודם לליון.

נעמי
 לא אכפת לי לחפש לבד.

מישל
 אני לא צריכה יותר משבוע שבועיים בליון...

מישל מדליקה סיגריה...

נעמי

מפחיד אותך?

מישל (מסכימה)

קצת מפחיד.

נעמי

אבל שיהיה ברור,
שאפילו אם אנחנו גרות יחד, נמשיך לצאת
עם בחורים ו...

נעמי

אם את לא רוצה, את לא חייבת.

מישל

למה את מטומטמת? אני בדיוק חשבתי
כמה זה יהיה כיף... בתנאי, שמותר לעשן בדירה.

נעמי

עם חלון פתוח.

מישל לוקחת את ידה של נעמי, ומנשקת אותה.

119. פנים - בית מדרש – יום

החזר הומה בבנות מדרשה שלומדות בחברותות (ביניהן אביגייל , לאה ,
מלכה, חווה, אסתי ומירה) . נעמי שקועה בלימוד. מישל קצת פחות. נעמי
מרימה את הראש, מביטה במישל...

נעמי

על מה את חושבת?

מישל

סתם, מדמיינת ... אבא שלי יזדעזע!

נעמי

מה יש להזדעזע? שתי סטודנטיות
חולקות דירה, נותנות שיעורים פרטיים,
מנקות חדרי מדרגות, הכל רגיל לגמרי!

מישל

את תנקי חדרי מדרגות.

הפלאפון של מישל על רטט, מתחיל לזמזם. מישל מביטה סביב, מתכופפת
ועונה. נעמי מחזירה מבטה אל דף הגמרא. מישל מזדקפת, פניה חיוורות.

מישל

מתי?

קולה המודאג של מישל מושך את תשומת לבה של נעמי. היא מרימה ראש

ומביטה במישל. מישל נדה בראשה לאות שמשוהו נורא קרה.

120. חוץ- מדרשה – יום

מישל יוצאת ראשונה, פוסעת כמה צעדים במעלה הרחוב, מחכה. כמה שניות אחריה יוצאת נעמי, מביטה מעלה לכוון חלונות חדרי המגורים, מביטה לאחור ומצטרפת במהירות למישל.

מישל

ראו אותך יוצאת?

נעמי

לא חושבת...

הן ממהרות לכיוון בית חולים.

120א'. פנים- תחנת אחיות-יום

אחות מאיישת את התחנה, עסוקה במיון טפסים. נעמי ומישל חולפות על פניה.

121. פנים – חדר בית חולים – יום

אנוק מחוברת למכשיר הנשמה. נעמי ומישל נכנסות פנימה. היא מפנה ראש אליהן. ידה נשלחת אל עבר מסכת החמצן. ומורידה אותה.

מישל (צרפתית)

סליחה שלא באנו קודם.

אנוק מרימה את כף ידה החלשה לסמן שאין צורך בהתנצלות.

אנוק (צרפתית)

עשיתן לי כל-כך הרבה טוב. אם המוות כבר לא מפחיד אותך - זה כבר ניצחון. לפני הסוף אני רוצה לגמור מה שהתחלנו... להיות מוכנה לאלוהים.

נעמי

מה היא אומרת?

מישל

היא אומרת שהיא רוצה את התיקון האחרון.

נעמי

תגידי לה, שאין לי פה כלום, לא הבאתי ספרים.

מישל

אני אגיד לה שאנחנו נחזור בלילה, בסדר?

122. פנים – תחנת אחיות בית חולים – יום

מישל ונעמי יוצאות את החדר וניגשות לאחות.

מישל

אנחנו מתכוונות לחזור הנה בלילה, מאוחר
אבל אם יש הרעה במצבה, אז תתקשרי אלי.

אחות (רושמת)

מה המספר ?

בעוד מישל נותנת לאחות את מספר הטלפון שלה , נעמי אוחזת בזרועה .

נעמי

יום שישי היום – היא לא יכולה להתקשר אליך

מישל

היא יכולה להתקשר, אני לא יכולה לענות,
אבל אני אראה שהיא התקשרה, ונבוא.

נעמי

מה, תסתובבי עם הפלאפון? זה "מוקצה" ...

אחות

מה זה "מוקצה"?

מישל

בסדר, אפילו אם זה "מוקצה" אז זה פיקוח נפש...נכון?

123. חוץ – צפת – בין ערביים

שקיעה מהממת ביופייה, נוסכת אור יקרות על עיר הקסומה.

124. פנים – חדר אוכל מדרשה – לילה

קבלת שבת בעיצומה. בנות המדרשה שרות בדבקות רבה את "שלום עליכם".
מישל עומדת בנפרד משיינה ונעמי שעומדות ביחד. סיגי עומדת בסמוך לדבורי
, שומרת על מרחק מכולן. מישל מדי פעם מציצה לתוך כיס החצאית שלה,
שם מהבהב פלאפון. על הכסא שמאחורי נעמי, תיק ובו ספרי קודש. שיינה
מנסה להציץ אל תוך התיק. נעמי מבחינה בסקרנות חברתה, וחוסמת את שדה
ראייתה. שיינה מביטה בפני נעמי בתהייה. נעמי מתעלמת בפנים חתומות.

125. פנים – חדר בית חולים – לילה

. אנוק בודדה בחדר, הולכת ודועכת, היא מפנה אט אט ראשה לכוון החלון
כאילו ושומעת מרחוק.

126. פנים – חדר אוכל מדרשה – לילה

בנות המדרשה יושבות סביב שולחנות מכוסים במפות לבנות ועמוסים כל טוב
של סעודת יום שישי. באמצע כל שולחן שתי חלות קלועות ארוכות. הרבנית
דבורי יושבת בראש אחד השולחנות כשסיגי לידה. ומובילה שירת " מה
ידידות ". הבנות – אביגייל, לאה, מירה, מלכה, חווה ואסתי – והאחרות
שרות, בדבקות, באהבה גדולה ובשני קולות.
דבורי מביטה בנעמי, ואח"כ במישל שבאורח כמעט הפגנתי אינן יושבות יחד.

127. פנים – חדר בית חולים – לילה
פניה של אנוק מתעוותות בכאב. היא שולחת יד חלושה לפעמון ולוחצת.

128. פנים – חדר אוכל מדרשה – לילה
הסעודה בעיצומה. סיגי פוצחת בזמירות שבת "מה ידידות מנוחתך"...
תלמידות המדרשה מצטרפות, השירה הולכת וגוברת. הרבנית דבורי מביטה בתלמידותיה בגאווה ובאהבה.

129. פנים – חדר בית חולים – לילה
ממשיכים לשמוע את שירת בנות המדרשה. האחות נכנסת לחדר ורוכנת אל עבר אנוק, שלוחשת באוזנה.

130. פנים – חדר אוכל – לילה
השירה המרוממת ממשיכה. פתאום כיס חצאיתה של מישל 'נרעד'. היא מציצה פנימה. שיינה שרה בקול גדול (המשך "מה ידידות ") כשפתאום היא רואה את מישל קמה ועושה דרכה אל עבר דלת היציאה. שיינה רואה שגם נעמי עוקבת בעיניה אחרי מישל. ידה של נעמי מתהדקת סביב התיק שבו ספרי קודש.

נעמי (לשיינה)
אני צריכה ללכת.

שיינה (מודאגת)
עכשיו? טוב, נה להגיד אם ישאלו?

נעמי לא עונה, מלכסנת מבט אל עבר הרבנית, קמה על רגליה ופונה ליציאה. הרבנית לוחשת דבר מה באוזנה של סיגי. סיגי מהנהנת.

131. חוץ-מדרשה – לילה
מישל ונעמי הולכות-רצות לבית החולים. הן ממלמלות תהילים.

מישל ונעמי (מלמולים)
"כאיל תערוג על אפיקי מים כן
נפשי תערוג אליך אלוהים: צמאה נפשי לאלוהים
לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלוהים..."

131א. פנים – בית חולים – לילה
אנוק סובלת.

131ב. חוץ – רחוב עולי הגרדום – לילה
נעמי ומישל ממהרות. נעמי ממששת בכיסה לוודא שמשאף הוונטולין במקומו.

132. פנים - תחנת אחיות – לילה
האחיות יושבת בתחנת האחיות, כשהן רואה את מישל ונעמי המתנשפות שהגיעו זה עתה. אחת מהאחיות קמה על רגליה ודולקת אחריהן.

אחות (בחשאיות)
סליחה בנות,
אני יודעת ששבת, היא התעקשה שתבואו.

תשתדלו להישאר עד ... כמה שאתן יכולות ...
- מצבה ... מאד לא טוב

מישל לוקחת את ידה של נעמי והן הולכות אל עבר חדרה של אנוק.

133. פנים – חדר בית חולים – לילה

מישל ונעמי נוטלות את ידיה של אנוק. נעמי יוצקת מים מ'נטלה' על ידיה השבריריות ואל תוך קערה. נעמי מנשקת את ידה של אנוק אחרי נטילת ידיים.

נעמי

"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצוותיו וצונו על הנטילת ידיים."

מישל מייבשת את ידיה של אנוק במגבת בעוד נעמי שולפת ספר "מעבר יבק" (קיצור תנ"ך), ומתיישבת בסמוך לאנוק. אנוק מיטלטלת בין מצבי הכרה וחוסר הכרה, כשבאורח נואש היא מנסה לעקוב אחרי מעשיה של נעמי. מישל מתיישבת בצד השני של המיטה כשהיא אוחזת בידה של אנוק.

נעמי (מקריאה)

"ואם נגזר עליה מבית דינך הצדק לאסוף אליך עתה רוחה ונשמתה ואפפיה חבלי מוות אנא אדו-ני מלטה נפשה. ויתוסף עליה רוח טהרה וקדושה וטוהר לב ותסבול ותקבל ייסורי אדו-ני מאהבה ותזכה לראות פני שוכן מעונה ותדבק נפשה רוחה ונשמתה באור השכינה וארבעה מלאכיך הממונים בהיכל השישי משישה היכלות הנכללים בהיכל הרצון יעדו עליה. ותצא נשמתה בנשיקה ודבקותה דרוחא ברוחא. ולא תצטער בשלטאת סטרא אחרא. ורעיונוהה אל יבהלוהה. ותשמור נא צאתה בכל דרכיה ולא תאונה אליה רעה ונגע לא יקרב באהלה. ותוציאה בשלום ותוליכיה בשלום ותצעדיה לשלום ותציליה מכף כל אויב ואורב רע בדרך ותעוטה נשמתה אור ... ומן גערתיך ינוסון כל רוח רע ומזיק ומשטין"

מישל מביטה בפניה של אנוק בחמלה רבה. דמעה זולגת לאורך לחייה של מישל והיא מציצה בשעונה. נעמי ממשיכה להקריא. מישל רואה לפתע את שפתיה של אנוק זזות, היא מסמנת לנעמי להפסיק בקריאה כדי שתוכל לפענח מה אנוק מנסה לומר.

אנוק (צרפתית)
אל תעזבו אותי.

מישל (צרפתית)
אנחנו כאן, אנחנו לא הולכות...

אנוק (צרפתית)
ילדים שלי... אם אתם כאן אלוהים

לא כועס עליי יותר.
אפילו שכואב, כל-כך כואב,
אני יודעת שהוא כבר לא כועס.

נעמי שבה לקרוא פסוקים מה"מעבר יבק". בכייה של מישל גובר.

אנוק (צרפתית, למישל)
מתוקות שלי... (מפנה ראש לנעמי)...
תודה

אנוק עוצמת עיניים. נעמי ממשיכה להקריא בדבקות גוברת והולכת. מישל
מלטפת ראשה של אנוק ואת לחיה. אנוק משמיעה קול חרחור, מישל קמה על
רגליה ורצה אל הדלת.

מישל (מביטה החוצה)
אחות, אחות!

נעמי ממשיכה להקריא.. גופה נע קדימה ואחור. היא אחוזת כוונה גדולה אשר
מנתקת אותה מזמן וממקום.

נעמי

" ויאיר אור לובן העליון לארבע מאה עלמין
דכיסופא ורצון. ומצחא עילאה יתמצי ותופיע לעדן
נשמתה ורוחה ונפשה. ואל עליון יזכה לראות
בתיקון מעשיה לעולם הבא בחסד אל אלים. ואם
תצטרך לאוצר גדול של מתנת חינוס חסד אל יחונן
אותה ממנו "

האחות נכנסת לחדר מביטה בנעמי בפליאה, ואז מפנה מבטה אל עבר אנוק...

מישל (לאחות)
אני חושבת שהיא... תסתכלי עליה...

אחות

נגמר... אני אלך להביא רופא...

מישל נשארת בחדר עם אנוק חסרת רוח החיים ונעמי, ששרויה בעולם אחר.
מישל ניגשת לנעמי, נעמדת מאחוריה, שמה יד על כתפה.

מישל (בעדינות)
נוני... נוני... את יכולה להפסיק...
היא כבר לא... נוני, בבקשה...

נעמי כלל לא שומעת את מישל. נשימתה שוב הולכת ומתקצרת. גלגלי עיניה
הולכים ומתהפכים.

נעמי (נושמת בקושי, מחרחרת)
"אל אלוהים אדוני... יאר נא פניו לעניה... ואביונה הלז...
ותקדמיה תחינתה ותחינתנו עליה... ויזמרך כבודה
בגן עדן... "

מישל (בפאניקה)
נוני, תנשמי! נוני!

מישל שולחת יד לכיסה של נעמי. שולפת את משאף הוונטולין, מנסה לדחוק אותו בין שפתייה של נעמי, ללא כל תועלת. בינתיים חוזרת האחות עם הרופא.

מישל

תעזרו לי! היא לא נושמת!!

הרופא מבחין בוונטולין, ניגש מיד לנעמי, בודק אותה.

רופא (לאחות)

אחות, תוציאי לי רספירטור ותכיני גם זריקת אפינפרין מהר!

מישל (היסטרית)

היא לא הולכת למות, נכון?
היא לא הולכת למות? ... מה לעשות?

רופא

קודם כל תירגעי, כי הלחץ שלך לא עוזר לה. התקפים כאלה מתחילים בראש.

הרופא רוכן פותח כפתורי חולצתה של נעמי, מצמיד ראשו לחזה, כדי לבדוק את תקינות הריאות. מישל מביטה בחוסר אונים, ושולחת יד מגוננת אל עבר ראשה של נעמי. הרופא לוקח את ידה של נעמי, ובודק את הדופק.

מישל (היסטרית)

היא תהיה בסדר?

רופא

מה קרה פה?

מישל (מגממת)

אנחנו ... היא ... לוותה אותה ... ועכשיו היא תקועה שם. היא שכחה לנשום.

הרופא נועץ במישל מבט תוהה. מישל מחבקת את נעמי

מישל (לוחשת)

נוני, נוני, תחזרי. נוני, בבקשה, בשבילי. (מלטפת את פניה) כל התכניות שלנו ...

מישל מתחילה לבכות. נעמי עדיין לא מגיבה.

מישל (לרופא)

תעשה משהו! תעשה משהו!

האחות חוזרת בינתיים עם הרספירטור, וזריקת האפינפרין. היא מצמידה את המסכה לפניה של נעמי בעוד הרופא מתקין את המזרק. מישל פוכרת אצבעות בחוסר אונים. נעמי לא מגיבה במידה מספקת לרספירטור, והרופא מזריק לה את האפינפרין.

רופא (לאחות)

הגוף שלה בטראומה. יכול להיות –

באמצע דברו של הרופא, פוערת נעמי פה ומתחילה לנשום.

מישל

נוני! נוני! את שומעת אותי.

הרופא

תני לה להירגע.

נעמי כאילו באורך פלא, חוזרת לנשימה פחות או יותר סדירה. נשימתה של נעמי מתייצבת. גלגלי עיניה שבים למקומם. ראייתה המטושטשת הולכת ומתייצבת, היא מנסה להגיד משהו.

הרופא (למישל)

כדאי שתישאר כאן הלילה.

נעמי נדה בראשה בשלילה, בתוקף. מישל אווזת בידיה.

רופא

החלטה שלכן, אבל אני בכל זאת ממליץ...

מישל מביטה בעיניה של נעמי, ורואה שהיא שבה מ'המקום'.

מישל

היא בסדר, היא בסדר.

134. פנים – חדר בית חולים- חדר אחיות – לילה – בוטל .

135. פנים – מסדרון – לילה- בוטל

136. פנים – חדר בית חולים – לילה- אוחדה עם 133

137. חוץ – מדרשה – לילה

מישל ונעמי חוזרות מבית החולים. צווארון חולצתן שסוע. נעמי מתנדנדת קמעה, מישל תומכת בה.

נעמי (בגרון ניחר)

איפה יקברו אותה ?

אנחנו צריכות ל... אין לה אף אחד .

מישל

בבית חולים יסדרו את זה ... גם ככה
אם הרבנית תדע ...

נעמי

אבל נלך ללוויה . (מישל מהנהנת)
את יודעת – שהייתי...הרגשתי שהיא שולחת לי יד
ואני לוקחת אותה. כאילו שהיא ילדה
ואני האמא שלה, שצריכה להעביר אותה...

מישל

ולאן לקחת אותה?

נעמי

אני חושבת... למקום, לאותו מקום שהייתי ילדה.
ואז היא עזבה לי את היד – והמשיכה לבד, ואני
רציתי להמשיך אחריה. פחדתי, אבל הרגשתי
שאני חייבת – עד שהיא הסתובבה, אני לא יודעת
איך להסביר את זה אבל היא כאילו דחפה אותה חזרה.
עוד דופק לי הלב...

הבנות מתקרבות למדרשה, מבעד לשער המדרשה מתמשך צל ארוך ונשמעות
נקישות נעליים. מישל ונעמי נעצרות. הצל הולך ומתארך, והדמות מתקרבת.
נעמי מביטה אל עבר השער שממנו פוסעת סיג'י... – מישירה מבט מנצח אל
עבר מישל.

138. חוץ- מדרשה – יום

מישל גוררת שתי מזוודותיה אל עבר מונית שחונה מחוץ לשער המדרשה. הנהג
פותח את תא המטען. ומעמיס את המזוודות פנימה.
מישל מציצה בפעם האחרונה במדרשה ונכנסת למונית. המונית יוצאת לדרך.

139. פנים – מונית – יום

מישל ישובה במושב האחורי, מהורהרת, מבטיה החוצה בפיזור דעת ... היא
בודקת בארנקה ומוודאת שהפספורט וכרטיס הטיסה נמצאים שם. היא מציצה
בצג הפלאפון – ורואה תמונות שלה ושל נעמי ושל שיינה שצולמו לאורך
החודשים האחרונים. מישל מביטה בתמונה ומחייכת. פתאום נשע קול חבטה
בזכוכית של המונית. מישל מרימה ראש

מישל

נהג, תעצור, תעצור!

139A: חוץ- POV מישל דרך חלון מונית- סמטת עולי הגרדום- יום.
מישל מביטה מחוץ למונית ומבחינה בינקי.

140. חוץ – רחוב צפתי – יום

ליד המונית עומד ינקי, מזיע ומתנשם. הוא אוחז בידו דבר-מה

ינקי

מזל! מאמאש מזל שתפסתי אותך!
שמעתי הבוקר בבית המרקחת מה שקרה אתכן...
סגרת מוקדם, רציתי להגיד לך שלום
(לופת חזהו)
לפני ההתקפת לב הבלתי נמנעת.

מישל (מחייכת)
אתה חמוד.

ינקי

תודה על המחמאה הייתי מעדיף שתגידי מרשים,
גברי ובלתי נשכח, אבל נחיה עם 'חמוד'...
ורציתי להגיד לך שלדעתי עשיתן דבר נפלא...
ממש קידוש ה'... והטיפשות הזו שכאילו עסקתן
בחילול ה' -

מישל

עזוב... לכל עיר יש את הפלוכצים שלה, לא רק
לירושלים. (מביטה סביב) למרות שלצפת אני מאד
אתגעגע. ואם אני לא אזוז עכשיו, אני אפספס את
הטיפסה שלי.

ינקי מגיש לה בהיסוס את הדיסק שבידו. על עטיפת התקליטור, החובבנית
למדי, צילום של ינקי והקלרינט, על רקע נוף צפתי.

ינקי

זה כדי שתזכרי את צפת... זה לא
באיכות ממש מקצועית אבל זה...

מישל

תודה. אתה ממש ממש חמוד

ינקי

...

מישל

(מוסיפה במהירות) ומרשים. וגברי... אה... די גברי.

ינקי שולח יד לכיסו בהססנות - ונותן לה מעטפה.

ינקי (במבוכה)

שיהיה לך מה לקרוא בדרך...
...נסיעה טובה.

מישל נבלעת חזרה בתוך המונית שמתחילה שוב בנסיעה. ינקי מנפנף בשלום.

מישל

אכפת לך לשים את זה?

הנהג נועץ את התקליטור למכשיר הדיסק. המונית מתמלאת בצלילים הקצביים והחצי נוגים של מוסיקת הכליזמר הגלילית המשכרת... מישל פותחת את המכתב שולפת דף נייר כתוב בכתב יד קטן וצפוף – היא מתחילה לקרוא ואז מחייכת חיוך 'קורע'...

142. חוץ – פאתי צפת – יום

המונית עושה דרכה דרומה, כשברקע מהדהד ניגונו המרומם של ינקי.

143. חוץ - גוש דן – יום

גושי בטון רבועים, אפורים, חסרי השראה, ההפך הארכיטקטוני הגמור מצפת.

144. פנים – דירה – יום

הדירה מרוהטת בריהוט אלמנטרי. סוכן נדל"ן חובש כיפה שחורה, מראה לנעמי ולאחותה, רחלי (שכבר נושאת תינוק) את הדירה. הסוכן מקפיד לא להביט בעיניהן של השתיים.

סוכן

הדירה סטנדרט, מתאימה למה שיש לך לשלם.
המציאה זה השכונה, שהיא רובה ככולה שומרי מצוות
ולא יהיה לך כאן חילול שבס, וכל ההכשרים
שאת רק רוצה, שש עשרה בתי כנסת – כל עדה
אפשרית אפילו כורדים...

נעמי מציצה בשני חדרי השינה. רחלי בודקת בדקדקנות את המקרר, את התנור,
את קפיצי הכורסאות ... ניכר ברחלי כי משהו מטריד אותה.

סוכן

תבדקו, תבדקו בציציות של הדירה...
לא תמצאו פגם... אני יורד רגע למטה, יש לי
פה עוד שתי דירות – גדולות, לא בשבילכן...
קחו את הזמן, תרגישו בנוח...
אני חוזר בעזרת ה' תוך כמה דקות...

הסוכן צובט את לחיו של התינוק, יוצא מהדירה, והאחיות נשארות לבדן
בדירה השוממה.

נעמי

מה את אומרת? זו הדירה
הכי יפה שראינו בינתיים, לא?

רחלי (נאנחת)

יפה? צריך להחליף לך שוב את המשקפיים.
וחוץ מזה, מה תעשי בשבת? היא לא מרחק הליכה - לא ממני,
לא מאבא... לא שאת אורחת רצויה אצלו עכשיו
עם השטות שלך.

נעמי (בעייפות)
רחלי, בחייך, אל תתחילי שוב.
אני יודעת מה אני עושה.

רחלי

עם כל הכבוד, אני לא בטוחה.
את כאילו לא פה...את לא רואה איך את נראית...?

נעמי

איך אני נראית?

רחלי (בהיסוס)

מה אני אגיד לך נעמי— את לא עצמך...את לא מתנהגת בהגיון...
לשרוף שנה במדרשה, ניחא... אבל להתחיל
לסבך את עצמך בכל מיני תוכניות לימודים ניסיוניים
שייקחו שנים רק כי איזה רב הסכים לבדוק אפשרות
שאשה תוכל להיות רב?
זה ברור ששום דבר לא יצא מזה! חוץ מזה שאת שוברת
לאבא את הלב. ואיך תצליחי ללמוד כשאת צריכה
לעבוד בשביל שכר דירה?

נעמי

אני אתחלק עם מישל...

רחלי

ואז ותבואי הביתה
כל ערב, לא תהיה כאן אמא שתבשל ותכבס, ותנקה...

נעמי (בנחישות)

אני חושבת שאם אמא היתה בחיים,
היא דווקא היתה גאה בי...
ואם היו בזמנה אפשרויות שיש היום...

רחלי

איך את עושה את זה? איך את תמיד מצלחה לסובב את המציאות
להתאים לתיאוריות שלך! ממתי כל-כך אכפת
לך אמא? ואם אז ראית אותה עצובה במטבח,
למה לא ניגשת וחיבקת אותה?

נעמי (בעצב)

את צודקת. זה לא בסדר.

עיניה של רחלי מתמלאות בדמעות. נעמי אוחזת בידה, אבל כמו תמיד עיניה
נשארות יבשות.

רחלי

לא, אני לא בסדר... מי אני שאני אבקר אותך?

נעמי

(מחליפה נושא)
 רחלי, נו, אז מה את אומרת על הדירה? מישל מגיעה
 שבוע הבא עם כל הדברים שלה.

רחלי

אוי, נעמי... לא יודעת למה...
 אבל יש לי הרגשה כל-כך לא טובה.

145. חוץ – חנות פרחים – יום
 נעמי מתלבטת, ואז מצביעה על שני סוגים שונים של פרחים.

146. חוץ – קונדיטוריה – יום
 נעמי יוצאת כששקיות גדולות בידה. היא לא מתאפקת, שולחת יד לאחת
 השקיות, שולפת רוג'לך, מברכת ונוגסת. אנחנו שומעים צלצול פעמון דלת.

147. פנים – דירה – בין ערביים- בוטל

148. פנים – דירת נעמי – יום
 הדירה מצוחצחת, חגיגית, הריהוט נותר מינימליסטי, אבל בכונניות כבר יש
 ספרים, בצנצנות יש פרחים. נעמי ממהרת לכוון הדלת, פותחת אותה, על
 הדלת שלט מושקע של "ברוכה הבאה". מישל עומדת בפתח, מעשנת בעצבנות.
 נעמי מחייכת חיוך גדול, מישל שומטת את הסיגריה. השתיים מתחבקות.

נעמי

כמה שאני התגעגעתי. (לוקחת את היד של מישל
 ומנשקת אותה) בואי תראי איזה בית
 מקסים הכנתי לנו. את בטח גמורה מהטיסה...
 שאני אעשה לך משהו לשתות

מישל נכנסת פנימה, בלי לומר מילה. נעמי מביטה בה, ופתאום מבחינה שאין
 לה מזוודות. היא מביטה בפניה של מישל, שפתיה של מישל רועדות ובעיניה
 נוצצות דמעות עצורות.

נעמי

קרה משהו? (מישל לא עונה)
 איפה המזוודות שלך? (מישל מתחילה לבכות) מה קרה?
 למה לא רצית שאני אקח אותך משדה התעופה?
 מישל, את מפחידה אותי... תגידי לי, בבקשה, מה קרה!?

מישל (מבעד לדמעות)
 אני...לא הגעתי היום.

נעמי (המומה)
 לא הגעת היום? מתי הגעת? למה
 אמרת לי..?

מישל

הגעתי לפני ארבעה ימים.

נעמי

ואיפה היית?

מישל
צפת.

נעמי (חוורת כסיד)
אני לא מבינה כלום.

מישל
אני כל-כך מצטערת, אני לא יודעת
איפה להתחיל...

נעמי (בפאניקה)
אני לא מבינה, מישל. תסבירי לי!

מישל
את תכעסי. נורא. ואת תפגעי.

נעמי
אני כבר פגועה. מה?

מישל
חשבתי על זה הרבה... ואני לא כזו.

נעמי
כזו מה?

מישל
אני...אה...טוב, אני פשוט אגיד את זה.
אני...את כל כך יקרה לי אבל
אני הולכת להתחתן עם ינקי.

פיה של נעמי נפער בתדהמה. יד ימינה לופתת מזלג כאילו היא הולכת
להשתמש בכלי אכילה כבנשק.

מישל (מבעד לדמעות)
אני לא מסוגלת לעשות את זה... אנחנו שתינו לא
כאלה... אני רוצה משפחה נורמלית.

נעמי
ואני לא נורמלית?

מישל
את הבן אדם הכי מדהים שאי פעם
הכרתי... ואני מעריצה אותך ..
את תהיי הרב – אשה האורתודוקסית הראשונה
ואת תהיי מדהימה...
אני יודעת שבחיים אני לא אוהב אף אחד

כמו שאני אוהבת אותך...

נעמי

אז למה? למה לא בעוד שנה?
(מתחננת) למה את צריכה להתחתן עכשיו?

מישל לא עונה, ובוכה.

148א- חוץ-גוש דן-שקיעה

מצולם ממרפסת נעמי. המצלמה נסוגה אט אט. אנחנו שומעים קולות חנק "חנק".

149. פנים – דירת נעמי – בין ערביים

נעמי מקיאה נשמתה בכיור... הדירה כולה טבועה באור אדום...

נעמי שבה לסלון, הצבוע באדום, מביטה סביב, ניגשת לדלת, מביטה בשלט שעל הדלת, שולחת יד ותולשת אותו.

היא מציתה את השלט "ברוכה הבאה", ומביטה מהופנטת בלהבה.

נעמי שולפת את הפרחים מהצנצנות, וזורקת אותם לפח, ואז הולכת לכיוון המרפסת...

149א. חוץ – מרפסת דירת נעמי – בין ערביים

נעמי במרפסת, פניה חיוורות, צעדיה כושלים. היא מביטה סביב. נשימתה קצרה. היא מביטה כלפי מטה, בוחנת את הבור השחור הפעור, ופתאום מעלה רגל מעל למעקה וקופצת...

149ב'. חוץ- חזית בנין- בין ערביים

גופה של נעמי צונח ומפלח את חשכת הלילה. המדרכה הולכת וקרבה כשפתאום...

149ג'. חוץ- מרפסת- בין ערביים

נעמי אוחזת במעקה. אנחנו מבינים שהקפיצה היתה תעתוע דמיונה. עכשיו היא ממש מתקשה לנשום. גרונה ניכר, כאילו היא בעיצומו של התקף חרדה. בצעד כושל היא עושה את דרכה חזרה פנימה אל הדירה,

149ד'. פנים – דירת נעמי – בין ערביים

נעמי במטבח מגששת אחרי כוס, פותחת את הברז בידיים רועדות. כשכוס מתמלאת במים, היא מנסה לשתות, כשחלק גדול מהמים נשפכים עליה.

היא מתמוטטת ומתיישבת על הרצפה למרגלות הכיור.

149ה'. פנים אוטובוס- יום

נעמי יושבת מתוחה.

149ו'- חוץ- בני ברק- יום

אוטובוס חולף.

נשים דתיות דוחפות עגלות ילדים . תלמידי ישיבה ממהרים אל לימודיהם .

150. חוץ - דירת הרב הס – יום - בוטל

151. פנים – דירת הרב הס – יום

קולות גבריים מכוון הסלון , ובכי תינוק מכוון חדר השינה . דפיקה מהוססת בדלת , ועוד אחת ... רחלי עם תינוק ביד , ניגשת לפתוח את הדלת , נדהמת לראות את אחותה הקטנה עומדת מולה .

רחלי

נעמי ! ... מה את עושה פה ?

נעמי

הלכתי לחפש את אבא בישיבה
אמרו לי שכבר שבוע שהוא לא יצא מהבית...
לא מרגיש טוב . הוא בסדר ?

רחלי

תראי , הוא חטף איזה שפעת –
שנים שהוא לא היה חולה ... כנראה זה הכל ביחד
(נעמי עומדת להתגונן) אבל הוא כבר מרגיש
יותר טוב , הוא כבר עובד מהבית – ואני מקווה שאני
אוכל לחזור לבית שלי בסוף השבוע ...

נעמי נדה בראשה ולוקחת צעד קדימה . רחלי חוסמת אותה בגופה .
נעמי מביטה בה בתמיהה

רחלי (בלחש)

אני נורא שמחה שבאת ואני מקווה שהתכוונת...
רק כדאי שתדעי ש... מיכאל אצל אבא ...
(נעמי נעצרת) אבל אולי זו דווקא הזדמנות ...

בסלון , הרב הס ומיכאל מתעסקים בענייני הישיבה . רחלי נכנסת לחדר, נעמי
אחריה ...

רחלי

אבא , אני מצטערת להפריע אבל ...

הרב הס מפנה ראש , עיניו מגלות את נעמי המתוחה . הוא מיד מפנה ממנה את
הראש – כאילו מסרב להתייחס לקיומה . עיניו הכחולות מסגירות כל הבעה .
מיכאל מפנה ראש אל עבר ה'אורחת' – וקופא במקום.

נעמי

אם זה לא זמן טוב , אבא ,
אני יכולה לחזור יותר מאוחר .

בחדר משתררת שתיקה . הרב הס ממשיך להתעלם מנעמי . מיכאל קם על
רגליו.

מיכאל (חוור)
לא , לא – אני אלך ...

הרב הס (למיכאל)
לא . לא . אתה תישאר פה...
אם יש לאורחת להגיד משהו למישהו – זה צריך להיות
ראשית כל לך. אני הולך לשכב קצת .

הרב קם ויוצא את החדר ללא מבט לאחור אל עבר נעמי – ומשאיר את הזוג
הנבוך ואת רחלי בסלון . שומעים סגירת דלת חדר השינה של הרב .

רחלי (שוברת את השתיקה)
טוב - אולי ... מישהו רוצה משהו לשתות ? חם ? קר ?
(לתינוק) בוא צדיק שלי - בוא נלך לשים מים !
יש גם עוגה משבת - אין כמו עוגה טובה להפיג את המתח !
יוצאת את החדר ומציצה שוב .

רחלי
אני לא פה...
יקח זמן למים לרתוח...
אולי בכלל אני אלך לקפל כביסה.... אתם....

משאירה את נעמי ואת מיכאל לבד . מיכאל מביט בנעמי ונעמי בוהה לתמונת
אמה בתוך הזכוכית השבורה . מיכאל מפנה ראש אל עבר המרפסת בשאט
נפש. פותח את דלת המרפסת . רוח קרה חודרת . נעמי נרעדת.

נעמי (ברכות)
מיכאל ... אתה יודע שאני מאד מכבדת אותך
מאד מעריכה אותך ...

מיכאל
תגידי , נעמי את יודעת בכלל מה את עושה ?
יש לך מושג כמה נזק גרמת ?
לי , למשפחה שלי , לאבא שלך – שנתן לך הכל . הכל !

נעמי
אני מצטערת ... לא התכוונתי ...

מיכאל (מחקה אותה בלעג)
" לא התכוונתי?" – בחורה חכמה שכמוך
" לא התכוונתי!?" כל מה שקרה זה פועל יוצא
של הכפירה בעיקר שלך !

נעמי
כפירה ?

מיכאל (זועם)
כפירה – כפירה ! יש לך מילה אחרת
לניסיונות שיטתיים לחבל או לערער

בדרך החיים שהתורה מתווה? ישבו רבנים
 – צדיקים שאין כמותם בדורנו
 וקבעו ופסקו בהלכה תפקידיים מוגדרים
 לגברים לנשים... ואת מצטרפת לחלום המגוחך הזה של הסמכת אשה לרבנות
 מי שמך? . את בטוחה שאת יודעת
 יותר טוב מכולם. נכון? ואחרי כל זה נגמר ב" לא התכוונתי"!
 (מנמיך קולו) מילא אני , אבל אבא שלך אוכל את הלב
 מרגשות אשם שאולי הוא לא היה צריך ללמד אותך...

נעמי (בורח לה)

אם יש לו רגשות אשם – זה לא על זה – תאמין לי !

מיכאל

על מה את מדברת? את השתגעת ?
 איך את מעיזה ? את יודעת שיש רכילס
 שאת ... לא שפויה .

נעמי

כמו אמא שלי .

מיכאל

זה לא מה שאמרתי !

נעמי (בעיניים יוקדות)

אבל זה הרכילס , נכון...?
 (מיכאל לא עונה) לפי זה - אתה
 צריך לברך " ברוך שפטרני " שלא התחתנתי אתך !

מיכאל

את עוד מתחכמת !?
 את לא קולטת שאת מאבדת הכל !?
 זה שווה את זה?

הקומקום שורק.
 רחלי חוזרת. נעמי ומיכאל נאלמים , אבל הניכור מאד נוכח וקיים בחדר .

רחלי

בכוונה אני לא אשים לכם הרבה עוגה – שישאר לכם מקום
 לארוחת ערב . אבא מאד ישמח שתישארו שניכם ...
 גם מוישי שלי יבוא היום – עם הילדים
 אז ממש נהיה כמו פעם ...

נעמי

מצטערת להרוס - אני חייבת ללכת ...

רחלי

לא ! למה ?

נעמי מביטה במיכאל ויוצאת .

רחלי

זה כל-כך עצוב ....

152. פנים –אוטובוס – בין ערביים- בוטל

153. חוץ- נקודת מבט נעמי – ישיבה - בין ערביים- בוטל

154. פנים – חדר מדרגות –יום

אשה דתיה אוחזת בשני תינוקות יורדת במדרגות. נעמי ניגשת לתיבת הדואר, בודקת, שולפת מעטפה כחולה עם כתב זהב בולט. היא פותחת אותה ורואה שזוהי הזמנה לחתונתם של מישל סלנג'ר וינקי מייזליש. שפתיה של נעמי מתהדקות בזעם. היא קורעת את ההזמנה לגזרים. אשה דתיה נוספת, שנכנסת לחדר המדרגות, מביטה בה בתימהון.

A154. פנים – דירת נעמי – לילה

נעמי יושבת עם ספר גמרא פתוח. עוד כמה ספרים קטנים יותר פתוחים על השולחן. כמו כן קופסא של כדורים נגד כאב ראש. הטלפון מצלצל שוב ושוב. נעמי לא עונה. יש בה משהו מאד נואש – מראה כמעט מוזנח, עיניה אדומות, פניה חוורות ... נשמעת דפיקה בדלת. נעמי עונה מבלי להרים את ראשה מהספר.

נעמי (בקול רם)

פתוח! תיכנסי ... סליחה על הבלגאן ...
את יכולה להסתובב חופשי, להתרשם מהדירה...
החדר הפנוי הוא מימינך...

שומעים צעדים ופתאום רואים את ... ינקי מייזליש.

ינקי (בחשש)

נעמי, שלום עליכם – מצטער שלא התקשרתי קודם,
פשוט חששתי שלא תסכימי להיפגש אתי.
אני... השארתי את הדלת פתוחה... שלא יהיה ייחוד...
אז את יכולה להרגיש נוח. (מוסיף) טיפש אני! כאילו
שאת בכלל יכולה להרגיש נוח איתי?

נעמי (עצורה)

מה אתה רוצה?

ינקי (מאלץ חיוך)

אני באתי לפה לא בשבילי, באתי בשביל מישל.
היא לא היתה מעיזה לבוא
לפה אז עשיתי את זה בשבילה.
אני... טוב, אני לא רוצה ללכת סחור סחור...
שלחנו לך הזמנה אבל
אבל... אה, באתי לבקש באופן אישי שתבואי לחתונה...

נעמי

תודה, אבל אני לא יכולה לבוא.

ינקי

אני מבין. אבל את מאד מאד חשובה לה אם לא תבואי
היא תהיה מאוד אומללה,
היא מאד מאד אוהבת אותך... אולי אפילו
יותר ממה שהיא אוהבת אותי

נעמי המומה, נחרדת, תוהה עד כמה הוא יודע.

נעמי

אתם דיברתם עליי?

ינקי

אם את שואלת את עצמך אם אני יודע...
אז כן... ובהתחלה, אני מודה... קצת הזדעזעתי...
אני לא אשקר לך... וזה הפריע לי... לא הבנתי
למה היא מספרת לי בכלל... גם בישיבה אצלנו היו
בחורים ש... ואחרי זה התחתנו וזהו...! אבל הבנתי שזה
לא העניין, העניין שהיא אהבה... אוהבת אותך, אהבת
נפש.

לחייה של נעמי לווהטות, היא לא יכולה להביט בו.

ינקי

את לא צריכה לדאוג... היא לא סיפרה
לאף אחד חוץ ממני...

נעמי

אני לא רוצה לדבר על זה...

ינקי

אני מבין שאת מאד פגועה ו... כועסת...

נעמי תופסת צנצנת זכוכית גדולה וריקה ומטיחה אותה בינקי. היא מחטיאה
אך במעט, הצנצנת מתרסקת כנגד הקיר. נתז זכוכית פוגע בלחיו של ינקי
וחותך את העור.

נעמי (מתפרצת, מביטה בו)

אתה לא מבין כלום! כל השיחה הזו הזויה!
אני לא יכולה לבוא לחתונה (על סף דמעות) גם אם אני
רוצה - ואני לא רוצה! -
ותאמין לי גם אתה לא רוצה, אם הייתי באה
- זה יהיה רק כדי להרוס!
לא תהיה לי שליטה על זה ו... אני לא סומכת על עצמי!

ינקי ההמום שולח יד אל עבר לחיו המדממת. ונוגע בחתך.

נעמי (חוזרת לשליטה)

אני מצטערת, זה לא אשמתך, אבל

אני מבקשת שתלך.

ינקי

אני רק רוצה להגיד לך, וזה לא שאני
מבין גדול בענייני אהבה... אבל במוסיקה
לומדים איך לנגן נכון, אבל לפעמים
דווקא הלא נכון הוא הנכון... את מבינה?
זה נשמע לא רציונאלי, אבל גם אהבה לא.

נעמי מביטה בו ולא אומרת דבר.

155. חוץ - צפת - יום

העיר שקטה ומסתורית כמנהגה. את הדממה מפר קול מלמול נשים, בעברית
וצרפתית, גובר והולך.

156. פנים - סלון כלות - יום

לחצים של הרגע האחרון. מישל מודדת הינומה מיוחדת שהובאה מליון.
היא מוקפת בקרובות משפחה וחברות. אל סלון הכלות נכנסת שיינה, מביטה
סביב בעיניים כלות. מביטה בשמלות, ממוללת זרים מלאכותיים.
מישל רואה את השתקפותה של שיינה בראי.

מישל

שיינה!! בואי הנה מיד! איזה כיף שבאת מוקדם!
תזכירי לי הערב להכיר לך את שארל הבן דוד שלי.

שיינה (מפלסת דרכה)

זה באמת בסדר שבאתי מוקדם... פשוט, השלב של מאמש
לפני החתונה- זה נראה לי הדבר הכי מרגש בחיים...
(מביטה סביב) נעמי עוד לא כאן?

מישל (נלחצת)

את לא בקשר איתה?

שיינה

לא דיברתי אתה כבר שבועיים. היא מאד עסוקה
בלימודים. מדהים שהיא תהיה טוענת רבנית – כל-כך
מתאים לה! ... מה, את לא בקשר אתה?

מישל (באי נוחות)

בלחץ... ואני עם החתונה ... והיא בחורה רגישה,
נעמי, והלילה האחרון בצפת, את יודעת,
היה לה ... מאד קשה.

שיינה

אני זוכרת. וגם קיבלנו על זה כמה הרצאות
אחרי... גם שמעתי שהיא בטלה את החתונה...
כנראה באמת עבר עליה משהו קשה...
אבל לחתונה שלך היא באה, נכון!?

מישל מנצלת מדידת הינומה, כדי להתחמק מהשאלה המביכה. שיינה מביטה במישל במבט בוחן...

157. פנים – דירת ינקי – יום

ינקי יוצא מהמקלחת עטוף במגבות. כשפתאום נכנסת אמא שלו לחדר, עם טלפון ביד, כשהיא מכסה בכף ידה את האפרכסת.

גב' מיזליש

הכלה שלך... עוד הפעם ... היא לא יודעת שלא מטלפנים לפני חתונה.

ינקי

אמא. רק להיפגש אסור, לא לדבר בטלפון! בקשה...

גברת מיזליש

מדברים כל כך הרבה, מי צריך

גב' מיזליש מוסרת לינקי את הטלפון, ויוצאת את החדר.

ינקי (לוחש)

לא, לא שמעתי ממנה.
אולי עדיף שלא תבוא – באמת-
אני יודע שאת מאד רוצה אבל ...

158. פנים - סלון כלות – יום

מישל אווזת בטלפון, נסתרת מאחורי מחיצה.

מישל (בלחישה)

אכפת לך לנסות שוב לחייג אליה.
עוד פעם אחת ... בבקשה- בשבילי .

159. פנים – דירת נעמי – יום

הטלפון מצלצל. ומצלצל. המצלמה נסוגה לאחור באיטיות מבשרת רעות. כשהמצלמה מגיעה למסדרון מתחוויר לנו שכנראה אין איש בבית.

160. חוץ – בית קברות סגולה – יום

נעמי מתקרבת לקברה של אמא, כשבידה נר. היא נעצרת בסמוך לקבר, היא מכופפת ומדליקה את הנר, מוציאה ספר תהילים.

נעמי (מקריאה)

נַר לְרַגְלֵי דְבָרְךָ וְאוֹר לְנִתְיָבְתִי:
(קו) נִשְׁבַּעְתִּי וְאַקְיָמָה לְשִׁמּוֹר מְשֹׁפְטֵי צְדָקָךָ:
(קז) נְעִינִיתִי עַד מָאֵד יִקְוֶה חֲיִנִי כְדָבְרְךָ:
(קח) נִדְבֹוֹת פִּי רָצָה נָא יִקְוֶה וּמְשֹׁפְטֵיךָ לְמִדְנִי:
(קט) נִפְשִׁי בְכֹפִי תִמִּיד וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי

נעמי סוגרת את הספר, מביטה במצבה, נושכת שפתיים.

נעמי (לבסוף)
 סליחה ... סליחה ... סליחה אמא

מתכופפת ומרימה אבן, ומניחה על השיש הקר...

161. חוץ – צפת – בין ערביים
 אור היום הולך ומתמעט, ואת מקומו תופס ארגמן עמוק.

162. פנים – בית כנסת – בין ערביים
 מישל, לבושה בשמלת כלה, יושבת על 'כסא הכלה' וקוראת לעצמה את 'ברכת הכלה'. סביבה חברות ומשפחה, המפנות דרך לחתן הקרב ובא. בנות המדרשה שרות " פיה פתחה בחכמה " . לאה פורטת על גיטרה כשראשה של אביגייל שעון עליה.

ינקי מביט במישל בעיניים בורקות, היא לא מסתכלת עליו. הוא ניגש אליה ומכסה את פניה בהינומה.

163. חוץ- תחנת אוטובוס – בין ערביים
 האוטובוס מתל-אביב מגיע לתחנה ונעצר. הנהג יוצא לפרוק מזוודות. נוסעים יורדים במדרגות האוטובוס. ביניהם: נעמי. היא מביטה סביב בחשש, מהססת ומתחילה לעשות את דרכה לכוון העיר העתיקה.

164. פנים – בית כנסת – בין ערביים
 גב' מייזליש ואמא של מישל מלוות את הכלה ההדורה אל עבר החופה. מישל חולפת על פני שיינה. שיינה מפנה עיניה אל עבר הכניסה... הבנות ממשיכות לשיר "שמח תישמח ..."

164א. חוץ – רחוב צפתי – בין ערביים
 נעמי חולפת על פני אחד המשוגעים הצפתיים, בדרכה לחתונה.

164ב. פנים – בית כנסת – בין ערביים
 הכלה הולכת וקרבה אל החופה. שיינה נושכת שפתיים.

165. חוץ – רחוב צפתי – בין ערביים
 נעמי עושה דרכה במהירות ובנחישות. היא נעצרת בסמוך לחלון של אנוק. הצמחים בעציצים נבולים החלון שבור, התריסים מוגפים. נעמי חושקת שפתיים כשמאחור נשלחת יד ואוחזת בכתפה. נעמי לא נחרדת – מסובבת ראשה באיטיות ומוצאת את עצמה מול הרבנית דבורי.

הרבנית דבורי

היתה לי תחושה שתעברי דרך כאן בדרך לחתונה של מיכל

נעמי (אטומה)
 מישל

הרבנית דבורי

בעוד כמה שנים, תביטי לאחור, תזכרי כל מה שהיה ותביני שצדקתי ... שאין דרך אחרת את יודעת כמה רבנים היו שמחים לפרק את המדרשה?

כשתגדלי תלמדי שאת הקיר לא שוברים עם הראש...
וכדי להשיג מטרה גבוהה יותר...

נעמי

זה בסדר לזנוח אשה על סף המוות...כדי לא להרגיז...

דבורי (חותכת דבריה)

חס ושלום. אף אחד לא זנח אותה...
אנחנו המשכנו לשלוח לה אוכל למרות שידענו שהיא לא...

היא תופסת את עצמה. נעמי נועצת בה מבטה.

נעמי

שהיא לא יהודיה?
תגידי. תגידי שזה העניין.

דבורי (באי נוחות)

נעמי אני מבינה מה את מרגישה,
כי את מזכירה לי אותי כשהייתי בגילך...

נעמי (משתחררת מהיד של דבורי)

את טועה. אני לא דומה לך .
אני לא פחדנית .

נעמי ממשיכה בדרכה, כשהיא משאירה מאחוריה את הרבנית דבורי ההלומה.

166. פנים – בית כנסת – בין ערביים

ינקי ומישל תחת החופה, כשמישל מקיפה את ינקי שבע ההקפות המקובלות. והקהל שר את הניגון העתיק. אנחנו מזהים בין האורחים את אביגייל , לאה , מלכה, חווה, אסתי ומירה .

מישל מגניבה מבט אל עבר הכניסה. עיניה נתקלות בעיניה של שיינה. שיינה מושכת כתפיים בחוסר אונים. ינקי מודע למצוקתה של כלתו. מישל מפנה מבטה חזרה אל ינקי. הוא מביט בה במבט רך ומבין. עם תום ההקפות, הרב מתחיל בברכות האירוסין. ברגע זה נכנסת אל האולם נעמי... היא מפלסת דרכה אט אט, אל כיוון החופה. ידיה רועדות.

הרב מסיים את הברכות ומשקה את החתן. נעמי, סוף סוף רואה את מישל – הכלה. נעמי פוסעת עוד צעד קדימה, ומוצאת את עצמה ליד שיינה. שיינה מפנה אליה מבט.

נעמי מנסה לחייך אל עבר שיינה, אך שפתה התחתונה רועדת והיא לא מצליחה לייצר חיוך הולם. שיינה מחבקת את נעמי בחום. הרב שואל את העדים אם הטבעת שווה פרוטה. מישל עדיין אינה מודעת להגעתה של נעמי. גופה של נעמי רועד... שיינה אוחזת בה בחוזקה

נעמי מהנהנת כשפתאום דמעה גולשת במורד לחיה... ועוד אחת... ועוד אחת.

הרב מקריא את שבע הברכות. מישל מפנה ראש ומגלה את נעמי הבוכייה. מבטן מצטלב. מישל מנסה לחייך, גופה של נעמי רועד בכי. הרב עומד לסיים את שבע הברכות. ינקי מפנה ראש ורואה את נעמי ומחייך. הקהל פורץ בשירת "קול ששון וקול שמחה, כל חתן וכל כלה..."
שיינה מביטה בנעמי שבוכה בכי חסר מעצורים, כשהיא מוקפת בנשים שרות ושמחות. שיינה מלטפת את ראשה של נעמי.

הרב

"קול מצהלות חתנים מחופתם ונערים ממשתה נגינתם
ברוך אתה ה' משמח החתן עם הכלה."
(פונה לחתן) תשתה ותשקה את אשתך.

ינקי לוגם ומשקה את מישל. סנטרה של מישל רועד, והיין נשפך ומכתים את שמלת הכלה הצחורה.

הרב (לינקי)

הכוס, הכוס – מחכים שתשבור את הכוס!
(ינקי שקוע במצוקת מישל) חתנצ'יק, שאני
אשבור את הכוס?

ינקי מפנה ראש אל עבר נעמי, נעמי מהנהנת מבעד לדמעותיה. ינקי מניף רגל ומנפץ את הכוס...

167. פנים – בית כנסת – לילה

התזמורת מנגנת מוסיקה חסידיית קצבית. מכריזה על חזרתם של החתן והכלה מחדר ייחוד. גברת מייזליש מחבקת את מישל, מישל מרימה גבה לינקי. הוא מרגיע אותה. בעזרת הגברים, החתן מונף אל על ומובא עד התזמורת. לעזרת הנשים, נכנסת מישל, חברותיה מושיבות אותה על כסא ומניפות אותה אל על. עיניה של מישל תרות באורח נואש אחר נעמי. נעמי עומדת בפניה עם שיינה. שיינה מנסה להציץ אל עבר עזרת הגברים,

שיינה (לנעמי)

יש איזה בן דוד של מישל, שארל...
איך זה נשמע רומנטי, שארל.
שארל שיינה... שיינה שארל.

נעמי לא מסוגלת להעתיק את עיניה ממישל. מישל מנווטת את הנושאות אותה אל עבר נעמי. בינתיים, בעזרת הגברים, מגיע ינקי לבמה, עולה, אוחז בקלרינט, ומתחיל לנגן ניגון גלילי פראי.

בעזרת הנשים, מישל יורדת מהכסא וניגשת לנעמי בזהירות.

מישל

תודה שבאת ... (נעמי לא עונה)
את בסדר? (נעמי מהנהנת)

את סולחת לי?

נעמי
לא...

נעמי מביטה בה כאילו חוככת בדעתה ... ואז מרימה זרועה ומחבקת את מישל מכל הלב . מישל קוברת פניה בכתפה של נעמי – שתיהן בוכות . ינקי מביט בהן, מחייך ומנגן יותר ויותר מהר .
בינתיים נוצר מעגל רוקדות סביב הכלה ונעמי . המעגל האנושי טובב את השתיים כמו מערבולת עולצת וסוחפת.
נעמי מביטה בנחשול, תחילה בהשתאות . יותר ויותר היא מרגישה עצמה חלק מהנחשול . גופה מתחיל לנוע לפי הקצב...
חיוך חם מתפשט על שפתיה של מישל . היא אווזת בידיה של נעמי, נעמי נענית לה . השתיים יוצאות במחול במרכז המעגל, סבות סחור סחור, מפקירות עצמן לקצב המשכר ולעוצמת ההוויה .